

विद्या प्रतिष्ठानचे
कमलनयन बजाज इन्स्टिट्यूट ऑफ
इंजिनियरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, बारामती
नॅक 'ए+' ग्रेड

विद्याकलादर्पण २०२२-२०२३

अंक तिसरा

एआयसीटीई नवी दिल्ली, महाराष्ट्र शासन मान्यताप्राप्त व सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न
विद्यानगरी, भिगवण रोड, बारामती, जि. पुणे-४१३ १३३ फोन : (०२११२) २३९५०३, २३९५०४, २३९५०५

Vision

To achieve academic excellence through persistent and synergic collaborations amongst all Stakeholders

Mission

- To ensure holistic development of students as life-long learners and problem solvers through value-based quality education
- To motivate faculty to attain the state-of-the-art knowledge and wisdom in their domain and be a facilitator towards co-creation of knowledge
- To frame and deploy conducive and empowering policies for multifaceted growth of students, faculty and staff to make them contributors towards excellence
- To partner with industry for mutually beneficial relations to generate employable and deployable workforce
- To fulfil the aspirations of alumni, parents, society, region and nation at large by generating technically competent and contributing manpower

Our Motto

VPKBIET has student-centred institutional development as a motto. We are committed to pursue academic excellence to develop a student with comprehensive technical knowledge and integrated personality. We prepare students to think globally, act locally, involve individually and systemize institutionally to meet emerging industrial and social needs.

विद्याकलादर्पण

२०२२-२०२३

अंक तिसरा

डॉ. आर. एस. बिचकर
प्राचार्य

डॉ. आर. के. शास्त्री
रजिस्ट्रार

डॉ. एस. बी. लांडे
उपप्राचार्य

डॉ. अनिल पाटील
प्रमुख संपादक

प्रा. पल्लवी बोके
सहसंपादक

विद्या प्रतिष्ठानचे
कमलनयन बजाज इन्स्टिट्यूट ऑफ
इंजिनियरिंग अँड टेक्नॉलॉजी, बारामती
नॅक 'ए+' ग्रेड

एआयसीटीई नवी दिल्ली, महाराष्ट्र शासन मान्यताप्राप्त व सावित्रीबाई फुले
पुणे विद्यापीठाशी संलग्न
विद्यानगरी, भिगवण रोड, बारामती, जि. पुणे-४१३ १३३
फोन : (०२११२) २३९५०३, २३९५०४, २३९५०५

नियतकालिकाच्या स्वामित्वाबद्दल व अन्य तपशीलाबाबत निवेदन

१. प्रकाशन स्थळ व नियतकालिकाची मालकी : विद्या प्रतिष्ठानचे,
कमलनयन बजाज इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनियरिंग
अँड टेक्नॉलॉजी, (नॅक 'ए+' ग्रेड)
बारामती (पुणे) ४१३ १३३
दूरध्वनी क्र. (०२११२) २३९५०३, २३९५०४
फॅक्स (०२११२) २३९५१४
संकेत स्थळ : www.vpkbiet.org
ई-मेल: principal.vpkbiet@vidyapratishthan.com
२. प्रकाशन काळ : वार्षिक
३. मुद्रकाचे नाव व पत्ता : सप्तक प्रिंटिंग सर्व्हिसेस
२०३, ओमेगा टॉवर्स,
राजारामपुरी ९ वी गल्ली,
मेन रोड, कोल्हापूर ४१६ ००८.
दूरध्वनी क्र. (०२३१) २५२२८२८
४. राष्ट्रीयत्व : भारतीय

या अंकात व्यक्त झालेल्या सर्वच विचारांशी संपादक व संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही.

COURSES OFFERED

Bachelor of Engineering (BE) : Duration : 4 Years		Master of Engineering (M.E.) : Duration : 2 Years	
Course	Intake	Course	Intake
Civil Engineering	60	Structural Engineering	18
Mechanical Engineering	60	Artificial Intelligence and Data Science	18
Electrical Engineering	60	Robotics and Automation	18
Electronics and Telecommunication Engineering	60	Post-Graduate Diploma : Duration : 1 Year Programme in Collaboration with CoEP	
Artificial Intelligence and Data Science	60		
Computer Engineering	60	Course	Intake
Information Technology	60	* Postgraduate Diploma in Enterprise Resource Planning	60

* This course is offered by CoEP under AICTE Margadarshak Scheme.

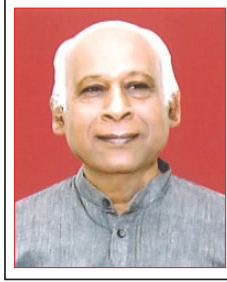
Honour and Minor Degree Programs Offered

Course	
Artificial Intelligence and Machine Learning	<ul style="list-style-type: none"> 20 credit additional course in Advanced/ Emerging Technologies TE and BE students can opt for any of these Honour / Minor Degree Programs of their choice along with their current Degree Programs.
Data Science	
Internet of Things	
Cyber Security	
Robotics	

Executive Management Committee of Vidya Pratishthan

**Hon. Shri. Sharadchandraji
Govindrao Pawar**
President

**Hon. Adv. Ashok Vasudeo
Prabhune**
Vice President

**Hon. Shri. Yugendra Shrinivas
Pawar**
Treasurer

**Hon. Adv. Neelima
Vinodkumar Gujar**
Secretary

**Hon. Shri. Ajit Anantrao
Pawar**
Trustee

**Hon. Sou. Supriya Sadanand
Sule**
Trustee

**Hon. Sou. Sunetra Ajit
Pawar**
Trustee

Hon. Shri. Vitthal B. Maniyar
Trustee

**Hon. Shri. Balasaheb Patil
Taware**
Member

Hon. Dr. Rajiv Motilal Shah
Member

**Hon. Shri. Kiran Babanrao
Gujar**
Member

**Hon. Shri. Mandar Shrikant
Sikachi**
Member

Editorial Team

Dr. R. S. Bichkar
Principal

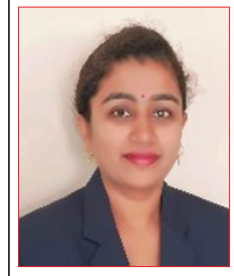
Dr. Anil Patil
Editor-in-Chief

Ms. Pallavi Bokey
Co-Editor

Mr. Rajaram Ambole
Comp. Engg.

Ms. Snehal Walke
Civil Engg.

Ms. Yashoda Sakhare
Information Technology

Ms. Gauri Bhoite
General Science

Mr. Keshav Jadhav
Mech. Engg.

Ms. Hema Jadhav
AI and DS

Mr. Sandeep Shelar
Elec. Engg.

Ms. Manali Kate
E and TC Engg.

Ms. Fauziya Shaikh
TE, AI and DS

Mr. Saurabh Patil
TE, E and TC Engg.

Mr. Prathamesh Shinde
TE, Comp. Engg.

Ms. Janvi Tambe
SE, AI and DS

Principal's Message

Dear readers, students, parents, faculty and non-teaching staff, we take great pleasure in presenting to you the Institute Annual Magazine, विद्याकलादर्पण of 2022-2023. The magazine of any college is the mirror of that college. All the social, educational, cultural and sports activities carried out by our Institute throughout the year are presented in this Magazine.

I am extremely proud as the Principal as everyone works here with noble heart, influenced by the blessings and inspiration from Hon. Sharadchandraji Pawar Saheb and Hon. Ajitdada Pawar. Along with the quality education, cultural and sports activities through events like Nabhangan and Kurukshetra provide students opportunities to participate in various events and thus recognise their potential and also help them develop into the all-round personalities.

We are proud that the potential of students is given scope and many ideal citizens of tomorrow are made out of these youngsters. Many important developments took place in the academic year 2022-23. Our Institute received A+ Grade by NAAC in the second cycle of assessment. Our three Courses: Mechanical Engineering, Computer Engineering and Civil Engineering received NBA Accreditation during Academic Year 2022-23. We have also received the Academic Autonomy from SPPU, Pune and it has provided us the opportunity to implement various important aspects in our curriculum like Dance, Music, Yoga, Fine Arts, Indian Knowledge System, etc. which are emphasised in National Education Policy (NEP-2020).

This Institute has started Graduate, Post-Graduate and other Courses under Savitribai Phule Pune University, so that the students can acquire advanced knowledge and technology by studying comprehensively. We have established Bharat Forge sponsored Centre of Excellence for youth development and women empowerment. The Institute has also established IBM-ICE (Innovation Centre for Education) and it offers job-ready honor-minor Degree Programmes to students in various emerging areas such as AI, Data Science, Cybersecurity, IoT and others along with BE Degree Programmes.

The Institute has signed MoUs with Tech. Giants like Capgemini, Bharat Forge, AWS, Salesforce,

Autodesk and Palo Alto, Microsoft, etc. We believe that this will definitely benefit our students to keep themselves updated with the recent developments in Science, Technology and Engineering. We are happy that the Institute provides various useful platforms like Karmaveer Bhaurao Patil Earn and Learn Scheme, National Service Scheme, Career Katta and many students actively participate in the activities organised under these platforms. We impart knowledge across the curriculum with the help of qualified and experienced faculty and industry experts for students' intellectual growth. We take pride for creating technology leaders who serve humanity by harnessing and disseminating knowledge with best Engineering practices. The Institute also takes pride that we have offered 1419 jobs through on and off campus drives in reputed multinational companies in last 5 years.

The Magazine, विद्याकलादर्पण of 2022-23 is prepared by Faculty and Students' Editorial Team under the guidance of Chief Editor Dr. Anil Patil and Co-Editor Prof. Pallavi Bokey. Our students, faculty, staff, students' parents as well as alumni have significantly contributed by writing articles, poems and also with their creative and artistic talent in fine arts. All Heads of Departments, Deans, Magazine and Newsletter Co-ordinators provided valuable support during the preparation of the Magazine. Like the last year's issue, we hope that this year's issue will be warmly welcomed. Our heartiest wishes to all the readers for their success in life and career!

Prof. Dr. R. S. Bichkar

B.E. (Etrx.), M.E. (Etrx.)
Ph.D (IIT, Kharagpur)

A Message by Registrar...

Dear all, I would like to share a story with you...

In the vibrant town of Maharashtra, lived a girl named Aisha. With a heart filled with curiosity and a mind brimming with creativity, she embarked on her journey into the world of engineering at VPKBIET, Baramati.

Initially hesitant about the rigidity of engineering, Aisha soon discovered a way to intertwine her passion for art with her studies. She found beauty in the lines of code, harmony in the equations, and rhythm in the circuits. With each passing day, her love for both engineering and art grew stronger.

Her professors noticed her unique perspective and encouraged her to explore the intersection of technology and creativity. Aisha delved into advanced courses, eagerly absorbing knowledge about robotics, artificial intelligence, and digital design.

She developed software to choreograph dance routines, designed musical instruments using 3D printing technology, and created virtual reality experiences that transported viewers into her paintings. Aisha's projects were not just about solving technical problems; they were about bringing her artistic and sporting passions to life through engineering.

As she progressed through her education, Aisha started to apply her artistic sensibilities to engineering projects. She crafted elegant designs, infused with innovation and functionality. Her projects not only solved complex problems, but also captivated the imagination. During her final year, Aisha's talent caught the attention of industry leaders. She was offered internships at renowned companies, where she continued to push the boundaries of what was possible. Her creations were hailed as works of art, blending aesthetics with cutting-edge technology.

Her classmates admired her versatility, as she effortlessly switched between discussing the latest

engineering breakthroughs and organizing friendly cricket matches on campus. Aisha's knack for problem-solving, honed through years of strategic gameplay, made her a formidable force in both the classroom and the field.

At VPKBIET, Aisha discovered that her diverse interests could converge in the field of engineering. She eagerly embraced advanced technology courses, seeing them as tools to enhance her artistic and athletic pursuits. Drawing inspiration from her passions, Aisha embarked on projects that blended creativity with innovation.

Upon graduating from VPKBIET, Aisha stood proudly, holding her degree in engineering. But she knew she was more than just an engineer; she was an artist of innovative technologies used to comfort to mankind. Armed with her newfound skills and passion, she set out to make her mark on the world, bridging the gap between art and technology with each invention she created.

कला की महक, तकनीक का तोहफा,

हर एक पल है यहाँ, जो खास बनाये अपना जहाँ।।

May the Vidyakaladarpan be the strongest platform to imbibe the takeaways from the above story!

Best Wishes!

Dr. R. K. Shastri

Dean R & D and Registrar
VPKBIET, Baramati

A Message by Editor-in-Chief...

Our Institute Annual Magazine, विद्याकलादर्पण (Vidyakaladarpan) is a unique creation. It is the outcome of the intellect and creativity of our Faculty, Staff, Students, Students' Parents and Alumni as well. Language

and art play a significant role in a person's life to express a person's emotions, intellect, feelings and thoughts. This Magazine, विद्याकलादर्पण provided an authentic platform to express the contributors' thoughts, emotions, intellect and creative insights. It has not only provided them the opportunity to express their personalities, it will also develop their morale, confidence and provide encouragement as they could significantly contribute towards the Magazine and they can still improve and sharpen their skills to become more successful in their future endeavours.

A teacher's role is a crucial one in the upbringing and development of a student. If a teacher himself or herself is a continuous learner, it automatically inspires his or her students to follow certain aspects of the teacher's personality. A teacher has a major influential role in the life of students. Though learning habits are changing and evolving in the era of global technological and digital advancements and unhealthy influence of social, print and digital media, we cannot ignore the fact that learners are still optimistic and look idealistically towards the role of a teacher in their lives. Teachers and students together can make a significant contribution to one another's academic and personal growth through collaborative teaching-learning environment. Teachers too expect that students should be able to maintain a balance between Academic activities and other activities which will

help them enhance their personal growth as well as Life Skills. Focusing more on mastering specialisation as well as following the inherent skills could certainly help learners make their identity in life and career. It automatically results into the personal improvement and at large the growth of society.

I feel that though these students are receiving their education in technical courses of Engineering, they strongly express themselves through written words, sketches and photography. Therefore, I am indeed pleased to present before the passionate readers the intellectual treasure of our VPKBIETians. I hope that you would certainly love the artistic creations of all these contributors.

The renowned philosopher, Francis Bacon says, "Reading makes a full man." Reading has the potential to enhance a person's intellect and sharpen creative and intellectual insights to the highest level. I have certainly no doubt that even a simple act of picking up a copy of the present magazine is a gesture that you have already started the journey towards becoming 'a complete person' in Bacon's mind.

Thank you.

Dr. Anil Patil

Editor-in-Chief of विद्याकलादर्पण

A Message by Co-Editor...

कला आणि शिक्षण

शिक्षण आपण कुठल्याही पद्धतीने घेतलं तरी ते आपल्याला आयुष्यात कायमस्वरूपी समृद्ध करत असतं. प्रत्येकाकडे असलेली ती कधीही न संपणारी आणि कुणीही चोरू न शकणारी संपत्ती आहे. व्यक्ती

जन्माला आल्यापासून प्रत्येक गोष्ट आधी शिकतो आणि नंतर असते ती फक्त पुनरावृत्ती. त्यालाच आपण स्किल म्हणतो. कुणी सुंदर गातं, कुणी सुंदर लिहितो तर कुणी सुंदर बोलतो. अश्या एक ना अनेक कला व्यक्तींकडे असतात.

अतिशय साधा आणि सहज विषय आहे कला. कुणाच्या रागांमधून ती कला दिसते, तर कुणाच्या तालामध्ये. अगदी सूक्ष्म म्हटलं तरी ही गोष्ट विद्यार्थी जीवनात आपल्यावर खूप प्रभाव टाकत असते आणि जितका साराव तितकी ती आणखी उमलत जाते. सारावाने केलेली एकही गोष्ट तुम्हाला धोका देत नाही. त्यामुळे साराव कशाचा होतोय आणि त्यातून काय

निष्पन्न होतंय हे पाहून घेणं फार गरजेचं आहे. देवाने दिलेले हात आणि त्यातून होणारे कर्म हा ज्याचा त्याचा प्रश्न असला तरी ते कशाचा साराव करत आहेत, चांगल्या गोष्टींचा की वाईट गोष्टींचा याचा व्यक्तिमत्त्वावर फार मोठा परिणाम होतो. व्यक्तिमत्व विकास हा काही आत्ताचा विषय नाही. निःसर्ग जे देतो ते आपल्या विकासासाठीच असतं. पण ते आपल्याला उमजणे महत्वाचे. निःसर्गासारखा दुसरा जादूगार नाही आणि त्याच्यासारखा सारावसुद्धा कुणाला नाही. शोच अगदी न चुकता त्याच गोष्टी अगदी अचूकपणे करणे ही किती अप्रूप वाटणारी बाब आहे.

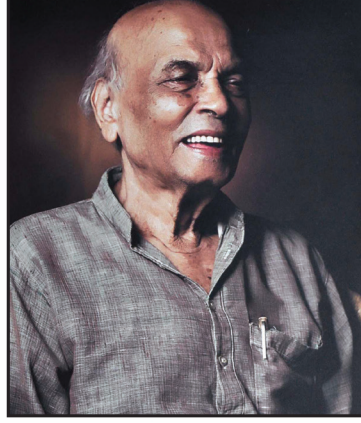
म्हणून सारावच फक्त आपल्याला संपन्न करू शकतो आणि उत्कृष्ट असा अविष्कार आपल्याला आपल्यातच पाहायला मिळू शकतो. संत तुकाराम महाराजांनी म्हटल्याप्रमाणे 'असाध्य ते साध्य करीता सायास, कारण अभ्यास तुका म्हणे.'

प्रा. पल्लवी बोके

Co-Editor of विद्याकलादर्पण

मराठी विभाग

चुकली दिशा तरीही

चुकली दिशा तरीही हुकले न श्रेय सारे
वेड्या मुशाफिराला सामील सर्व तारे
मी चालतो अखंड चालायाचे म्हणून
धुंदीत या गतीच्या सारेच पंथ प्यारे
डरतात वादळांना जे दास त्या धुवाचे
हे शीड तोडले की अनुकूल सर्व वारे!
मग्नूर प्राक्तनांचा मी फाडला नकाशा
विड्ढले तिथेच सारे ते मागचे ईशारे
चुकली दिशा तरीही आकाश एक आहे
हे जाणतो तयाला वाटेल तेथ न्यारे
आशा तशी निराशा, हे श्रेय सावधांचे
बेसावधास कैसे डसणार हे निखारे?

- विंदा करंदीकर

अनुक्रमणिका

१.	मानसिक आरोग्य	श्री. प्रशांत लोणकर, Mental Health Counsellor	९
२.	एक गाव अनोळखी	प्रसाद पवार, TE, IT	१०
३.	तंत्रज्ञान मुक्त व्यवस्था	प्रा. दिगंबर पडुळकर, Faculty, AI & DS	११
४.	प्रेम	प्रा. विकास देशमुख, Faculty, E & TC Engg.	१२
५.	महिला: काल, आज आणि उद्या	डॉ. विनोद तोडकरी, Faculty, Mech. Engg.	१३
६.	बाप नावाचा माणूस	प्रथमेश शिंदे, TE, Comp. Engg.	१५
७.	तर प्रेमाचं काय?	शितल सपकाळ, TE, E & TC Engg.	१५
८.	राजा माझा	रचित उगळकर, SE, E & TC Engg.	१६
९.	गावाकडची सकाळ	ओंकार मांदरे, TE, E & TC Engg.	१६
१०.	बापलेक	अमृता जाधव, TE, AI & DS	१७
११.	महत्त्व कष्टाचे	सुहास शुक्ला, पालक	१८
१२.	आई	सर्वेश कोहोक, SE, AI & DS	१८
१३.	माझा बाप	शितल सपकाळ, TE, E & TC Engg.	१९
१४.	कुठे असेल आत्ता	यश शुक्ला, BE, IT	२०
१५.	आयुष्याची तुलना	स्मिता शुक्ला, पालक	२०
१६.	काही मृगजळ	प्रांजल चव्हाण, प्रथम वर्ष	२०
१७.	ते शाळेतले दिवस	सौरभ पाटील, TE, E & TC Engg.	२१
१८.	मनातल्या कोपऱ्यात	यश शुक्ला, BE, IT	२२
१९.	आयुष्य जगताना...	चेतना जगदाळे, BE, IT	२२
२०.	बदलले रंग त्यांनी तसा बदलत मी गेलो	प्रथमेश शिंदे, TE, Comp. Engg.	२३
२१.	प्रवास माझा	प्रसाद पवार, TE, IT	२३
२२.	व्यसनमुक्ती हीच राष्ट्रशक्ती	स्नेहल फुटके, TE, Civil Engg.	२४
२३.	आयुष्य	संतोष बाघमोडे, TE, Mech. Engg.	२५
२४.	बाप	सर्वेश कोहोक, SE, AI & DS	२५
२५.	आधुनिक व्यवसायातील एंटरप्राइझ रिसोर्स प्लॅनिंग (ERP) सिस्टमची उत्क्रांती आणि प्रभाव	प्रा. केशव जाधव, Faculty, Mech. Engg.	२६
२६.	आई : एक गोड नाते	स्मिता शुक्ला, पालक	२७
२७.	आठवणीतील पान	श्री. सुनील भोसले, स्टाफ, व्हीपीकेबीआयईटी	२८

मानसिक आरोग्य

श्री. प्रशांत लोणकर, Mental Health Counsellor

बदलत्या जीवनशैलीचा आणि परिस्थितीचा परिणाम मानवी आरोग्यावर मोठ्या प्रमाणावर होतांना दिसत आहे. यामुळे आरोग्याकडे लक्ष देण्याची फारच गरज आहे. आपले मानसिक व शारीरिक स्वास्थ्य उत्तम रहावे म्हणून ज्या ज्या उपाय योजना करता येतील त्या त्या केल्या पाहिजेत. उदा. व्यायाम, प्राणायाम, योगासने, ध्यान- धारणा, योग्य आहार, आणि विश्रांती इत्यादी.

आज स्पर्धेत टिकून राहण्यासाठी सतत काही तरी नवीन करण्याची धडपड असल्याने मानवी आरोग्य ढासळत चालले आहे. त्याचा थेट परिणाम मानवी मनावर होत असल्याने मनुष्याची सहनशीलता व त्याग कमी झाल्याने मानसिक रुग्णांचे प्रमाण वाढलेले आहे. आपल्याकडे मानसिक आजारकडे फारसे आवश्यकतेनुसार व जाणीवपूर्वक लक्ष दिले जात नाही. तसेच मानसिक विकृतीबाबत समाजात अनेक गैरसमजुती आहेत. त्यामुळे या आजारकडे अद्याप ही म्हणावे तसे लक्ष दिले जात नाही. ही आजच्या काळाची खरी शोकांतिका आहे. आज अनेक वेगवेगळ्या प्रकारचे मनोविकार सतावतात. विशेषतः सध्याच्या धकाधकीच्या, बदलत्या वातावरणात आणि स्पर्धेच्या युगात या मनोविकारांचे अनेक प्रकार लोकांना जडायला लागले आहेत. सर्वात महत्वाची गोष्ट म्हणजे दोन व्यक्तींमधील संवाद कमी झाला आहे. परिणामी भावनांची देवाण घेवाण कमी होत चालली आहे. भावनांचे योग्य विस्थापन करणे आव्हानात्मक होत आहे. मनाची कमतरता इतरांना कळली तर आपल्याला कमीपणा येईल आणि प्रतिष्ठा जाईल असे

प्रत्येकाला वाटते. त्यामुळे कोणी कोणाच्या भानगडीत पडत नाही. आणि मनावर अनेक दडपणे घेऊन लोक जगतात. त्याचे परिणाम मनावर व शरीरावर होतात. एकंदरीत मनाची स्थिरता कमी झाल्याने एकावेळी अनेक गोष्टींवर लक्ष असते. त्यामुळे मनाची काम करण्याची ताकद कमी होतांना दिसते.

आज खऱ्या अर्थाने मानसिक आरोग्य म्हणजे नेमके काय, मानसिक विकार कोणते आहेत त्याचप्रमाणे उपचार पद्धती व उपाययोजना हे जाणीवपूर्वक जाणून घेण्याची वेळ आली आहे.

मानसिक आरोग्य म्हणजे मनाचे आरोग्य.

व्यक्तीच्या व्यक्तिमत्त्वाचा व भावनिक समतोलचा विकास व त्यावर आधारित आकांक्षा, आदर्श भावना, इच्छा, विचार, संस्कृती यांचा समतोल राखून जीवनात येणाऱ्या सुख दुःखांना समर्थपणे तोंड देण्याच्या क्षमतेला मानसिक आरोग्य म्हणतात.

मानसिक आजार म्हणजे व्यक्तीच्या विचारात, भावनेत व वर्तणुकीत झालेला बदल.

मनोविकार होण्याची काही प्रमुख कारणे आपणाला माहित असणे ही आपल्या कुटुंबाची आणि आजच्या काळाची नितांत गरज आहे. अनुवंशिकता, व्यक्तिमत्त्व दोष, शरीररचना, शारीरिक दोष व आजार, गुणसूत्रातील घटक, रंगसूत्रातील अस्वाभाविकता, सभोवतालचे वातावरण, ताणतणाव, व्यसनाधीनता इ. होत.

आज नवनवीन आरोग्य समस्या डोके वर काढू लागल्या आहेत. खरंतर पूर्वी जगण्यासाठी लागणाऱ्या सुखसुविधा कमी होत्या. मात्र तरीही जीवन सुखी आणि समाधानी होते. आताच्या आधुनिक जगात सोयी

सुविधा भरपूर प्रमाणात उपलब्ध असूनही जीवनातील शांतता कमी झाली आहे. जगाच्या वेगाने कामाचा ताण, टागेट पूर्ण करण्याचे टेन्शन, ब्रेकअपचं दुःख, मुलांच्या भविष्याची चिंता, आर्थिक नियोजनाची काळजी, प्रमोशन, बेरोजगार इ. अशा अनेक गोष्टींचा ताण येऊ लागला आहे. त्यामुळे ताणतणाव निर्माण करण्यालाही अगदी एखादी छोटीशी गोष्ट देखील कारणीभूत ठरू शकते. शिवाय प्रत्येकाच्या सुखाची व्याख्या निराळ्या असल्यामुळे दुःख, चिंता, काळजीची कारणेही निरनिराळी असू शकतात.

प्रामुख्याने मानसिक विकृती कोणकोणत्या आहेत- डिप्रेशन, छिन्नमनस्कता विकृती, व्यक्तिमत्व विषयक आजार, मतिमंदत्व विकृती, व्यसनाधीनता, स्मृतीभ्रंश, नस विकृती, लैंगिक विकृती, बालवयातल्या मानसिक समस्या इत्यादी.

आजच्या आधुनिक काळात सायन्स आणि तंत्रज्ञान यांच्या प्रगतीमुळे मानसिक आरोग्य क्षेत्रात मनोविकृती आजारांवर अनेक उपाय व उपचार पद्धती उपलब्ध आहेत. या क्षेत्रात काम करणारे डॉक्टर्स, सायकॅट्रीस्ट, मानसोपचार तज्ञ, समुपदेशक, सायकॅट्रीस्ट सोशल वर्कर, सायकॅट्रीस्ट नर्स इ. तसेच अनेक संस्था (NGO), पुनर्वसन संस्था, शासकीय प्रादेशिक मनोरुग्णालये, खासगी दवाखाने इ. उपलब्ध आहेत. मनोरुग्णावर उपचार करित असताना ECT Therapy, Behavioral Therapy, Cognitive Behavior Therapy, Psycho Pharmacology अशा अनेक थेरपी वापरल्या जातात. मानसिक आजार हे योग्य उपचार पद्धती व उपायांनी पूर्णपणे बरे होतात.

मित्रहो, काळ बदलत चालला आहे, आजारही बदलत चालला आहे, तसेच वयोमान ही बदलत चालले आहे. म्हणूनच, "Prevention is better than cure."

एक गाव अनोळखी

प्रसाद पवार, TE, IT

मुक्या भावना जाणण्यासाठी

शब्दांनाही संधी देऊ

तुझ्या माझ्या नात्याला

एक छोटसं नाव देऊ

नातं धड ना मैत्रीचं ना प्रेमाचं

मध्यभागी उभे आपण दोघे

एक पाऊल टाकनं फार महत्वाचं

पाऊल मागेही पडेल किंवा पुढेही

कठीण आहे सांगणं

मैत्रीचं किंवा प्रेमाचं

महत्वाचं ते नातं जपणं

मान्य नसेल तूलाही आणि मलादेखील

आपण पाऊल जेथे टाकलं

दोघांतल्या सहवासामध्ये

हेच का तु मला जाणलं...

चूक आपली मुळीच नाही

वेळ चुकीची आहे

दोघांतल्या संवादाचा

सोईने लावलेला जो अर्थ आहे

कधी मैत्रीचा तर कधी प्रेमाचा

कोडे मोठे अवघड हे

दिसता दिसत नाही

नात्यामधली पुसट रेष

कुठून कधी वाढला गुंता

ह्या नात्याला नाव देण्यासाठी

पहिले होते तेच चांगले होते

एक गाव अनोळखी !!!

तंत्रज्ञान मुक्त व्यवस्था

प्रा. दिगंबर पडुळकर, Faculty, AI & DS

बाजार पेठांचे जागतिकीकरण, जगाने अंमलात आणलेले आणि भारताने स्वीकारलेले औद्योगिक धोरण आणि पर्यायाने येणारा निसर्गाचा न्हास, त्यात राजकीय, सामाजिक आणि वैयक्तिक स्तरावर असलेली अनारुथा या विळख्यात सापडलेला आपला देश! मनुष्याने आपल्या गरजा भागवण्यासाठी नैसर्गिक संसाधनांचा वापर करावयास सुरुवात केली, पण कुठं पर्यंत ते वापरायचं याची अंतर्मनात निश्चिती न केल्याने गरजेचं रूपांतर हव्यासात झालं. माणूस आवश्यकतेची शिडी पार करून ऐच्छिकतेत बुडाला आणि हे केवळ हव्यासाने झालं. निसर्गाने त्याला सुरुवातीला त्याच्या गरजांसाठी अवलंबून राहू सुध्दा दिले, पण ते निसर्गदत्त संसाधन वापरल्यानंतर निसर्गाला सेल्फ हिलिंगसाठी थोडा वेळ दिला पाहिजे हे मात्र मनुष्य साफ विसरून गेला. विहिरीवरच्या मोटा गेल्या आणि विद्युत पंप आले, बैलजोडी गेल्या आणि ट्रॅक्टर आले, सेंद्रिय खत गेली आणि रासायनिक खतं आली. आता हे लोण एवढ्यावर न राहता ते अगदी कृत्रिम बुद्धिमत्तेपर्यंत येऊन पोहचले, एकूणच तंत्रज्ञानाचा विळखा मानवी जीवनाला एवढा बसत चालला की त्यातून सुटणं कठीण झालं. आपल्या जीवनाचा अविभाज्य घटक असलेल्या व्हॉट्सअपचाच आपण थोडा विचार करू. आपण पाठवत असलेला प्रत्येक मेसेज साधारण ०.२ ग्राम इतका कार्बन डायऑक्साइड फूट प्रिंट तयार करतो म्हणजे मिनिटाला साधारण १३८० किलो कार्बन डायऑक्साइड फूट प्रिंट तयार होते, म्हणजे या विळख्यात आपण आपलीच तिरडी तयार करून मृत्युशय्येवर स्वार होत आहोत हे यावरून स्पष्ट होते. मानवी मूल्यांचं अधःपतन आणि हव्यासाचं उदात्तीकरण, अपारंपारिक ऊर्जा स्रोतांचा मोठ्या प्रमाणात वापर आणि त्यातून तयार होणारे अविघटनशिल द्रव्ये हे तर निसर्गाच्या सेल्फ हिलिंग पलीकडे पोहचले आहे. ज्या देशांमध्ये एकोणिसाव्या शतकाच्या उत्तरार्धात

कारखानदारी सुरू झाल्या त्या प्रत्येक देशाला फार मोठ्या संकटांना सामोरे जावे लागले हे चित्र लपून राहिले नाही. भारतासारख्या विकसनशील देशात या हानीचे परिणाम सध्या दिसू लागले आहेत. त्यामुळे जर आपण या संकटाची चाहूल ओळखून आपला बाज सांभाळला तरी खूप झाले असे वाटते. मग नैसर्गिक संसाधने वाचविण्याचा कोणता मार्ग आपल्या हाती आहे? अर्थात हा प्रश्न पडणे स्वाभाविक आहे. या प्रश्नाचे उत्तर, मानवी आयुष्य शक्य तितके तंत्रज्ञान मुक्त करणे. हे तसं करणं कठीण आहे, पण गरजेपुरता वापर करून बहुतांश हानी टाळता येऊ शकते. म्हणजे ईमेल, व्हॉट्सअप, फेसबुक आणि ट्विटर या आणि अशा माध्यमांच्या वापरावर मनाचा ब्रेक लावणं गरजेचे आहे. त्यामुळे अतिरिक्त प्रमाणात तयार होणारी कार्बन फूट प्रिंट काही प्रमाणात का होईना कमी करता येऊ शकते. आज ना उद्या हे निसर्गदत्त असणारे इंधनाचे साठे संपले की दुसऱ्या इंधनाच्या शोधात आपण फिरणार हे चक्र कुठपर्यंत चालू राहील? फारतर पुढच्या पिढीपर्यंत, त्यापुढे नाही. मी तंत्रज्ञान तुमच्या आयुष्यातून बेदखल करा असे म्हणत नाही, जे निसर्गाची अत्यल्प हानी करेल आणि त्याला सेल्फ हिलिंगसाठी थोडा वेळ देईल असं वागणं मानव जातीकडून अपेक्षित आहे. त्यामुळे हया वरदात्या निसर्गाला सेल्फ हिलिंगसाठी थोडा वेळ मिळेल आणि आपल्यासाठी भरभरून द्यायला तो पुन्हा पुन्हा तयार होईल, होत राहील.

प्रेम

प्रा. विकास देशमुख, Faculty, E & TC Engg.

प्रेम-जीवनाचा अविभाज्य भाग आत येऊन बाहेर जाणाऱ्या प्रत्येक श्वासाची ती गरज असेल. कोणत्याही अटीशिवाय सर्व प्रकारचा त्याग करून एकमेकांना विसरून एकमेकात कायम स्वरूपी विलीन होणे म्हणजे प्रेम. प्रेम ही मानवी जीवनाला तारणारी उदात्त व मूलभूत भावना आहे. एखाद्याची भावना व विचार समजून घेण्याची पात्रता येणे म्हणजे प्रेमाची सुरुवात होय. न भेटता, आकर्षित न होता, न व्यक्त करताही प्रेम करता येते. प्रेमाच्या गोष्टींचा न इव्हेंट करता येतो, न त्याचं प्रदर्शन करता येतं. प्रेम जगण्याची गरज होते, इव्हेंटची नव्हे. प्रेमात टोकाचे असे काहीच नसते, परंतु सद्य स्थितीत तरुण-तरुणी टोकाची भूमिका घेतानां दिसून येत आहेत. प्रेम मागून मिळत नाही, अन विकतही घेता येत नाही. कारण मुळातच प्रेम लोभी नसते, याची जाणीव असणे अत्यंत गरजेचे आहे. टोकाची भूमिका घेणारे, प्रेम भावना समजून घेण्यात कमी पडतायत काय? असा प्रश्न निर्माण होतो. प्रेम जीवनाला तारणारी भावना आहे ती जीवन मारणारी नव्हे, या विचाराने पुढील वाटचाल व्हायला हवी.

प्रेमाचे मोजमाप करू नये, ते मोजण्याचे साधन मुळीच नाही. प्रेमात जबरदस्तीचा लवलेश येताच

त्याचा अंत होतो हे लक्षात घ्यावे. प्रेमाचे हळुवारपणे मायेत रूपांतर व्हावे. प्रेम मिळवण्यापेक्षा टिकविण्यात जास्त साधना लागते. फक्त आकर्षणाने मिळते ते प्रेम क्षणिक असते, ते हळूहळू कमी होऊन त्या जागी भीती, असुरक्षितता, उदासीनता येऊ शकते. प्रेम स्वच्छ, निखळ असावं. प्रेमात समोरच्याला आपली थोडी सुद्धा भीती वाटायला नको. तसे झाल्यास तो माझ्या प्रेमाचा पराभव होय. प्रेम म्हणजे मला आवडणारी व्यक्ती कायम सुखी, समाधानी व आनंदी राहावी, ती माझीच व्हावी हा अट्टाहास असू नये.

प्रेमाच्या विविध छटा असतात, त्या जीवनाच्या वेगवेगळ्या टप्प्यात अनुभवायच्या असतात. जसे की.... आईचे प्रेम - भावनिक, बाबांचे प्रेम - कर्तव्य दक्ष, मित्र-मैत्रिणीचे प्रेम - निखळ, समाज प्रेम - काहीतरी चांगले देण्याची

वृत्ती, प्राणीमात्रांवर प्रेम - करुणा, निसर्ग प्रेम - आनंद. सर्व प्रथम आपण स्वतःवर प्रेम केले पाहिजे, ते करतानां आपण आपले सर्व गुण-अवगुण स्वीकारतोच ना! अगदी तशीच भावना इतरांवर प्रेम करतानां असणे गरजेचे आहे. प्रेमात कमी अधिक असे काहीच नसते. प्रेमाला दुसरे नाव देता येत नाही, म्हणूनच प्रेम हे प्रेम असते, तुमचे आमचे सेम असते.

महिला: काल, आज आणि उद्या

डॉ. विनोद तोडकरी, Faculty, Mech. Engg.

आज आठ मार्च जागतिक महिला दिन आहे. महिलांचा सन्मान आपण प्रत्येकाने केला पाहिजे. पुरुषाच्या खांद्याला खांदा लावून प्रत्येक क्षेत्रात आज महिला सक्षमपणे उभी राहत आहे. हे चित्र आणखी चांगलं होण्यासाठी आपल्या घरातील महिलांना समान संधी द्या, त्यांचे उत्तम साथीदार बना. आपल्या कुटुंबाची, समाजाची, देशाची आणि एकूणच विश्वाची प्रगती साधण्यासाठी महिलांचं योगदान अतिशय महत्वाचं आहे.

आठ मार्च 'आंतरराष्ट्रीय महिला दिन' या दिवसाचा इतिहास असा आहे. विसाव्या शतकाच्या सुरुवातीपर्यंत महिलांना मतदानाचा अधिकार मिळावा व कामाचे तास कमी करून दहा तास करण्यात यावे यासाठी पहिले महिला आंदोलन करण्यात आले. क्लारा झेटकिन या कम्युनिस्ट कार्यकर्तीने हा लढा दिला.

कोपन हेगेन येथे १९१० साली झालेल्या

आंतरराष्ट्रीय महिला परिषदेमध्ये ८ मार्च हा दिवस 'आंतरराष्ट्रीय महिला दिन' म्हणून साजरा करण्यात यावा व महिलांना मतदानाचा अधिकार मिळावा यासाठी अविरत लढा देण्याचे ठरले. १९१८ साली इंग्लंड मध्ये आणि १९१९ साली अमेरिकेमध्ये महिलांना मतदानाचा अधिकार प्राप्त झाला.

स्त्रीला अनेक वेळा Multi-tasking ची कसरत करावी लागते. पण, आजची स्त्री त्यात यशस्वी ठरताना दिसते. कारण प्रत्येक क्षेत्रात तिचा दिसणारा ठळक वावर आणि तोही वाखाणण्याजोगा. आधुनिक महिला प्रत्येक क्षेत्रात अथांग ऊर्जेसह भरारी घेते आहे. आकाशात भरारी घेताना आपल्या घरट्याकडे ही तिचे बारीक लक्ष असावं ही विशेष कौतुकाची बाब. ८ मार्च म्हणजे याच कौतुकाचा, अभिष्टचिंतनाचा आणि त्याच वेळी आत्मावलोकनाचा दिवस!

जेंव्हा निसर्ग जबाबदारी देतो तेव्हा ती जबाबदारी

पेलण्याचे सामर्थ्य देखील देतो. उदाहरणार्थ, जिराफ या प्राण्याची मान सर्वात लांब आहे. त्याचप्रमाणे त्याचे हृदय देखिल सर्व प्राण्यांमध्ये मोठे (११ किलो वजनाचे) असते. उंट हा प्राणी वाळवंटात आढळतो. या प्राण्याला पोटांमध्ये पाणी साठविण्याची क्षमता निसर्गाने बहाल केलेली आहे.

तसेच डोळ्यात वाळू जाऊ नये म्हणून उंटाच्या पापण्या देखील पारदर्शक असतात. ज्या

अर्थी निसर्गाने मातृत्वाची जबाबदारी महिलांना बहाल केली आहे; त्याच बरोबर ती पेलण्याचे व संस्कार करण्याचे सामर्थ्य देखील दिलेले आहे. त्यामुळेच आज फक्त कुटुंबातच नाही तर कला, क्रीडा, संस्कृती, शास्त्र, वाणिज्य, समाजकारण, राजकारण, अध्यात्म अशा सर्व प्रकारच्या क्षेत्रांमध्ये महिलांनी आपल्या प्रतिभेचा ठसा उमटविला आहे.

अगदी अंतराळपर्यंत पोहोचलेल्या कल्पना चावला, सुनीता विल्यम्स, अनाथांची माय सिंधुताई सपकाळ, समाजसेविका राणी बंग, मेधा पाटकर, पहिल्या स्त्री शिक्षिका सावित्रीबाई फुले, पहिल्या महिला डॉ. आनंदी गोपाळ, माजी राष्ट्रपती प्रतिभाताई पाटील, माजी पंतप्रधान इंदिरा गांधी, खेळामध्ये सायना नेहवाल, मेरी कोम, पि. व्ही सिंधू, कारगिल गर्ल गुंजन सक्सेना आणि प्रत्येक क्षेत्रात उत्तुंग भरारी घेत ठसा उमटविणाऱ्या ज्ञात-अज्ञात अनेक महिला या सर्वांनी चांगली पिढी निर्माण करण्यासाठी मोठे योगदान दिले आहे. त्याग, जिद्द, चिकाटी, सहनशीलता हे सर्व गुण स्त्रियांमध्ये आहेत.

महिलांना empower करण्याची गरज नाही. कारण त्यांच्याकडे प्रचंड ऊर्जा आहे. गरज फक्त एका महत्वाच्या गोष्टीची आहे. गरज आहे ती स्त्रियांकडे बघण्याचा दृष्टिकोन योग्य ठेवण्याची.

राम खीर खा
सीता काम कर
भुवन पाठशाला जा
गीता पानी ला
मदन बगीचे मे खेल
मीना मा की मदत कर
हा दृष्टिकोन बदलला पहिजे.
हे बदलणे आपल्याच हातात आहे.

आज महिला दिनी या बदलाची गुढी उभारून, महिला सबलीकरणाचा संकल्प करून खऱ्या अर्थाने महिला दिन साजरा करूयात.

इंग्रजी मध्ये एक म्हण प्रचलित आहे

Charity begins at home. महात्मा गांधीजी म्हणतात,

"We should be the change we want to see in the world."

हा दिवस जागतिक महिला दिन असला तरी तो तेव्हाच 'जागतिक' होईल जेव्हा विश्वातील प्रत्येक महिला शरीराने सबल, मनाने अकंप, सामाजिक दृष्ट्या संवेदनशील, आर्थिक स्तरावर स्वावलंबी आणि अध्यात्मिक दृष्ट्या परिपूर्ण बनेल. कधी शौर्याची ढाल, कधी आत्मविश्वासाची उबदार शाल, प्रत्येक स्त्रीच्या आत्मविश्वासाला सलाम!

स्त्री नावाच्या 'विश्वव्यापक शक्तीला' वंदन!

स्त्री कर्तृत्वाच्या मर्यादा विस्तारलेल्या असताना, 'महिला दिन' आता कधीपर्यंत साजरा करायचा याचे एकच उत्तर मला माहीत आहे: प्रसुतीगृहाच्या बाहेर 'मुलगा' झाल्यावर जल्लोष व 'मुलगी' झाली हे सांगितल्यानंतर काही क्षणांची शांतता हे चित्र ज्यादिवशी बदलेल... तोपर्यंत महिला दिन साजरा होत राहील.

'ती'चा सन्मान करण्याआधी तिचा आदर करूया.

तिला घरात आणि समाजात सुरक्षित वाटेल असं वागूया.

ती मोकळेपणाने तिचं मत व्यक्त करू शकेल - असं वातावरण ठेवूया ..

तरंच आणि तरंच तुम्ही तुमच्या आईच्या, बायकोच्या, मैत्रिणीच्या आणि मुलीच्या डोळ्यांत बघून म्हणू शकता -

Happy Women's Day!

बाप नावाचा माणूस

प्रथमेश शिंदे, TE, Comp. Engg.

बाप समजून घेतांना,
बापाचं अलगद हसणं समजून घ्यावं..
त्याच्या जगण्याचं असणं समजून घ्यावं..
त्याच लेकरांच्यासाठीचं झुरणं समजून घ्यावं...
समजून घ्यावं बापाचं काळीज आणि काळजातला
हरएक क्षण
समजून घ्यावा जगण्या-मरण्यात बरसणारा आनंदघन

बाप म्हणजे असतो सद्गुरू...
कधी कधी आपल्या अंगा खांद्यावर सगळ्या पाखरांना
सावरणारा
तर प्रसंगी अजाण काळोख उरात जपणारा..
त्याच्या सावलीत उमलणाऱ्या कळ्यांना
कधी भीती नसते त्या अव्याहतच असतात कायम...
बाप म्हणजे आईच्या प्रेमाची झालर असतो
भाव आणि भावनिकतेची फुंकर असतो
त्याचं जगणं कधी त्याचं नसतंच.....
तो लेकरांचाच असतो कायम
पण बाप असा समजून समजता येत नाही
त्यासाठी देवमाणूस व्हावं लागतं
बापातल्या बापमाणसाला अनुभवावं लागतं
स्वतः उन्हात राहून आपल्या सावलीत रानफुलांना
फुलवणारा हा बापमाणूस
मुळी समजण्यासाठी उमजण्यासाठी नसतोच...
तो फक्त जपायचा असतो.....
मनात...उरात.. काळजात.. कायमचा.....

तर प्रेमाचं काय ?

शितल सपकाळ, TE, E & TC Engg.

एकदा त्याने मला विचारलं,
कविता सोप्पी का प्रेम ?
हसू आलं मला त्याक्षणी
उत्तर पण साधं सोपपच होतं
“प्रेम कविता”
सांगण मात्र कठीण
कारण
भावनेंच्या रचनेतून तयार होते कविता
पण
भावनाच ढासळली तर प्रेमाचं काय ?

कवितेतून व्यक्त होता येतं
पण
नाहीच आलं व्यक्त होता तर प्रेमाचं काय ?

सावरत शब्दांचा खेळ नाचते कविता
पण
मोडलाच खेळ तर प्रेमाचं काय ?

नात्यांच प्रतिक असते कविता
पण
नातंच कमकुवत असेल तर प्रेमाचं काय ?

यमक साधत मन जोडते ती कविता
पण
मनंच तुटलं तर प्रेमाचं काय ?

विश्वासातील ताकद म्हणजे कविता
पण
विश्वासाचं नसेल तर प्रेमाचं काय ?

जातीची अनमोल प्रतिमा ही कविता
पण
आलीच जात मध्ये तर प्रेमाचं काय ?

कविता चुकली तर पान फाडता येतं
पण
प्रेमचं चुकलं तर आयुष्याचं काय ?

राजा माझा

रचित उगळकर, SE, E & TC Engg.

१९ फेब्रुवारी १६३० होता दिस
जो बनला स्वराज्यासाठी खास
जन्माला एक आला छावां शिवनेरीवर
पाय ठेवायला औरंगेबाच्या छातीवर
राही उभा आग्राच्या दरबारात ताठ
असा होता त्याचा थाट
जो देई महिलांना सन्मान पुरुषा समान
असा होता तो राजा महान
जो करीत नसे भेदभाव ना न्यायात ना जातीत
सदा राही शत्रूंना त्याचा धाक
दिले त्याने जगास नौदलाचे ज्ञान
लागते सहज त्याच्या समाधी समोर ध्यान
वाटतो अभिमान माझा मी मावळा त्याचा
आणि असा तो एक आहे 'राजा माझा'
'जय शिवराय'...

गावाकडची सकाळ

ओंकार मांदरे, TE, E & TC Engg.

कोंबडा आरवताच होते गावाकडच्या सकाळची सुरुवात,
ते अनुभवण्यासाठी एकदातरी राहावं गावात.

हळूहळू धुक्यातून दिसू लागते गावची वाट,
असे लहान, वळणावळणाची नागमोडी ही,
पण त्यामध्ये असते समाधानाची खास बात.

पहाट होताच चिमणी, पाखरांचा किलबिलाट सुरूच
असतो,
तो आवाज कानी पडताच मात्र गावात असल्याचा
आभास होतो.

खळ-खळ, खळ-खळ आवाजात वाहत असतं
ओढ्याचं पाणी,
मात्र पोराना असते ती विहीरीत उडी मारायची घाई.

लांबून पाहिलं तर दिसतात आजूबाजूला डोंगरच सारी,
पण त्यांच्यामधून डोकावून हळूच पाही रवी.

सकाळ होताच बळीराजा आधी त्याच्या बैलांना चारा
घाली.

स्वतःची चिंता मात्र त्याने त्याच्या आयुष्यात कधी
केलीच नाही.

पोरांची वेळेत शाळेत जाण्याची घाई चालूच असे,
उशीरा येणाऱ्यास दोन धपाटे मारल्याशिवाय गुरुजींना
मात्र करमत नसे.

बापलेक

अमृता जाधव, TE, AI & DS

बापलेकीची परमेश्वराने
ही घडवलेली भेट आहे
माझे बाबा खरोखरच
हिरो पेक्षा ही ग्रेट आहे.

बाप मुलीच्या नात्यामध्ये वेगळीच ओढ असते. जेव्हा एखाद्या घरी मुलगी जन्माला येते तेव्हा सगळ्यात जास्त आनंदी असतो तो त्या मुलीचा बाप. मुलगी जन्माला आल्यापासून बापाचे आयुष्य बदलून जाते. मुलीला शिकवणे, तिचे रक्षण करणे, तिचे सर्व हट्ट पूर्ण करणे. मुलीही सर्वात जास्त हट्ट तिच्या बापाकडेच करतात आणि हा बाप कशाचीही परवा न करता तिचे हट्ट पूर्ण करतो. असे करता करता तो कधी मुलीचा लाडका बाबा होतो ते समजतही नाही. आई कितीही जवळची असली तरी मुलीचे जरा जास्त प्रेम तिच्या बाबा वरतीच असते.

असा का रे बाबा तु,
कितीही थकलास तरी,
का नाही रे चिडत तू,
तू तुझ्या भावना,
कधीच व्यक्त करत नाहीस,
तुझ माझ्यावरचं प्रेम कधीच,
बोलून दाखवत नाहीस

आयुष्याच्या प्रत्येक वळणावरती आपल्या सोबत असतो तो आपला बाबाच असतो. कितीही मोठी संकटे आपल्या जीवनात आली, सगळ्यांनी साथ सोडली तरी खंबीरपणे जो आपल्या मुलीच्या पाठीशी उभा असतो

तो मुलीचा लाडका सुपर हिरो म्हणजे बाबाच!

मुली जशा जश्या मोठ्या होतात तसा बाबा त्याच्या लाडक्या परी मध्ये त्याच्या आईची सावली पाहत असतो. मुलीही नकळतपणे त्याची आईच होऊन जातात. बाबाची काळजी घेणे, त्याला नवीन-नवीन गोष्टी सांगणे, एक प्रकारे मुली या बाबाची काठी होऊन जातात.

मुलगी मोठी होत असते तेव्हा बाबाच्या डोक्यात एकच विचार चालू असतो, मी जसे माझ्या मुलीचे हट्ट पूर्ण केले, तिचे कौतुक केले तसाच तिची काळजी करणारा आणि तिची स्वप्न पूर्ण करणारा राजकुमार तिला भेटेल का? आणि मुलीचे देखील हे स्वप्न असते तिचा होणारा जोडीदार तिच्या बाबा सारखाच असावा! मुलीच्या लग्नात सर्वात आनंदी व्यक्ती असतो तो तिचा बाबा. त्याच्या मनातले दुःख सांगतही नाही कोणाला. लहानपणी

हातात हात धरून चालायला शिकवले आणि आता तोच हात दुसऱ्या व्यक्तीच्या हातात देताना काय वाटत असेल त्या बाबाला? तरी तो आनंदी असतो. कारण त्याच्या मुलीला तिच्या मनासारखा राजकुमार मिळालेला असतो. म्हणून तर म्हणतात ना मुली या बापाच्या लाडक्या असतात!!

तिचे इवले – इवले हात,

जेव्हा त्याची बोट घट्ट धरायला शिकतात,
अडखळणारे पाय जेव्हा चालायला शिकतात,
तेव्हापासून शेवट पर्यंत साथ सोडत नाही,
तो मुलीचा खरा हिरो असतो ,
आणि तो म्हणजे बाप असतो...

महत्त्व कष्टाचे

सुहास शुक्ला, पालक

आयुष्य आहे एक कोडे,
रोज आपण सोडवू थोडे
प्रश्न पडतील दररोज वेगळे,
विचार करून सोडवू सगळे.

अडचणींना आपण सामोरे जाऊ,
कष्टाचीच आपण भाकर खाऊ
मेहनत करुनी दररोज थोडी,
वाढवू आपण आयुष्यातील गोडी.

नव्या दिशा, नव्या वाटा,
येतील अडचणींच्या अनेक लाटा
मात करुनी अडचणींवर,
नंतर येईल सुखाची सर.

जरी आल्या अनेक दुविधा,
उपाय मात्र असेल साधा
मेंदू चालवूनी विचार करा,
आनंदी राहण्यास कष्ट करा.

आई

सर्वेश कोहोक, SE, AI & DS

केले असतील मागच्या जन्मी मी थोडे पुण्य
तुझ्या पोटी जन्म घेऊन आयुष्य झाले धन्य
नेहमी असतेस पाठीशी उभी म्हणून घाबरत नाही
कोणाला
काळजी करणारी आई आहे घरी समजावतो माझ्या
मनाला.

माझ्या जेवणाची काळजी तुला पण स्वतः राहते उपाशी
मी नसलो समोर तरी माझेच नाव ओठाशी
सतत असतो तुझ्या डोक्यात विचार फक्त माझा
अंधारात कधी हरवलो तर तू होतेस दिवा माझा.

लागलं मला कधी तर त्रास तुलाच होणार
आधी देणार ओरडा मग आप्सूक डोक्यात अश्रू येणार
अडचणी सगळ्या माझ्या नेहमी करतेस दूर
सगळे म्हणता कमजोर तुला पण आहेस तू खूप शूर.

पडली कधी आजारी तरी कामाला नाही सुट्टी
कष्ट आणि त्यागाशी तूझी नेहमीचीच गट्टी
दुःख कधी स्वतःचे करत नाहीस व्यक्त
सगळ्यांनी राहावे हसून खेळून एवढीच इच्छा फक्त.

रागावली कधी माझ्यावर तर अबोला तू धरतेस
बोलत नाही माझ्याशी पण विचार माझाच करतेस
चिडचिड करत असलीस तरी त्यात दडलेले असते प्रेम
सुंदर माझ्या आयुष्याची आहेस तू फोटो फ्रेम.

विलक्षण आहेस तू आणि अनंत तुझं महत्त्व
तुझ्या मुळेच ओळख माझी तुझ्या मुळेच अस्तित्व
देवाचं आहेस रूप तू या भूतलावरी
आणि म्हणूनच स्वामी तिन्ही जगाचा आई विना भिकारी.

माझा बाप

शितल सपकाळ, TE, E & TC Engg.

बाप... माझा बाप. कोणीतरी म्हंटल आहे, “जर आई नसेल तर घर उध्वस्त होतं अन् बाप नसेल तर सार जगंचा!”

काय लिहायचं या बापाबद्दल ज्याच्यामुळेच मी लिहायला शिकले.

‘बाप’ जरी दोन अक्षरी शब्द असला ना तरी काय सामावून घेतो ना स्वतःत याची जाणिव पण कोणाला होऊ देत नाही. कष्ट करत राहतो रे फक्त! कधी कष्टाची झळ लागते, कधी भावनांचा बांध कोसळतो तर कधी पैशाचाच चटका बसतो. सहन करून सूर्यासारखं तळपत राहतो, का? त्याला हौस आलीये, का मज्जा वाटतेय?

कसं असतं माहितीय का, एखादं माणूस सहन करत असलेलं दुःख जोपर्यंत आपण त्याच्या जागी जावून अनुभवत नाही ना तोपर्यंत नाही कळणार ना..?

माझा बापही असाच आहे..

स्वतः दोन घासाची भाकरी खातो, मात्र कुटुंबासाठी आयुष्यभराच्या भाकरीची तो सोय करतो. काम आणि घर याच्याशिवाय दुसरं काहीच सुचत नाही रे त्याला. बाकीचे जेव्हा खूपच Fashionable राहतात, तेव्हा तो म्हणतो मी आणि का fashion करू, fashion तर माझी पोरं करतील पण चमकणार मात्र मी. मी नाय शिकलो, समजतील मला खुपजण अडाणी पण म्हणतात. त्यांचं काय, बोलू देत. नाही आलं मला शिकता. माझ्या पोरंना शिकवेल मी. मग म्हणलंच कोणी “ह्या सायबाचा ह्यो अडाणी बाप” नाही लाज वाटणार मला. माझं पोरणं तर साहेब झालं, शेवटी आज मला अडाणी बोलणारी लोक सलाम तर अडाणी बापाच्या पोरालाच करणार ना.. तो म्हणतो, जो पर्यंत माझ्या जीवात जीव आहे तो पर्यंत मी कष्ट करत

राहील. फक्त तुम्ही नीट रहा. स्वतःच्या जीवाची पर्वा न करता कोणी कोणासाठी जगतं का हो? स्वतः एक वेळ फाटकी कपडे, तुटकी चप्पल घालतो पण पोरंसाठी मात्र सगळी दुकान शोधून काढतो.

माझा बाप मला सांगतो, एक वेळ उपाशी रहा पण स्वाभिमानाने आणि कष्टानेच मिळवून खा. चुकीच खाळं तर जाणार नाही आणि गेलंच तर पचणार नाही.

एखादया वेळेस नाही मिळालं मला तरी चालेल पण तुला काय कमी नाय पडून देणार. मी गरीब असलो म्हणून काय झालं तू तर माझी राजकुमारी आहे ना.

आता त्याला नाही लाज वाटत फाटकी कपडे अन् तुटकी चप्पल घालायची, तुटलेली चप्पल १०० वेळा खिळे ठोकून वापरेल. पण लवकर नवी घेणार नाही. का? कारण पोराला बुट घ्यायचाय. त्यासाठी पैसे लागतील. माझं काय मला कोण बघणारेय. अस म्हणून टाळतो तो. अजून म्हणतो, लाजून काय होत नाय अन् केल्याशिवाय काय मिळत नाही.

असा माझा बाप अधिक वजाबाकी च्या गणितासारखं याचं आयुष्य. कष्ट करत राहतो, एकटाच लढत राहतो, रडतो रे तो आत मधून कधी कधी, नाय बोलत कोणाशी तो नाय आवडत त्याला कोणापुढे हात पसरायला..

दिसतो रे तो नारळासारखा, खूप टणक आहे बाहेरून. कारण परिस्थितीच अशी झाली की त्यालाही त्याचं आवरण घ्यावं लागलंय. तितकाच गोड पाण्यासारखाय तो कारण परिस्थिती कितीही बिघडली तरी ही चांगुलपण आणि स्वाभिमानाची साखर विरघळत राहिली पाहिजे अस तो म्हणतो.

असा बाप, माझा बाप...

कुठे असेल आत्ता

यश शुक्ला, BE, IT

वाट पाहिलेली तिची मी,
पण ती नाही आली
खिडकीत दिसलेली ती शेवटची,
परत दिसली देखील नाही.

कितेक वर्षे गेली आता,
आत्ता गेलाय खूप काळ,
तिच्या आठवणींचा मात्र,
मी केलाय सांभाळ.

कुठे असेल आता ती?
ह्या प्रश्नाने दिलाय त्रास,
चेहऱ्यावर आहे हसू
पण आतून आहे मी उदास.

विचारलेले तिच्याबद्दल,
चौकशी खूप केलेली,
कुणास ठाऊक कुठल्या शहरात,
होती ती हरवलेली.

तिच्या आठवणीने खूप त्रासलोय,
नाही मला सुचत काही,
म्हणूनच कदाचित परत विचारतोय,
कुठे असेल आता ती?

आयुष्याची तुलना

स्मिता शुक्ला, पालक

समुद्रासारखे आहे आयुष्य,
कधी आनंदाची लाट, कधी दुःखाची सर
रस्त्यासारखे आहे आयुष्य,
कधी अपयशाचा खड्डा, कधी यशाची भर.

आकाशासारखे आहे आयुष्य,
कधी स्वच्छ सोपे, कधी दाट अवघड,
शाळेतल्या वर्गासारखे आहे आयुष्य,
कधी स्मशान शांतता, कधी खूप बडबड.

आयुष्याच्या या तुलनांचा,
खूप गहन अभ्यास करावा,
परिस्थितीच्या अटी पाहून मगच,
आयुष्याचा फॉर्म भरावा.

काही मृगजळ

प्रांजल चव्हाण, प्रथम वर्ष

काही मृगजळ असा तर काही मृगजळ तसा;
सकाळचा बिन दुधाचा चहा जसा
यशापर्यंत पोहचवून चकवा देतो जसा
देऊन आस निराश करतो जसा
आयुष्याच्या वाटेवर घसरलेला पाय जसा;
काही मृगजळ असा तर काही मृगजळ तसा;
जवळ असलेल्या बनावटी नात्या सारखा जसा।।

ते शाळेतले दिवस

सौरभ पाटील, TE, E & TC Engg.

कधी कधी वाटतं की पुन्हा जगावे शाळेतले ते दिवस
कधी कधी वाटतं की पुन्हा जगावे शाळेतले ते दिवस
जर अस शक्य असेल तर मी नक्की करेन देवाकडे
नवस..

पण हे मात्र आता काही शक्य नाही...

आणि हीच आठवण मनामध्ये सदैव घर करून राही....

पुन्हा लहान होऊन खाऊ वाटतो तो शाळेतला भात...

याच भातासाठी मीही घरचा डबा नव्हतो खात....

पुन्हा आठवतो तो शाळेतला PT चा तास....

हाच तास घ्यायचे आमचे गणिताचे गुरुजी खास ..

या तासाला आम्हाला कधीच खेळायला सोडलं नाही

मग कसे होणार होतो आम्ही सचिन आणि माही

आता कॉलेज पेक्षा वाटते आमची शाळाच भारी

कारण शाळेतल्या मित्रांसोबतच तर अनुभवली ही
दुनियादारी...

पहिले शिक्षक असायचे शिस्तप्रिय पण मायाळू

आणि यामुळेच तर सुधारायचे कित्येक सारे वळू....

आवडत्या शिक्षकाच्या तासाला कधीच करत नव्हतो
घाई...

आणि गुरुजीच होते आमची दुसरी आई...

कधी आई कधी मित्र तर कधी मार्गदर्शक - असे
असायचे गुरू

आता मात्र मुलं म्हणतात की मी का बरं माझ्या
शिक्षकासोबत सर्व काही share करू

मित्रासमान मानले होते म्हणून problems शेअर
करायचे..

मी कुठे चुकत असेल तर कान पकडून मारायचे...

आजच्या काळात हरवला आहे शिक्षकातला तो मित्र
आणि मित्रातला तो शिक्षक...

म्हणूनच आज काल चे वातावरण राहिले नाही पोषक..

आता विद्यार्थी आणि शिक्षकामधलं नातं हळू हळू
हरवत आहे...

आता विद्यार्थी आणि शिक्षकामधलं नातं हळू हळू
हरवत आहे...

आणि हे नातं हरवण्यासाठी काही वेळेस शिक्षकाला
दोषी ठरवत आहे...

पण आताही नाही झाला जास्त वेळ

आपण आजही जमू शकतो गुरुजी आणि विद्यार्थ्यांचा
मेळ

पुन्हा होऊनि मित्र गुरुजी विद्यार्थ्याला देईल ज्ञान ..

आणि लोप जो पावत आहे... मिळेल गुरुजींस तो मान

पुन्हा येईल वेळ अशी होईल गुरुजी ती आई

पुन्हा विद्यार्थी या गुरूचा आदर्श सदैव मनात घेई.....

मनातल्या कोपऱ्यात

यश शुक्ला, BE, IT

मनातल्या कोपऱ्यात आहे,
आठवणींचा ठेवा
ती बरोबर असण्याचा आनंद,
त्यांच्याच मदतीने घ्यावा.

प्रेमात कायम जवळ असणे,
हे गरजेचे नसते
लांब असून देखील मला,
ओढ तुझीच असते.

सतत तुझा वाटतो अभिमान,
आनंद देखील होतो
पण एकत्र आनंद साजरा करण्याचा,
मोका माझ्याकडे नसतो.

माझी काळजी करू नकोस,
असे मी कायम तुला सांगतो
तुझ्या काळजीत मात्र मी,
माझा प्रत्येक क्षण काढतो.

आयुष्य जगताना...

चेतना जगदाळे, BE, IT

ओघळणाऱ्या अश्रूच्या प्रत्येक धरेला...
समजावता आलं पाहिजे,
तुला जगाशी लढता आलं पाहिजे
करूनी सामना संकटांशी,
तुला स्वतःला समजावता आलं पाहिजे,
कारण तुला जगाशी लढता आलं पाहिजे

सुटतील वादळे अंतरी अनेक,
तुला ती शांत करता आली पाहिजे
सुटेल ताबा मनाचाही कधी..
तुला त्याला जपतां आलं पाहिजे,
कारण तुला जगाशी लढता आलं पाहिजे

होणार नाही परिस्थिती नेहमीच तुझ्यासारखी,
तुला तिच्याशी झुंजारता आलं पाहिजे
होईल अबोला चार दिवसांचा,
तुला तो संपवता आल पाहिजे,
शेवटी तुला जगाशी लढता आलं पाहिजे

अंतः रंगात रंगूनी तुझ्या,
तुला तुझ्या जगात रमता आलं पाहिजे,
ठेऊनी चेहऱ्यावर हळूवार हसू,
तुला मनात रडता आलं पाहिजे ॥
कारण वेळ कशीही येऊदे
तुला जगाशी लढता आलं पाहिजे..

बदलले रंग त्यांनी तसा बदलत मी गेलो

प्रथमेश शिंदे, TE, Comp. Engg.

बदलले रंग त्यांनी तसा बदलत मी गेलो
आला सुगंध तेव्हा पहा दरवळत मी गेलो

तोल जाईल म्हणूनी तसा सावधच होतो
तिला एकदा पाहिले आणि बिघडत मी गेलो

नाही फिकिर आता आयुष्याच्या रणाची
तसा वेळोवेळीच स्वतःशी लढत मी गेलो

ऊन, वारा, पाऊस-पाणी सारे तसेच आहे
भेटला मला रस्ता तसा भटकत मी गेलो

किती द्यावा पुरावा आता फुलाने निरागसतेचा
समजून घे तू-बघ कसा समजत मी गेलो

अनंतात हरवून असं न्युन झालं सारं
दिसला हरी तितका सापडत मी गेलो...

प्रवास माझा

प्रसाद पवार, TE, IT

प्रवास माझा एकला
फार काही शिकवून गेला
मुक्या त्या शब्दाचा
खरा अर्थ आज उलगडला

दिवसामागून दिवस सरला
वेळेचाही बांध फुटला
मी निस्तब्ध त्याच ठिकाणी
अलगद मुक्या शब्दांनी घाव केला

बरसलेल्या त्या पावसाचा
एक मोठा जमाव झाला
अपयशी या नजरेतून
पुढे मीच उभा ठाकला

गढूळ त्या पाण्यामध्ये
स्वप्न माझे मळलेले दिसते
सरलेल्या त्या दिवसापुढे
कष्ट माझे व्याकुळ रडते

हेही दिवस निघून जातील
मार्ग मात्र तू सोडू नकोस
सांग त्या मळलेल्या स्वप्नांना
तु कुठे जावू नकोस

येईन मी पुन्हा
लिखित घेऊन त्या मुक्या शब्दाचे
गढूळ त्या पाण्यामध्ये
शुभ माझे प्रतिबिंब हसे....

व्यसनमुक्ती हीच राष्ट्रशक्ती

स्नेहल फुटके, TE, Civil Engg.

“जीवनात अपयश आलं म्हणून निराश नसतं व्हायचं
मिळालं नाही अमृत म्हणून विष नसतं घ्यायचं.”

जीवन हे खूप महत्वाचं असतं. कीर्ती जगायचं हे आपल्या हातात नसतं. जेवढं आपलं आयुष्य आहे तेवढेच मनमोकळेपणाने जगून घ्यायचं असतं. स्वतःच्या जीवाला कधी त्रास करून नाही घ्यायचा. आयुष्याचे चढ-उतार प्रत्येकाच्या जीवनात येतातच त्याला सामोरे जाण्याची आपल्यात क्षमता पाहिजे मग आयुष्य खूप सुंदर आहे असं वाटतं.

निसर्गाचा ऋतू म्हणजे वसंत ऋतू. या वसंत ऋतूमध्ये निसर्गाला नवीन पालवी फुटते. त्याचप्रमाणे मानवी जीवनातील वसंत ऋतू म्हणजे तारुण्य ऋतू. परंतु या तारुण्यरूपी वसंत ऋतूमध्ये पालवी फुटण्याबरोबरच ती गळून पडण्याचे प्रमाण आजच्या काळात वाढले आहे; ते आजच्या युगाच्या व्यसनाधीनतेमुळे. यशाची नशा आणि अपयशाची निराशा ही युवकांना व्यसनाधीनतेकडे घेऊन जात आहे. व्यसनाधीनतेमुळे जेवढे आपले आयुष्य आहे त्याची वेळ कमी होत जात आहे. आयुष्य हे आजच्या काळात खूप मोठी गुरुकिल्ली आहे व या आयुष्याला कसे जपायचे हे खूप महत्वाचे आहे आणि आजकालच्या युवकांनी हे जोपासले पाहिजे.

भगवद्गीतेमध्ये श्रीकृष्ण म्हणतात की, यश मिळाले तर त्याचा दुरुपयोग नाही करायचा किंवा अपयश आले तर निराश न होता आपण कुठे चुकलो याची पारख करून त्यावर मात करायची. असे करणे आजच्या युगासाठी खूप महत्वाचे आहे. ही क्षमता सगळ्यांकडे

असली पाहिजे. आजचे युवक व्यसनाधीनतेकडे खेचले जात आहेत. नेताजी सुभाष चंद्र बोस सांगतात की, “तुम मुझे खून दो मैं तुम्हे आजादी दूंगा”.

आजच्या काळातील युवक असे म्हणतात की “तुम मुझे तंबाखू दो, मैं तुम्हे चुना दूंगा”. ही वेळ आलेली आहे.

देशाच्या विकासामध्ये युवक व त्यांचे कर्तृत्व हे महत्वाचे घटक आहेत. त्यासाठी युवकांनी आपला तारुण्य काळ जपला पाहिजे.

आजच्या युवकांचे व्यसनाधीनतेमुळे आयुष्य हे कमी होत आहे. युवकांना असं वाटतं की आपण व्यसन केलं तर आपण तणावमुक्त होऊ आणि आपल्या आयुष्यातील दुःख नाहीसे होईल. व्यसन करणे हा तात्पुरता उपाय आहे. त्यापेक्षा युवकांनी आपले दुःख इतरांसमोर व्यक्त केलं तर त्या दुःखावरती वेगवेगळ्या मार्गांचा उपाय शोधू शकतो. व्यसनाला साथ बनवण्यापेक्षा आपल्या लोकांना सोबती बनवा मग दुःखही नाहीसे होईल.

शेवटी जीवनासाठी एवढेच म्हणेन...

जन्माला आला आहेस तर थोडं जगून बघ,
जन्म का भेटला असला आता डोकावून बघ,
जीवन खूप खडतर आहे थोडं सोसून बघ,
एकदा काटा टोचला म्हणून सोडू नकोस,
त्यासाठी वाट बदलून बघ,
यशाची चव चाखून बघ.

अपयश आलं तर चुका निरखून बघ

यश आलं तर थोडं वाटून बघ,

पाणी पिणं खूप सोपं आहे रे

स्वतःच एकदा वाचवून बघ

तळं बनवायचं असेल तर..

थेंबे थेंबे साचवून बघ...

जीवन कोडं आहे जगता जगता सोडवून बघ.....

आयुष्य

संतोष वाघमोडे, TE, Mech. Engg.

संकटांना कधी घाबरायच नसतं,
त्यांना खंबीरपणे तोंड द्यायचं असतं.
कठीण प्रसंगासमोर झुकायच नसतं,
तर त्या प्रसंगाला झुकवायच असतं.

आयुष्य हे असंच असतं, अनुभवांनी भरलेलं असतं.
कुणी शाबासकी देणार, तर कुणी थट्टा करणारं असतं.
आपण मात्र या सगळ्यांत पडायचं नसतं.
आपण आपल्या मार्गानेच चालायचं असतं .
कारण लोकांचं वागणूक निराळं असतं,
जोपर्यंत स्वतःच काम तोपर्यंत लोकं देतात किंमत,
आणि काम झालं की, तेच लोक करायला बघतात
गंमत.

आयुष्य हे साधं सरळ असतं, ते आनंदाने जगायचं
असतं.
दुसऱ्यांकडून अपेक्षा ठेवण्यापेक्षा, स्वतःमध्येच खुश
रहायचं असतं.
आयुष्य हे असचं असतं, सुखदुःखांनी भरलेलं असतं.
जास्त टेन्शन घ्यायचं नसतं,
कारण आयुष्य जगायला पुन्हा पुन्हा मिळतं नसतं !

बाप

सर्वेश कोहोक, SE, AI & DS

कोणी म्हणतं वडील त्यांना कोणी म्हणतं बाप
छोट्याश्या या शब्दामध्ये अर्थ दडलाय अमाप
प्रत्येकाच्या जीवनात त्यांचं स्थान आहे खास
नेहमी असावे सोबत त्यांनी हीच सगळ्यांना आस

लेकरा साठी कष्ट सारे आणि त्याग लेकरा साठी
विचार फक्त त्याचाच आणि त्याचेच नाव ओठी
इच्छा आकांक्षा सान्या स्वतःच्या नेहमी ठेवता दूर
आनंदी जीवनाच्या पत्राचा माझ्या तुम्हीच आहे मजकूर

व्यक्त करत नाही स्वतःच्या चिंता दुःख अडचणी
सहन करता सगळं फक्त कुटुंबाचं हीत मनी
सगळ्यांच्या आयुष्यात भरतात आनंदाचे रंग
आयुष्याच्या कणखर वारीत आहात माझा अभंग

चिडलात कधी खूप तर देता काही शिक्षा
जाण समज यावी अंगी हीच मात्र अपेक्षा
आनंदी राहावे सगळ्यांनी म्हणून करता काबाडकष्ट
संकट असो कितीही मोठे सारे करता नष्ट

चिंता तुम्ही करता खूप माझ्या भविष्याची
कशी असेल आता वाट माझ्या आयुष्याची
आयुष्याची वाट असेल यशस्वी आणि मोठी
कारण कृष्णा परी असाल तुम्ही या अर्जुनाच्या पाठी

आशीर्वाद आहे पाठीशी म्हणून कशाची नाही भीती
पाया खाली तुडवू संकटं जरी आले किती
दशरथ असो नंद असो वा असो शिवरायांचे रूप
बाप म्हणजे या जगती भगवंताचे स्वरूप.

आधुनिक व्यवसायातील एंटरप्राइझ रिसोर्स प्लॅनिंग (ERP) सिस्टमची उत्क्रांती आणि प्रभाव

प्रा. केशव जाधव, Faculty, Mech. Engg.

सध्या विकसित होत असलेले तंत्रज्ञान, वाढती स्पर्धा आणि सतत बदलत्या परिस्थिती मध्ये कोणताही व्यवसाय टिकवणे, मोठा करणे, आणि त्यामध्ये प्रगती करणे खूप महत्वाचे आहे. यासाठी उद्योगपती हे आपल्या व्यवसायामध्ये उत्पादकता, सर्वोत्तम कार्यक्षमता, आणि सर्वोत्तम निर्णयक्षमता या महत्त्वपूर्ण गोष्टींवर भर देतात. एंटरप्राइझ रिसोर्स प्लॅनिंग (ERP) हे संगणक आधारित प्रणाली (सॉफ्टवेअर) आहे जे व्यवसायामधील संसाधन नियोजन, उत्पादन नियोजन, प्रकल्प व्यवस्थापन, खरेदी, जोखीम व्यवस्थापन, आणि आर्थिक व्यवस्थापन यांसारख्या दैनंदिन व्यावसायिक क्रिया व्यवस्थापित करण्यासाठी वापरतात. ERP प्रणाली अनेक वर्षांमध्ये आधुनिक व्यवसायामधील प्रक्रियांचा आधारस्तंभ बनल्या आहेत, ज्यामुळे संस्थेतील विविध कार्ये, आणि प्रक्रियांचे अखंड एकीकरण शक्य होते.

ERP प्रणालीच्या अंमलबजावणीमुळे विविध उद्योगांमधील संस्थांना अनेक फायदे मिळतात. काही प्रमुख फायदे खालील प्रमाणे आहेत.

१. **प्रक्रिया कार्यक्षमता** : ERP प्रणाली व्यवसाय प्रक्रियांना केंद्रीकृत आणि स्वयंचलित करते, मनुष्यबळ कमी करते, आणि प्रक्रियांची कार्यक्षमता सुधारते.

२. **माहितीचे एकत्रीकरण**: ERP सिस्टीम विविध विभागांमधील माहिती एकत्रित करण्यासाठी, वर्तमान परिस्थितीची माहिती साठवण्यासाठी, आणि एकत्रित माहितीवरून सर्वोत्तम निर्णय घेण्यासाठी उपयोगी ठरते.

३. **सहयोगीकरण**: ERP प्रणाली अंतर-विभागीय सहयोग आणि संवाद सुलभ करते आणि एकसंध संघटनात्मक वातावरणास प्रोत्साहन देते.

४. **विस्तारीकरण**: संस्थेचा जस जसा विस्तार होईल त्याप्रमाणे, वाढीव व्यवहार आणि व्यावसायिक क्रिया करण्यासाठी ERP प्रणाली कार्यक्षम असते.

५. **सुधारित ग्राहक सेवा**: ERP प्रणाली मध्ये कस्टमर रिलेशनशीप मॅनेजमेंट (CRM) माध्यमातून ग्राहकांना अधिक चांगली सेवा प्रदान करण्यास आणि ग्राहकांचे समाधान वाढविण्यास सक्षम करते.

६. नियमांचे अनुपालन: ERP प्रणाली सर्व माहिती केंद्रीकृत करून आणि स्वयंचलित अनुपालन प्रक्रिया करून आवश्यक नियमांचे पालन सुनिश्चित करण्यात मदत करतात.

बाजारात अनेक ERP सॉफ्टवेअर उपलब्ध आहेत. प्रत्येक ERP सिस्टीमचे इतर ERP सिस्टीमसपेक्षा वेगळे फायदे आहेत. त्यामुळे कोणत्या प्रकारचा व्यवसाय आहे त्या गरजेनुसार कोणती ERP सिस्टीम वापरायची हे आपण ठरवू शकतो. खालील काही लोकप्रिय ERP सिस्टीम आहेत.

- SAP ERP सिस्टीम
- मायक्रोसॉफ्ट ERP सिस्टीम
- ओरेकल ERP सिस्टीम
- सेज ERP सिस्टीम
- ओडू ERP सिस्टीम
- एपीकॉर ERP सिस्टीम
- IFS ERP सिस्टीम

तंत्रज्ञान जसजसे पुढे जात आहे, तसतसे ERP प्रणाली, आधुनिक व्यवसायांमध्ये अधिक कार्यक्षमता, उत्पादकता आणि नावीन्य आणण्याचे आश्वासन देते. तथापि, संस्थांनी ERP सिस्टीमच्या पूर्ण क्षमतेचा उपयोग करण्यासाठी आणि गतिमान व्यवसायामध्ये पुढे राहण्यासाठी असणारी आव्हाने आणि भविष्यातील कल याचा काळजीपूर्वक विचार केला पाहिजे. अभियंता म्हणून एंटरप्राइझ रिसोर्स प्लॅनिंग (ERP) सिस्टीमचे ज्ञान असल्याने विविध फायदे मिळू शकतात, कारण या सिस्टीम संस्थेच्या विविध विभागांमधील व्यवसाय प्रक्रिया सुव्यवस्थित आणि एकत्रित करण्यात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावतात. ERP सिस्टीमचे ज्ञान अभियंत्यांना प्रकल्प व्यवस्थापन, प्रक्रिया सुव्यवस्थित करण्यासाठी, सहयोग सुधारण्यासाठी आणि माहितीपूर्ण निर्णय घेण्यासाठी साधनांसह सक्षम करते. त्यामुळे, प्रत्येक अभियंत्याला किमान एक ERP प्रणाली माहित असणे ही आजच्या काळाची गरज आहे.

आई : एक मोड नाते

स्मिता शुक्ला, पालक

जन्म दिला तूच, मला
आणि तूच मला वाढविले
सोनेरी दागिन्या सारखे एकदम
तूच मला घडविले

कधी चुकलो तर ओरडलीस मला
कधी प्रेमाने जवळ घेतलेस
कधी लागेल असं बोललीस मला
कधी काळजीने पांघरूण घातलेस

झेलल्यास माझ्या अडचणी
स्वतः वर तू सर्व
आई सारखे नाते बनवणारा
थोडं आहे तो निसर्ग

कितीही काहीही झाले तरी
नाही देणार मी तुला अंतर
आयुष्याच्या शेवटपर्यंत तुझ्यावर
प्रेम करीन मी निरंतर

आठवणीतील पान

श्री. सुनिल भोसले, स्टाफ, व्हीपीकेबीआयईटी

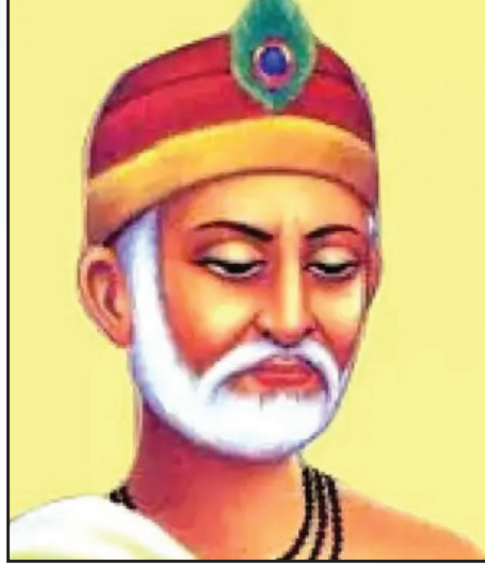
मी सुनिल विठ्ठलराव भोसले या संस्थेचा शिक्षकेतर कर्मचारी. गेली २४ वर्ष मी या महाविद्यालयाच्या सेवेत कार्यरत आहे. विद्या प्रतिष्ठानच्या कमलनयन बजाज अभियांत्रिकी महाविद्यालयात २००० साली सेवेत रुजू झालो त्यावेळी हे महाविद्यालय व्हीआयआयटी बारामती या नावाने परिचित होते. तदनंतर या महाविद्यालयाचे नामकरण व्हीपीसीओई बारामती असे झाले व आज ते विद्या प्रतिष्ठानचे कमलनयन बजाज इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजीनियरिंग अँड टेक्नॉलॉजी नावाने परिचित आहे. सुरुवातीला हे महाविद्यालय व्हीआयटीच्या इमारतीत भरत होते. महाविद्यालयाच्या नवीन इमारतीचे काम व्हीआयआयटीच्या समोरच मोकळ्या जागेत चालू होते. या इमारतीचे पायाभरणी पासून ते संपूर्ण इमारतीचे बांधकाम पूर्ण होईपर्यंतच्या संपूर्ण घडामोडी मी अत्यंत जवळून पाहिल्या आहेत.

ही इमारत फेब्रुवारी २००३ साली पूर्णत्वास आली आणि त्यावेळी या इमारतीची पूजा करण्याचा बहुमान मी व माझी पत्नी सौ. अनिता आम्हा दोघा उभयंतास सपत्नीक मिळाला. एरवी आपण पाहत असतो की समाजात एखाद्या कुटुंबात जर एखादे नवीन घर बांधले तर त्या घराच्या पूजेला कोणी बसायचं यावरून कुटुंबात मतभेद असतात परंतु या महाविद्यालयाच्या इमारतीच्या वास्तुशांती पूजेला सपत्नीक बसण्याचा बहुमान माझ्या सारख्या सर्वसामान्य कर्मचाऱ्याला या महाविद्यालयाच्या व्यवस्थापनाने दिला ही माझ्यासाठी फार अभिमानाची गोष्ट आहे. हा माझ्या आयुष्यातील फार मोठा सर्वोच्च बहुमान, सन्मान आहे असे मी मानतो. आणि तो क्षण मी कधीही विसरणार नाही आणि त्यासाठी मी या महाविद्यालयाचा आयुष्यभर शतशः ऋणी राहीन.

वास्तुपूजाप्रसंगी सपत्नीक श्री. सुनिल भोसले

हिंदी विभाग

ऐसी वाणी बोलिए, मन का आपा खोये।
औरन को शीतल करे, आपहुं शीतल होए॥

संत कबीर दास म्हणतात की, दुसऱ्यांच्या प्रती
कठोर वाणीचा प्रयोग करु नये. दुसऱ्यांना सुख
देणारी वाणी बोलावी ज्याने आपल्या मनालाही
शांती मिळते.

- संत कबीर दास

अनुक्रमणिका

१.	जिंदगी गुलजार है	जान्हवी तांबे, SE, AI & DS	२९
२.	सामाजिक सजागता और युवा : सोशल मीडिया का असर	अभय पानसरे, TE, Mech Engg.	३०
३.	भावात्मक बुद्धि	श्री. प्रशांत लोणकर, Mental Health Counsellor	३१
४.	जब कभी हमसे मिलो	प्रांजल चव्हाण, First Year	३४
५.	जिंदगी	जान्हवी तांबे, SE, AI & DS	३४
६.	आँखें	वैभवी सावंत, TE, E & TC Engg.	३४
७.	जिंदगी एक सफर	सुहास शुक्ला, Parent	३५
८.	दिन अगर गुजर जाए तो तुझे शाम होना होगा	प्रथमेश शिंदे, TE, Comp. Engg.	३५
९.	पिता का आधार	सुहास शुक्ला, Parent	३६
१०.	कुछ पंक्तियाँ	कोमल पांचाळ, BE, Comp. Engg.	३६
११.	शाम	प्रसाद पवार, TE, IT	३६
१२.	कहो तो रुक जाता हूँ	प्रसाद पवार, TE, IT	३७
१३.	क्या है जिंदगी?	ओंकार मांदरे, TE, E & TC Engg.	३७
१४.	माँ	जान्हवी तांबे, SE, AI & DS	३७
१५.	तुम्हारे साथ	लौकिक भोगले, SE, IT	३८
१६.	छोटी सी बात थी	लौकिक भोगले, SE, IT	३८
१७.	भारत की पहचान	जान्हवी तांबे, SE, AI & DS	३९
१८.	कृत्रिम बुद्धिमत्ता का प्रभाव : दिनचर्या पर एक नजर	अभय पानसरे, TE, Mech. Engg.	४०

जिंदगी गुलजार है

जान्हवी तांबे, SE, AI & DS

जिंदगी नाम है, बेनाम नहीं।

खुशी का नगमा है, दुख का पैगाम नहीं।

ये दो पंक्तियाँ जीवन की सार्थकता को सुंदरता से परिचित कराती हैं। जीवन का असली मायना उसके नाम में नहीं, बल्कि उसकी अनगिनत अनुभवों में छिपा होता है। सुख और दुःख, जैसे विराम से भरे दो रूप, जीवन की सार्थकता को पूरा करते हैं। ये पंक्तियाँ सिखाती हैं कि हर क्षण, चाहे जैसा भी हो, अद्भुत अवसर प्रदान कर सकता है और हमें सभी पहलुओं का सामरिक दृष्टिकोण रखना चाहिए।

जीवन, संगीत की एक अनदेखी शैली, हमें हर मोड़ पर नए अनुभवों से परिचित कराती है, इस बात पर जोर देती है कि हमारे नाम के बजाय हमारे कार्य हमें परिभाषित करते हैं। खुशी और दुःख के विपरीत क्षण एक अनूठे सिक्के के दो पहलू की तरह हैं, जो एक दूसरे के बिना अधूरे हैं। यहाँ तक कि खुशी का राग, जिसे "खुशी की नगमा" के नाम से जाना जाता है, हमें प्यार, रिश्तों और सकारात्मकता को आगे बढ़ाने के लिए प्रेरित करने में खुशी का महत्त्व सिखाता है।

इसी प्रकार, पीड़ा का संदेश विकास और सीखने का अवसर प्रस्तुत करता है। यह व्यक्तिगत और रणनीतिक विकास के लिए संसाधनशीलता, चुनौतियों पर काबू पाने की क्षमता और आत्मनिर्भरता के महत्त्व पर प्रकाश डालता है। इस वर्तमान पीढ़ी ने जीवन को उद्देश्यहीन मान लिया है। तकनीकी प्रगति के युग में रहने के बावजूद, उन्होंने अपने जीवन को मान्यता प्राप्त करने के लिए एक मंच में बदल दिया है। सोशल

मीडिया के दायरे में डूबे हुए, ये व्यक्ति अपने उतार-चढ़ाव को दूसरों के साथ साझा करने को प्राथमिकता देते हैं, लेकिन वास्तव में अपने जीवन को पूरी तरह से जीने की उपेक्षा करते हैं।

इस पीढ़ी के लोग अक्सर अपनी मूल्यों और लक्ष्यों को खो बैठते हैं, चारों ओर के शोर-शराबे में खो जाते हैं। उन्हें जीवन की सार्थकता का अहसास नहीं होता और वे अपनी खोई हुई पहचान को पुनः प्राप्त करने का प्रयास नहीं करते। तकनीकी सुधारों ने जीवन को सुविधाजनक बना दिया है, लेकिन इस दौर में सार्थकता की भूमिका को नष्ट कर दिया गया है। इस पीढ़ी को समझाने का आवश्यकता है कि जीवन का सच्चा अर्थ व्यक्तिगत समृद्धि, सहयोग और आत्मनिर्भरता में है, न कि आउटसाइड दुनिया की मान्यता में। इस पीढ़ी को अपने मूल्यों की पुनर्स्थापना और जीवन की सार्थकता को पुनः खोजने के लिए प्रेरित करना चाहिए।

समाप्ति में, हम देखते हैं कि तकनीकी युग में जीवन की सार्थकता को खोना एक गंभीर समस्या है। इस पीढ़ी ने जीवन को सोशल मीडिया के पर्दे में बंद कर लिया है, खो दिए हैं अपने मूल्यों और लक्ष्यों को। हमें याद रखना चाहिए कि सच्चा जीवन वही है जो स्वास्थ्य, संबंध और सार्थकता में समृद्धि करता है, न कि दिखावे में। हमें अपने असली आत्मा को खोजने का समय आया है, ताकि हम सार्थक और खुशहाल जीवन की सही दिशा में आगे बढ़ सकें।

सामाजिक सजागता और युवा : सोशल मीडिया का असर

अभय पानसरे, TE, Mech. Engg.

समय के साथ, सोशल मीडिया ने हमारे समाज को अद्वितीय रूप से परिवर्तित कर दिया है, और इसका सबसे बड़ा प्रभाव युवा पीढ़ी पर हो रहा है। सोशल मीडिया ने युवाओं के जीवन को सीधे रूप से प्रभावित किया है, जिससे समाज में नए दृष्टिकोण और सामाजिक व्यवस्थाओं का निर्माण हो रहा है।

सोशल मीडिया ने युवाओं को अनगिनत विचारों और विचारों के साथ जोड़ दिया है, जो उन्हें अन्य भागीदारों के साथ जोड़ते हैं। इससे समृद्धि के साथ साझा करने का एक माध्यम मिलता है और सामाजिक समृद्धि की भावना बढ़ती है। हालांकि, यह भी युवा पीढ़ी को अधिक दबावित और सामाजिक मुकाबलों के प्रति अधिक संवेदनशील बना सकता है।

युवा सोशल मीडिया का सकारात्मक या नकारात्मक प्रभाव अनुभव कर सकते हैं। इसके माध्यम

से वे अपनी राय और विचारों को साझा कर सकते हैं, लेकिन यह भी उन्हें संवेदनशीलता का अहसास करा सकता है और अनवांछित प्रतिस्पर्धा की भावना को बढ़ा सकता है।

युवा सोशल मीडिया पर अपनी पहचान बनाने का प्रयास करते हैं, लेकिन इससे उन्हें आत्मसमर्पण की भावना और सोशल मान्यता की चाह बढ़ सकती है। यह उन्हें खुद को अधिक समर्पित महसूस कराने के बजाय उत्सुकता की दिशा में ले जा सकता है।

सोशल मीडिया का सही उपयोग करना युवाओं के लिए महत्वपूर्ण है। सकारात्मक और समर्थनशील साथी बनने के लिए युवाओं को सावधानीपूर्वक उपयोग करना चाहिए ताकि सोशल मीडिया से सबको लाभ हो सके, और यह उन्हें सकारात्मक सामाजिक बदलाव का एक सकारात्मक हिस्सा बना सकता है।

भावात्मक बुद्धि

श्री. प्रशांत लोणकर, Mental Health Counsellor

आज के युग में हम कंप्यूटर, मशीनों आदि के माध्यम से एक दूसरे से जुड़े हुए हैं। हम हमेशा टेक्स्ट और ईमेल के माध्यम से संपर्क में रहते हैं। इस प्रतिस्पर्धी और तेज़ रफ़्तार वाले माहौल में हम भावनात्मक परिपक्वता खोते जा रहे हैं।

विश्व स्वास्थ्य संगठन द्वारा जारी एक अध्ययन के अनुसार, २०२० में आत्महत्या मौत का प्रमुख कारण होगी। एक पल के लिए, शहर अपने पैरों पर खड़े हो जाते हैं। लेकिन इसे नजरअंदाज करने से हरगिज काम नहीं चलेगा. मानसिक स्वास्थ्य के क्षेत्र में सशक्त साक्षरता की आज अत्यंत आवश्यकता है। हमें इस मामले को बहुत संवेदनशीलता से संभालना होगा.' इसके लिए भावनात्मक बुद्धिमत्ता/इमोशनल मेच्योरिटी/भावनात्मक परिपक्वता कैसे बढ़ाई जाए, इस पर मंथन करना वांछनीय है।

समग्र अनुभूति क्या है? एक व्यक्ति में कितने प्रकार की भावनाएँ होती हैं? प्रभावी बुद्धिमत्ता से भावनाओं को कैसे संभालें? या भावनात्मक परिपक्वता कैसे बढ़ाएँ?

हमारे दिमाग ने हमें भावनात्मक प्राणी बनाया है। इसलिए किसी भी घटना पर पहली प्रतिक्रिया भावनात्मक होती है। हालाँकि हम कैसा महसूस करते हैं इस पर हमारा नियंत्रण नहीं है। हम जो सोचते हैं और जब ऐसा करते हैं तो उस पर प्रतिक्रिया कर सकते हैं। भावनाएँ आती हैं और चली जाती हैं। भावनाएँ किसी व्यक्ति को मार भी सकती हैं और बचा भी सकती हैं। इसलिए सामाजिकता, पहचान और भावनात्मक रूप से साक्षर होना आज की ज़रूरत है।

भावनात्मक परिपक्वता विकसित करने के लिए हमें कुछ चीज़ों के बारे में सचेत रूप से सोचना होगा।

इसमें मुख्य रूप से आत्म-जागरूकता, आत्म-संगठन, सामाजिक जागरूकता और संबंधपरक कारक आदि शामिल हैं। आत्म-जागरूकता-का अर्थ है स्वयं को, अपने कौशल, क्षमताओं, योग्यताओं, दृष्टिकोण, गुणों, पसंद-नापसंद, शौक, कला, अच्छी-बुरी आदतों, आदतों आदि को जानना। साथ ही आत्म-जागरूकता व्यक्ति के सोचने का तरीका, भावनाओं को व्यक्त करने का तरीका और कार्य करने का तरीका है।

किसी भी घटना/घटना पर व्यक्ति की भावनात्मक प्रतिक्रिया उसके विचार और क्रिया पर आधारित होती है।

नियंत्रण यानि इमोशनल इंटेलिजेंस होना चाहिए। भावनाएँ हमारे मस्तिष्क को प्रभावित करते हुए आती-जाती रहती हैं।

भावना परिवर्तन से इसका प्रयोग संभव है। बेहतर मानसिक और भावनात्मक स्वास्थ्य के लिए विचार-भावना-क्रिया का संयोजन पहचानने में सक्षम होना चाहिए। भावनाएँ न तो अच्छी होती हैं और न ही बुरी। हमारे अंदर क्या भावनाएँ हैं?

जाँच होनी चाहिए। यह जानना भी ज़रूरी है कि इसका हमारे जीवन और दूसरों के जीवन पर क्या प्रभाव पड़ता है?

व्यक्ति को असुविधा के साथ जीना सीखना चाहिए। यह भी अध्ययन करना कि हमारी भावनाएँ शरीर को किस प्रकार प्रभावित करती हैं।

किसके द्वारा और किसके कारण भावनाएँ बढ़ती हैं? अर्थात् भावनात्मक स्तर ऊँचा उठता है। अपने आप को तटस्थ भाव से देखो जानने के लिए अपनी

भावनाओं पर नज़र रखना. सावधान रहें कि गलत/नकारात्मक भावनाओं से खुद को नुकसान न पहुँचाएँ। अपने मूल्यों को लगातार सामने रखने से आत्मविश्वास बढ़ता है। फ़िल्में देखते समय, संगीत सुनते समय भावनाएँ हमें अपने भावनात्मक, यानी भावनात्मक कारणों का मूल्यांकन करने के लिए उन्हें पहचानना और उनका अध्ययन करना सीखना चाहिए।

बुद्धिमान

स्व-नियमन- यदि हमें लगता है कि हमारे शरीर की वृद्धि एवं विकास उचित एवं उचित तरीके से होना चाहिए तो कुछ बैठकें नियमित रूप से होनी चाहिए। जैसे व्यायाम, आहार, आराम, उत्सर्जन क्रिया आदि। स्वयं नियोजन ही स्वयं जागरूकता की गुणवत्ता पर निर्भर करता है। व्यक्ति जितना अधिक जागरूक होगा, आत्म-नियमन उतना ही बेहतर होगा। कोई भी कदम उठाने से पहले हम उसके बारे में भावनात्मक रूप से सोचते हैं। तो उतना ही अच्छा जितना बेहतर हम अपनी भावनाओं को जानते हैं, उतना ही बेहतर हम अपने कार्यों की योजना बना सकते हैं।

स्व-योजना के माध्यम से विभिन्न परिस्थितियों में सकारात्मक, कुशलतापूर्वक और अधिक कुशलता से कैसे व्यवहार करें इसके बारे में हमें जीवन मूल्य मिलता है।

यदि हम जानते हैं कि हमारी भावनाएँ हमारे जीवन को कैसे नियंत्रित करती हैं, तो हम भावनाओं के शिकार नहीं होंगे, भले ही आप अपनी भावना को अनदेखा कर दें, ये भावनाएँ आपको प्रभावित करती हैं और आपको इसका एहसास किए बिना ही अपनी भावनाओं की तरह कार्य करने के लिए मजबूर करती हैं। इसीलिए कारणों को जानने के लिए स्व-योजना की कला आवश्यक है।

स्व-योजना से कार्यकुशलता बढ़ती है, आत्मविश्वास बढ़ता है, समय पर काम करने का आनंद मिलता है, स्व-प्रेरणा मिलती है और उचित समय प्रबंधन होता है। स्व-योजना कार्य के तरीके में व्यवस्थितता और संयम लाती है। विचारों एवं भावनाओं को एक प्रकार से उचित दिशा मिलती है। आपके पास

बाधाओं और स्वतंत्रता का उचित संयोजन हो सकता है। यही कारण है कि हम सफल हैं। ऐसी सकारात्मक ऊर्जा स्वयं में निर्मित होती है। इसलिए किसी भी समस्या को बहुत चतुराई से, समझदारी से, साहसपूर्वक हल करने की शक्ति आती है। स्व-योजना कई चीजों को संतुलित कर सकती है। आत्म-अनुशासन विकसित होता है और दूसरों को सुनने की क्षमता बढ़ती है। कुल मिलाकर भावनात्मक विस्थापन अच्छे से किया जा सकता है। स्व-संगठन में सबसे बड़ी बाधाओं में से एक प्रेरणा की कमी है। लेकिन जब दूसरों को लक्ष्य के बारे में पता होता है, तो अन्य लोग स्वाभाविक रूप से इस प्रेरणा को बनाए रखते हैं। भावनात्मक रूप से बुद्धिमान लोग अपने जीवन में स्व-योजना को अधिक महत्व देते हैं। स्वनियोजन से व्यक्ति का शारीरिक, मानसिक, भावनात्मक, सामाजिक, पारिवारिक, स्वास्थ्य ठीक रहता है।

सामाजिक जागरूकता हम आत्म-जागरूकता विकसित करने के लिए आत्मनिरीक्षण करते हैं। साथ ही सामाजिक जागरूकता विकसित करने के लिए हमें अपने आसपास देखना होगा और दूसरों को समझना होगा। दूसरों की भावनाओं को समझना ही सामाजिक जागरूकता है। सामाजिक जागरूकता की कला विकसित करने के लिए लोगों को विभिन्न परिस्थितियों में अध्ययन करने की कला विकसित करनी होगी। जब दो लोग बात कर रहे हों तो उनका संचार, शारीरिक भाषा, आवाज का लहजा, चेहरे के भाव, चाल, भावनाओं को व्यक्त करने का तरीका आदि महत्वपूर्ण होते हैं। आप बैठकों का अवलोकन कर सकते हैं। और उनका उपहार मन में विचारों और भावनाओं को पहचान सकते हैं। सामाजिक जागरूकता बढ़ाने के लिए व्यवस्थित अवलोकन आवश्यक है। इसमें सभी इंद्रियों का प्रयोग करना चाहिए। सामाजिक जागरूकता बढ़ाने के लिए लोगों को उनके नाम से नमस्कार करें क्योंकि चाहे कुछ भी हो, नाम ही हमारी असली पहचान है। हमें अच्छा लगता है जब कोई हमारा नाम याद रखता है और हमें उस नाम से बुलाता है। आपको बॉडी लैंग्वेज का अध्ययन करना भी सीखना चाहिए। कोई व्यक्ति कैसे बैठता है, कैसे खड़ा

होता है, आंखों की चाल, हाथ के इशारे, भावनाओं को व्यक्त करने का तरीका, सिर से पैर तक ध्यान से देखना चाहिए।

बच्चों में वर्तमान में जीने की कला होती है। वे कभी भी अतीत/भविष्य के बारे में नहीं सोचते। वे सदैव वर्तमान में जीते हैं। वे अभी जो कुछ भी कर रहे हैं वही उनकी दुनिया है। अतीत पर ध्यान देना और भविष्य के बारे में सोचना अच्छा है, लेकिन ऐसा करने से आप अपने जीवन का सबसे महत्वपूर्ण पहलू, वर्तमान खो देते हैं।

सामाजिक जागरूकता कौशल विकसित करने के लिए अपने आस-पास के लोगों की भावनाओं को समझने का अभ्यास करना आवश्यक है। चित्रपट में इस अभ्यास की भूमिका हमारे आस-पास के लोगों को देखकर, उनकी भावनाओं को पहचानने और समझने और यह जांचने के द्वारा सामाजिक जागरूकता बढ़ाना है कि इसका हमारे व्यक्तिगत जीवन पर सकारात्मक या नकारात्मक प्रभाव पड़ता है या नहीं। साथ ही सुनने, संस्कृति को समझने, सटीकता को महत्व देने, लोगों के स्थान पर सोचने और आसपास की स्थिति की समीक्षा करने आदि की कला विकसित करना। मामलों से सामाजिक जागरूकता का विकास होता है। सबसे महत्वपूर्ण बात यह है कि भावनाएँ संक्रामक होती हैं। भावनात्मक रूप से बुद्धिमान होना जरूरी है क्योंकि ये एक व्यक्ति से दूसरे व्यक्ति तक आसानी से पहुंच जाते हैं।

रिश्ते मजबूत होते हैं-रिश्ते को बनाए रखने के लिए समय और प्रयास का निवेश आवश्यक है। आत्म-जागरूकता, आत्म-नियमन और सामाजिक जागरूकता हमें रिश्तों को बनाए रखने में मदद करती है। रिश्तों को बेहतर बनाने के लिए हमें सचेत रूप से किसी चीज़ पर ध्यान केंद्रित करने की ज़रूरत है। अपनी प्राकृतिक संचार शैली को विकसित करने में विचार और शारीरिक भाषा में सुसंगतता होनी चाहिए क्योंकि लोग जो सुनते हैं उससे अधिक वे जो देखते हैं उस पर भरोसा करते हैं। विश्वास अवश्य बनाना

चाहिए, इसे खरीदा नहीं जा सकता। व्यक्ति को क्रोध से पागल होने के बजाय उद्देश्य से पागल होना चाहिए। गुस्सा कोई भी आसानी से व्यक्त कर सकता है। लेकिन सही व्यक्ति पर, सही मात्रा में, सही समय पर, सही उद्देश्य के लिए और सही तरीके से गुस्सा व्यक्त करना आसान नहीं है। दार्शनिक अरस्तू ने कहा था कि यदि आप क्रोध को नियंत्रित करने की कला में महारत हासिल कर सकते हैं, तो आप भावनात्मक रूप से परिपक्व हैं।

कहा जा सकता है कि गुस्सा भी एक भावना है और इसका सही उपयोग नजरअंदाज नहीं किया जा सकता।

यदि आप क्रोध पर नियंत्रण रख सकते हैं और इसका सही उपयोग कर सकते हैं तो इससे बहक जाना दोनों ठीक है।

यदि आप कर सकते हैं, तो आप रिश्ते में असमान परिणाम देखेंगे। रिश्ते को मजबूत बनाने के लिए कई बातों पर गौर करना जरूरी है। जिस चीज़ से बचना असंभव है उससे बचने की कोशिश मत करो। जैसे कार्यालय, कंपनी, आदि दूसरों की भावनाओं का सम्मान करना दूसरे व्यक्ति की भावनाओं और स्थितियों को समझना अच्छी भावनाओं को व्यक्त करना अपने निर्णयों को समझाना लेकिन उन्हें थोपना नहीं सामाजिक जागरूकता और प्रतिक्रिया देने में भावनात्मकता अपनी प्रतिक्रियाओं को अपने इरादों के साथ संरेखित करते हुए, परिपक्वता के लिए सभी दृष्टिकोणों का उपयोग किया जाना चाहिए। हमेशा जुड़ने पर ध्यान दें।

एक बात हमेशा याद रखें कि अगर आपके इरादे अच्छे हैं, तो बातचीत कितनी भी तनावपूर्ण क्यों न हो, आप इसका उपयोग अपने कौशल के आधार पर रिश्ते को मजबूत करने के लिए कर सकते हैं। आत्म-जागरूकता, आत्म-संगठन और सामाजिक जागरूकता के साथ, आप किसी भी रिश्ते में एक स्वस्थ रिश्ते की सीढ़ी बना सकते हैं।

जब कभी हमसे मिलो

प्रांजल चव्हाण, First Year

जब कभी हमसे मिलो,
थोड़ा सा वक्त समेटकर लाना,
ख्वाब सारे दूर छोड़कर आँखों में खो जाना।

जब कभी हमसे मिलो,
चेहरे पर मुस्कुराहट लाते आना,
शिकायते सारी दूर छोड़कर गले लगाते जाना।

जब कभी हमसे मिलो,
होठों पे प्यारे लफ़्ज़ लेके आना,
खोकर मेरे प्यार में तू मेरे ही होते जाना।

जब कभी हमसे मिलो,
पूरे हक से मिलने आना,
गम सारे तेरे भुलाने मेरे पास ही आते जाना।।

जिंदगी

जान्हवी तांबे, SE, AI & DS

तपते सूरज की उर्जा है,
जिंदगी जीने की प्रेरणा है।

बदलते ऋतु की झलक है,
जिंदगी बदलाव का संकेत है।

नए सफर का आगाज है,
जिंदगी चलते रहने का पैगाम है।

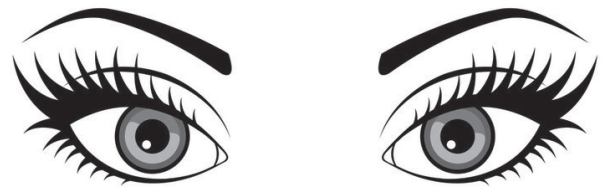
कोमल फूल की महक है,
जिंदगी एक खूबसूरत ऐहसास है।

चंचल नदी का प्रवाह है,
जिंदगी सततता का स्तोत्र है ।

आँखें

वैभव सावंत, TE, E & TC Engg.

मुझे आँखें परखना बोहोत पसंद है
मानो वो हमे जीवित होने का ऐहसास कर देती है ...
आँखें कभी झूठ नहीं कहती,
इतनी गहराई होती है इनमें
तैराक को भी डूबा दे कितनी खूब बात है ना...
हम खुदकी आँखें नहीं देख सकते पर
किसी और की आँखों में ठहरी प्रतीमा से पूरा संसार
देख सकते हैं
आँखें.. खामोश आँखें कई बातें सुना जाती हैं,
एक नजरही तो है जो प्यार की इजहार को अंजाम
देती है
आखूँ आँखोंके गहने हैं
नई दुल्हन की तरह आखूँ आँखों पर शोभा देते हैं
घुस्से से लाल आँखें मानो पल सा ठहर जाता है
इनमें झाकके आँखें... खूबसूरत आँखें
ये आँखें और इनपे लिखी हसीन बातें:
सुनने और सुनाने का मजा ही अलग है...

जिंदगी एक सफर

सुहास शुक्ला, Parent

काश वक्त को थामना संभव होता,
मैं हमेशा के लिए वक्त रोक देता।
जिंदगी के उस पल को, मैं
थोड़ी और देर जी लेता।

काश अपने दुःख बाँटने को,
कोई अपना साथ होता।
जिंदगी का यह सफर,
थोड़ा आसान बन जाता।

हमेशा अपने सामने की आवाज सुनो,
सामने हर कोई अच्छा बोलता है।
पीछे की आवाज को सिर्फ अकेले में सुनना,
दर्द का अहसास एक झटके में मिलता है।

कभी अपने कर्म को मत रोकना,
लोगों का काम तुम्हें बुरा भला ही कहना है।
अपने खराब नसीब के लिए तो,
हर कोई भगवान को भी कोसता है।

दिन अगर गुजर जाए तो तुझे शाम होना होगा

प्रथमेश शिंदे, TE, Comp. Engg.

दिन अगर गुजर जाए तो तुझे शाम होना होगा
युँ जिंदगी के खातिर तुझे फिर राम होना होगा

ना सोच तु जादा यह तो सब्र की घड़ी है
होना है वही जो अंजाम होना होगा

सफेदी की चादर ओढे बैठे हैं बहुत लोग यहा
कुछ तो किस्सा उनका सरेआम होना होगा

सिंगासन पर बैठे यहा राज नहीं होता
कभी तो राजा को आवाम होना होगा

जुस्तजू-ए-क़फ़स में ठहरे हैं फिर हम
याद में तेरी मेहफिल-ए-जाम होना होगा

गुस्ताख जिंदगी है जरा गुस्ताख हो तू
तेरे सपनों के लिए तुझे हम-कलाम होना होगा

पिता का आधार

सुहास शुक्ला, Parent

वो घर ही क्या,
जिसमें पिता का साया न हो,
वो जीवन ही क्या,
जिसमें पिता का प्रेम न हो।

अरे, लड़ता है वो सारी दुनिया
अपने परिवार के सुख के लिए,
वो पुत्र ही क्या,
जिसने पिता को सुख दिया न हो।

कुछ पंक्तियाँ

कोमल पांचाळ, BE, Comp. Engg.

रोना आया तो
रो दिया भी करो ।
यार हैं तेरे
बताया भी करो ।

दोस्ती बढ़ने दो
उसमें कोई हर्ज नहीं है।
दोस्ती में जलने की
कोई बात नहीं है।

सोचा था की
दोस्ती में धोखा नहीं होगा ।
पर ऐसी दोस्ती कहाँ
जिसमें धोखा नहीं होगा ।

शाम

प्रसाद पवार, TE, IT

एक कहानी हैं जो रोज दोहराता हूँ,
हर शाम खोया-खोया सा रहता हूँ,
चलते बादलों में तुझे ढूँढता हूँ,
ढलते सूरज को दो पल ठहर जाओ कहकर
पुरानी यादे फिर से दोहराता हूँ।

धीमी धूप, तुम्हारे पास होने का एहसास दिलाती है,
पलभर के लिए सही
मन में सुकून जगाती है।

हजारो मील साथ चलने के वादों को,
अब अकेला ही पूरा करता हूँ,
समय गुजरने के लिए समय को ही गिनता रहता हूँ।

गिरी हुई पत्तोंको फिर से पेड़ पर
लगाने की कोशीश करता हूँ,
हर कोशीश असफल हो जाती है
तुटा हुआ पत्ता वक्त के साथ सुक जाता है।

बहते हुए हवाकी एक आवाज सुनाई देती है
“तुम भी ना “ये शब्द मुझे अब गीत से लगते हैं

नीले आसमान के नीचे घंटो बैठकर
तनहाई को मेहसूस करता हूँ,
तुम होती तो आज कैसा होता यूँही सोचता रहता हूँ।

आज भी दो कप चाय ही लेता हूँ इंतजार के भरोसे एक
कप चाय थंडी ही रह जाती है
तुम्हारी बातों के सिवाय अब चाय भी कड़वी लगती है।

पर हर रोज एक नई शाम आती हैं मन में एक उमीद
जगाती है
की काश आज चाय हर दिन की तरह थंडी नहीं
रहेगी....

कहो तो रुक जाता हूँ

प्रसाद पवार, TE, IT

कहो तो रुक जाता हूँ
दो पल के लिए सही कहीं ठहर जाता हूँ...

इस दौड़ सी जिंदगी में हर एक नजारा पीछे छोड़ आया हूँ
जिसे पूरे दिल से चाहा उसे ढंग से मिल भी न पाया हूँ...

बिता हुआ वक्त हर एक कल की सोच में
मुझे सिर्फ अपने आज को गले लगाना है...
दिलभर के हँसना, रोना, जिना है मुझे
कल के लिए कुछ भी पीछे नहीं छोड़ना है मुझे...

गुजरे दिन चले गए एक जमाने की तरह,
जहाँ हर कुछ पाने की चाह ने मुझे कभी आज से
मिलाया नहीं है,
पर कल से एक नया जमाना होगा
कोरे कागज का हर एक शब्द जीने का नया अर्थ
सिखाएगा...

क्या है जिंदगी?

ओंकार मांदरे, TE, E & TC Engg.

जिंदगी के सफर में कदम-कदम पे जाने कितने काटे चुबेंगे,
काटों को थोड़ी न आपका दर्द समझ आएगा।
जाने कितनी बार आपका दिल तोड़ा जाएगा,
तोड़नेवालों को थोड़ी न आपका प्यार समझ आएगा।।
अगर तुम नाराज भी हो,
तो भी तुम्हें कोई मनाने नहीं आएगा।
भूखे पेट से आप मर भी गए, तो भी कोई परवा नहीं करेगा,
क्योंकि ये जिंदगी है मेरे दोस्त तेरी Maa नहीं....

माँ

जान्हवी तांबे, SE, AI & DS

सागर सा हे माँ का संसार,
जितना बड़ा, उतना घेरा।
बड़ा सागर बेहिंता ममता का,
गेहरा सागर बुराई समाकर, अच्छाई फैलाने का।

जन्म के एक पल से,
जिंदगी के हर पल का साथ तेरा।
पल हरपल ऐहसास का रंग तेरा।
खुशी का वो नाम है, खुश रखना उसे हमारा काम है।

सरस्वती और अन्नपूर्णा का अवतार है।
इंद्रधनुष के रंग हर रंग में तू है।
नवरस का हर रस ही तेरा मन।
ब्रम्हांड का तू अनमोल रत्न।

तुम्हारे साथ

लौकिक भोगले, SE, IT

गोद में तेरी सोना
स्वर्ग से कम नहीं है
अब तेरी याद आती है माँ
मुझे तुम्हारे साथ ही रहना है।

तुम्हारा मारना गुस्सा करना
पसंद नहीं आता था
लेकीन इसकी याद मे अब
पीठ सुनी रहती है
अब तेरी याद आती है माँ
मुझे तुम्हारे साथ ही रहना है ।

तुम्हारी हाथ से खाना खिलाना
बहुत सुकुन देता था
लेकीन अब यह मूँह
इसी खाने के लिए तरसता है।
अब तेरी याद आती है माँ
मुझे तुम्हारे साथ ही रहना है ।

तुम्हारे सागर में रहने की आदत थी मुझे
वे साया अब गुम सा गया है
इस घनी धुप में माँ
तुम्हारा यह पेड नम सा गया है।
अब तेरी याद आती है माँ
मुझे तुम्हारे साथ ही रहना है ।

अभी मन चाहता है की आऊँ और तुमको गले लगाऊँ
पर यह लम्हा अब थम सा गया।
पर कोशिश होगी की जल्दी लोट के आऊँ
यह तेरे बेटे का वादा है।
अब तेरी याद आती है माँ
मुझे तुम्हारे साथ ही रहना है ।

छोटी सी बात थी

लौकिक भोगले, SE, IT

याद आ रहा था
मुँह पर नहीं आया
एक छोटी सी बात थी
कहनी थी मगर भूल गया ॥धृ॥

डरते-डरते लोगों से मैंने
शिकायत नहीं कि
जो रहता था मेरे पास
उसपर पूरी चादर बिछा ली
दुःख देने का समय कही नहीं आया
पर सुख बाँटना भूल गया
एक छोटी सी बात थी
कहनी थी मगर भूल गया ।

ना ही किसी से माँगा
ना ही किसी से छिन लीया
जो था वो सब मैं खुशी से बाँट लिया
सहारा बनकर किसी का
उसका दिल नहीं झेल पाया।

भारत की पहचान

जान्हवी तांबे, SE, AI & DS

कैसा देश हो मेरा, देश ऐसा हो मेरा,
कह सके हर कोई,
सारे जहाँ से अच्छा हिंदुस्तान हमारा।
हमारे भारत की पहचान उसकी
संस्कृति और एकता में है। जो भारत
कभी एकता और वसुदेव
कुटुंबकम के लिए जाना जाता
था, वहीं भारत आज न जाने धर्म
और जाति के आधार पर अनगिनत
टुकड़ों में बट गया है। गर्व था मुझे उस
भारत पर जो कभी हिंदुस्तान कहलाता
था, जहाँ हिंदू, मुस्लिम, सिख, ईसाई
सब भाई-भाई थे। जहाँ धर्म-जात से
उठकर इनसानियत को माना जाता था।
इतनी विविधतापूर्ण राज्य होकर भी धर्म
संकट नहीं था, लेकिन आज अचानक धर्म संकट में
है, ऐसा क्यों है?

स्वतंत्रता पूर्व, लोग विभिन्न धार्मिक और सांस्कृतिक
पृष्ठभूमि यों से एक समान लक्ष्य जैसे की, अंग्रेजों
के शासन से आजादी पाने के लिए एकजुट हुए थे।
विनायक दामोदर सावरकर ने कहा था, “मातृभूमि!
तेरे चरणों में पहले ही मैं अपना मन अर्पित कर चुका
हूँ। देश-सेवा ही ईश्वर-सेवा है, यह मानकर मैंने तेरी
सेवा के माध्यम से भगवान की सेवा की।” उनकी
और बहुत से स्वतंत्रता सेनानी की यह विचार थे। वीर
सावरकर, मंगल पांडे, तात्या टोपे, भगत सिंह, सुखदेव,
राजगुरु, चन्द्रशेखर आजाद, अशफाकुल्ला खान, राम
प्रसाद बिस्मिल और हमारे असंख्य क्रांतिकारियों ने
धर्म से पहले देश को रखा। हमारे आज़ादी उनकी
बलिदान का तोहफा है।

लेकिन आज हम उनका त्याग और बलिदान
सब भूल गए हैं। आज जब हमें साहस और उत्साह
की ज़रूरत है। हमें अपने राष्ट्रीय एकता को फिर से

मज़बूत करने की आवश्यकता है। हमें सभी धर्मों और
सामाजिक वर्गों के बीच समरसता और साझेदारी को
प्रोत्साहित करना होगा। इसके लिए हमें
अपने गणराज्य के मूल्यों को गहराई से
समझना और उन्हें अपनाना होगा।
धर्मनिरपेक्षता और सामाजिक
समरसता के माध्यम से ही
हम अपने राष्ट्रीय एकता को
मज़बूत बना सकते हैं।

आधुनिक युग के साथ, हमारी युवा
पीढ़ी ने स्वतंत्रता के महत्त्व को खो दिया
है। वे अक्सर उन समयों की शान्ति, सामर्थ्य
और समरसता को भूल जाते हैं जब की, हमारे पूर्वज
एकजुट होकर अपने देश के लिए संघर्ष करते थे।
आज, अनेक युवा अपने व्यक्तिगत लाभ और स्वार्थ के
पीछे भागते हैं, उन्हें लगता है कि स्वतंत्रता सिर्फ एक
अधिकार है, न कि एक जिम्मेदारी।

नई पीढ़ी का ध्यान अक्सर सोशल मीडिया,
मनोरंजन और व्यक्तिगत लक्ष्यों में विलीन होता है,
जिससे वे सामाजिक समरसता और राष्ट्रीय एकता
की महत्त्वपूर्णता को अनदेखा करते हैं। इसके परिणाम
स्वरूप, हमारी समाज में धर्म, जाति और राजनीतिक
भेदभाव की वृद्धि हो रही है, जिससे हमारे देश की
एकता और सामर्थ्य पर प्रश्नचिह्न उठ रहे हैं।

इस संदर्भ में, हमें युवाओं को स्वतंत्रता के असली
महत्त्व को समझाने, उन्हें देशभक्ति और समरसता की
महत्त्वपूर्णता को ध्यान में रखने के लिए प्रेरित करने
की आवश्यकता है। उन्हें अपने गणराज्य के मूल्यों
और संविधान के महत्त्व को समझाना चाहिए, ताकि
वे एक समृद्ध और समान भारत की दिशा में अपना
योगदान दे सकें। इस तरह, हम स्वतंत्रता के सच्चे अर्थ
को फिर से पुनःस्थापित कर सकेंगे और हमारे देश की
शानदार भविष्य को सुनिश्चित कर सकेंगे।

कृत्रिम बुद्धिमत्ता का प्रभाव : दिनचर्या पर एक नजर

अभय पानसरे, TE, Mech. Engg.

कृत्रिम बुद्धिमत्ता, जिसे हम आमतौर से आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस (AI) कहते हैं, ने हमारे दिनचर्या को एक नए समय पर ले जाया है। यह तकनीकी उन्नति ने हमारे जीवन के कई क्षेत्रों में सकारात्मक परिवर्तन किए हैं और हमें एक नए संभावनाओं का सामना करने का अवसर दिया है।

१. स्वास्थ्य सेवाएं:

अख ने स्वास्थ्य सेवाओं में भी महत्वपूर्ण योगदान किया है। डिजिटल रोगी जाँच और तत्परता से लाभान्वित होकर, इसने रोगों की पहचान और उपचार में वृद्धि की है।

२. शिक्षा:

शिक्षा क्षेत्र में अख ने विद्यार्थियों को व्यक्तिगत शिक्षा और अध्ययन के लिए समर्थन प्रदान किया है। अध्यापकों को भी शिक्षा प्रक्रिया को अधिक सहारा

देने का एक नया साधन मिला है।

३. आधुनिक साहित्य:

अख का योगदान लेखकों और कलाकारों को भी महत्वपूर्ण है, क्योंकि यह भाषा अनुवाद, समीक्षा, और रचनात्मक प्रक्रियाएं सहायक बना सकता है।

४. वित्तीय सेवाएं:

बैंकिंग और वित्तीय सेवाओं में भी अख का उपयोग हो रहा है, जिससे लोग और संगठन वित्तीय निर्णय और सुरक्षा में सुधार कर सकते हैं।

कृत्रिम बुद्धिमत्ता ने हमें एक नए और सुगम दृष्टिकोण से अपने दिनचर्या को देखने का अवसर दिया है, लेकिन हमें इसके सकारात्मक और संवेदनशील उपयोग का सुनिश्चित होना चाहिए। यह हमारे समाज को सुस्त नहीं बना रहा है, बल्कि एक उत्कृष्ट और आदर्श भविष्य की ओर मुख कर रहा है।

English Section

“Determination is the power that sees us through all our frustrations and obstacles. It helps us in building our willpower which is the very basis of success.”

- Dr. APJ Abdul Kalam

INDEX

1.	VPKBIET: My Institute, where education is a way of life...	Ms. Janvi Tambe, SE, AI & DS	41
2.	Heart	Ms. Janvi Tambe, SE, AI & DS	42
3.	Skill Development in the Digital Age: Leveraging Technology for Success	Dr. Vipin Gawande, Faculty, Mech. Engg.	43
4.	Global Mechatronics Nexus: Innovating Industry and AI	Mr. Anoop Rode, Alumni of VPKBIET M.Sc. Mechatronics, Prague, Czech Republic	44
5.	Cold Shine	Ms. Apurva Ahiwale, TE, E & TC Engg.	45
6.	The Power of Extracurricular Activities: Balancing Academics with Personal Growth	Dr. Vipin Gawande, Faculty, Mech. Engg.	46
7.	Sports Culture in India	Mr. Ashish Paliya, TE, Comp. Engg.	47
8.	Success	Ms. Fauziya Shaikh, TE, AI & DS	48
9.	Blast from the Past: Unveiling India's Epic Aerial Stunts!	Mr. Mayank Gawade, First Year	49
10.	Navigating the Transition from College to Career	Ms. Prachi Joshi, Alumni, VPKBIET (Programmer Analyst, Cognizant)	50
11.	Politics of Development	Mr. Ritesh Sakhare, BE, Elect. Engg.	51
12.	The Rise of Youth Leadership in AI and ChatGPT	Ms. Prachi Joshi, Alumni, VPKBIET (Programmer Analyst, Cognizant)	52
13.	Arts and Engineering	Mr. Saurabh Patil, TE, E & TC Engg.	53
14.	Importance of Electrical Engineering	Mr. Sandeep Shelar, Faculty, Elect. Engg.	54
15.	Exploring the Future of AI: Applications, Ethics and Challenges	Ms. Sayali Nipanikar, Alumni of VPKBIET M.Sc. in AI, Brandenburg Technical University, Cottbus, Germany	56
16.	The Coordinator: An Experience	Ms. Shreya Jagtap, Alumni of VPKBIET (GET, TMEIC India)	57
17.	The Strong Persona	Ms. Samruddhi Ranmode, First Year	58
18.	The Upcoming Engineering	Ms. Samruddhi Ranmode, First Year	58
19.	4 Years of Self-discovery	Mr. Abhishek Mankar, Alumni of VPKBIET	59
20.	Substance Use Disorder and Human	Mrs. Rupali Zargad, Staff, Comp. Engg.	60

VPKBIET: My Institute, where education is a way of life...

Ms. Janvi Tambe, SE, AI & DS

“Education is the most powerful weapon which you can use to change the world.”

- Nelson Mandela

Vidya Pratishthan's Kamalnayan Bajaj Institute of Engineering and Technology (VPKBIET) stands resolute as a beacon of transformative education in the heart of Baramati. In alignment with Nelson Mandela's profound words, VPKBIET embodies the belief that knowledge not only shapes individual destinies, but also influences the trajectory of communities and societies.

Established in 2000 with visionary zeal, VPKBIET remains steadfast in its commitment to delivering quality engineering education, fostering innovation, and nurturing future leaders poised to instigate positive change. Guided by a student-centred institutional

development philosophy, the institution has become a hub of intellectual exploration and personal growth.

VPKBIET's academic landscape encompasses eight departments, offering diverse fields of study, including First Year Engineering, Electronics and Telecommunication Engineering, Computer Engineering (NBA Accredited), Information Technology, Mechanical Engineering (NBA Accredited), Electrical Engineering, Civil Engineering (NBA Accredited), and Artificial Intelligence and Data Science. This expansive array of disciplines ensures that students have the opportunity to explore and excel in their chosen areas of interest.

Beyond the academic realm, VPKBIET boasts a vibrant cultural scene, highlighted by

the Annual Cultural Fest, that is, Nabhangan. This event serves as a celebration of creativity and expression, providing students with a platform to showcase their talents and immerse themselves in the cultural richness of the institution.

In parallel, Kurukshetra, the annual sports event, adds a dynamic dimension to campus life. Fostering a spirit of competition, sportsmanship, and physical well-being, Kurukshetra contributes to the holistic development of students.

The commitment to academic excellence at VPKBIET is further underscored by notable faculty and research initiatives. Faculty members actively engage in cutting-edge research, enriching the educational experience for students and positioning the institution as a centre of intellectual exploration.

Co-curricular and Extracurricular opportunities abound at VPKBIET, offering students a chance to apply theoretical knowledge in practical scenarios. Active participation in clubs and organisations fosters a vibrant campus life that extends beyond traditional classroom boundaries.

The alumni network stands as a testament to VPKBIET's impact on shaping successful careers. Graduates from the Institution have excelled in various fields, with notable achievements in Civil Services and the dynamic Multi-National Companies. These success stories reinforce the Institution's commitment to producing professionals who make significant contributions in diverse fields.

VPKBIET recognizes its role in the broader community and actively engages in community outreach. Partnerships with local organisations, volunteer initiatives, and a commitment to community service underscore the dedication of the Institute towards social well-being.

While facing challenges inherent to any educational institution, VPKBIET approaches

them proactively, viewing them as opportunities for growth and improvement. Strategies for overcoming challenges are rooted in a collective commitment to continuous enhancement.

In conclusion, VPKBIET stands as a testament to the transformative power of education. With a rich history, a commitment to academic excellence, a vibrant cultural scene, and a focus on sports and community impact, VPKBIET continues to shape the educational journeys of its students and contribute positively to the world.

Heart

Ms. Janvi Tambe, SE, AI & DS

In the silence, a symphony of veins,
A soulful muscle, life sustains.
Lub-dubb, lub-dubb,
Each beat tells a story, a journey's grace.

Two clenched fists, a delicate core,
A vessel of emotions, it stores.
Fear, anger, care, love's sweet potion,
Within its chambers, a boundless ocean.

Oh, Almighty! Witness its grand ballet,
A pulsating rhythm, night and day.
Binding the essence of the human art,
In this beating heart, life finds its start.

May time be a gentle, guiding breeze,
For within this heart, love truly sees.

Skill Development in the Digital Age: Leveraging Technology for Success

Dr. Vipin Gawande, Faculty, Mech. Engg.

In today's rapidly evolving job market, the demand for skilled professionals is higher than ever before. With technology becoming increasingly integrated into every aspect of our lives, it is crucial for college students to not only acquire academic knowledge but also develop practical skills that will set them apart in their future career. Fortunately, technology offers a myriad of tools and resources to help us cultivate these essential skills.

One of the most significant advantages of technology in skill development is its accessibility. Online platforms, tutorials, and courses cover a wide range of subjects, from programming and digital marketing to graphic design and project management. Whether you are interested in honing technical skills or improving soft skills such as communication and leadership, there is a wealth of resources available at your fingertips. Moreover, technology enables interactive and hands-on learning experiences that engage students in active participation and problem-solving. Virtual labs, simulations, and gamified learning platforms provide immersive environments where students can practice and apply their skills in real-world scenarios, making the learning process more engaging and effective.

Furthermore, technology facilitates continuous learning and professional development beyond the classroom. Podcasts, webinars, and online communities allow students to stay updated on industry trends, network with professionals, and access valuable insights and advice from experts in their field. Additionally, technology fosters collaboration

and teamwork, essential skills for success in the modern workplace. Tools such as collaborative document editing, video conferencing, and project management software enable students to work together on group projects, communicate effectively across distance, and coordinate tasks efficiently, preparing them for collaborative work environments. However, it is essential to approach skill development through technology with a balanced mindset.

While technology can be a powerful tool for learning, it is crucial to complement online resources with real-world practice and mentorship. Hands-on experience, internships, and mentorship programs provide valuable opportunities for students to apply their skills in practical settings and receive guidance and feedback from experienced professionals.

Technology offers immense potential for skill development, empowering college students to acquire knowledge, competencies, and experiences they need to thrive in the digital age. By leveraging technology responsibly and embracing life-long learning, students can equip themselves with the skills and adaptability required to succeed in an ever-changing world.

Global Mechatronics Nexus: Innovating Industry and AI

Mr. Anoop Rode, Alumni of VPKBIET
M.Sc. Mechatronics, Prague, Czech Republic

In today's rapidly evolving technological landscape, the field of Mechatronics stands at the forefront of innovation, driving advancements in both industry and artificial intelligence (AI). Combining principles from Mechanical Engineering, Electrical Engineering, Computer Science, and Control Systems, Mechatronics focuses on the design, development, and implementation of intelligent systems with

in their operations. Automated production lines equipped with mechatronic systems can adapt to changing demands, optimize resource utilization, and ensure consistent quality in output. From automotive assembly plants to semiconductor fabrication facilities, Mechatronics-driven automation is reshaping the landscape of modern industry, paving the way for the fourth industrial revolution, often referred to as Industry 4.0.

enhanced functionality and autonomy. As the world moves towards a more interconnected and automated future, Mechatronics plays a pivotal role in shaping various aspects of our lives, from manufacturing processes to intelligent decision-making systems.

At the heart of Mechatronics lies its application in industrial automation, where it revolutionizes traditional manufacturing processes through the integration of advanced robotics, sensor technologies, and intelligent control systems. By leveraging mechatronic principles, industries can achieve higher levels of productivity, efficiency, and flexibility

Furthermore, Mechatronics intersects with the realm of artificial intelligence, giving rise to intelligent systems capable of learning, adapting, and making autonomous decisions. By integrating AI algorithms with mechatronic components such as sensors, actuators, and microcontrollers, engineers can develop smart devices and machines that exhibit human-like cognitive abilities. These AI-powered mechatronic systems have diverse applications, ranging from autonomous vehicles and unmanned aerial vehicles (UAVs) to smart home appliances and healthcare robots.

One of the most promising areas of exploration is the development of autonomous vehicles, where Mechatronics and AI converge to create self-driving cars that can navigate complex environments with minimal human intervention. Through a combination of sensor fusion, machine learning, and real-time decision-making algorithms, autonomous vehicles can perceive their surroundings, analyse road conditions, and safely navigate to

their destinations. This fusion of Mechatronics and AI not only holds the potential to revolutionize transportation systems, but also promises to enhance road safety, reduce traffic congestion, and mitigate the environmental impact of traditional vehicles.

Moreover, Mechatronics-driven AI extends its reach into the healthcare sector, where it empowers the development of intelligent medical devices and diagnostic systems. From robotic surgical assistants and prosthetic limbs to AI-based disease diagnosis and personalized treatment planning, Mechatronics-enabled healthcare innovations are enhancing patient care, improving treatment outcomes, and revolutionizing medical practices. By integrating sensors, actuators, and AI

algorithms, these mechatronic healthcare solutions can monitor patient vital signs, deliver targeted therapies, and assist healthcare professionals in making informed clinical decisions.

In conclusion, the synergy between Mechatronics and AI represents a powerful force driving innovation across various domains, from industry and transportation to healthcare and beyond. As we continue to push the boundaries of technological advancement, the collaboration between these disciplines will unlock new possibilities, reshape existing paradigms, and usher in a future where intelligent systems seamlessly integrate into our daily lives, enhancing productivity, safety, and quality of life on a global scale.

Cold Shine

Ms. Apurva Ahiwale, TE, E & TC Engg.

The water is cold and deep,
Guessing the only traveller taking breath
The shine of moon turns dark,
The water of the sea starts to walk.

A man of nobility, a hope of land
Standing miles away from me
Watching my battles of death
Handing me a smile of faith

There are some sharks,
There are some storms,
Who finds me everyday,
Gift of scars, gift of blood,
Who gives me everyday,

Every night I fall,
Every night I drown

The pain I felt,
the fear I saw?

Defeated part of me, buried hope alive,
No results for battle, no results of light,
Wish for life is easy to make,
Hard to win the battle of race.

Not the winner yet, nor defeated yet,
Off the limits of pain ,
Catching the surface with dare,
Holding the ropes of fear.

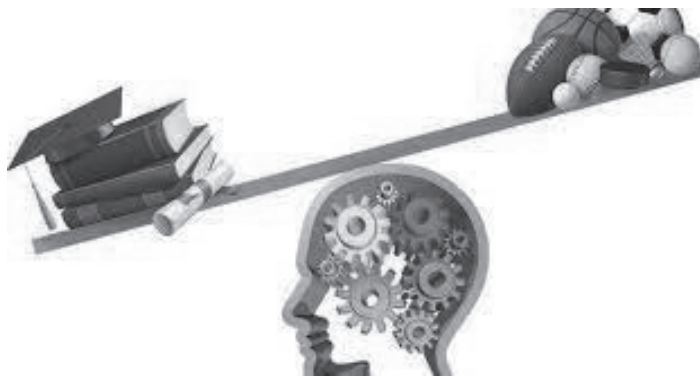
My broken raft, is still in water,
My wounds are still on fire,
No matter how hard it takes,
I stand like a phoenix raised.

The Power of Extracurricular Activities: Balancing Academics with Personal Growth

Dr. Vipin Gawande, Faculty, Mech. Engg.

Extracurricular activities play a crucial role in the holistic development of students, offering opportunities for personal growth, skill enhancement, and social interaction outside the confines of the classroom. While academics provide the foundation for

their future career and personal lives. By juggling academic responsibilities with extracurricular commitments, students develop resilience, adaptability and effective multitasking skills. Furthermore, extracurricular activities offer opportunities for socialization and networking.

learning, extracurricular activities enrich the college experience, helping students cultivate a well-rounded skill set and discover their passions. Participating in extracurricular activities allows students to explore interests beyond their academic studies. Whether it is joining a sports team, volunteering for a community organization, or participating in a cultural club, these activities provide avenues for self-expression and creativity. Engaging in diverse extracurricular pursuits encourages students to step outside their comfort zones, develop new talents, and expand their horizons. Moreover, extracurricular activities foster important life skills that are often not taught in the classroom. Through teamwork, leadership roles, and time management, students learn invaluable lessons that will serve them well in

Building connections with peers who share similar interests can lead to life-long friendships and professional relationships. Additionally, involvement in extracurricular activities provides students with access to mentors and role models who can offer guidance and support as they navigate their academic and professional journey. Balancing academics with extracurricular activities may seem daunting, but the benefits far outweigh the challenges. Research has shown that students who participate in extracurricular activities tend to have higher academic achievement, improved self-esteem and greater overall satisfaction with their college experience. By engaging in activities outside the classroom, students develop a sense of belonging and connection to their school community, enhancing their overall well-being and sense of fulfilment. Extracurricular activities are an integral part of the college experience, offering students opportunities for personal growth, skill development, and social engagement. By embracing extracurricular pursuits, students can enrich their college experience, broaden their horizons, and prepare themselves for success in both their academic and personal lives.

Sports Culture in India

Mr. Ashish Paliya, TE, Comp. Engg.

Excellence in sports reflects progress and development of a nation. Excellence in sports brings honour and glory to the nation. Sports contribute towards the physical, mental and psychological health of people. As far as India is concerned, it has a very old and rich culture of traditional sports. Traditional sports or local sports Kabaddi, Kusti, Gilli-danda, etc. are being played in the most parts of country. India has rich cultural diversity. There are different cultural sports promoted informally through generation to generation.

Now-a-days cricket is the most popular sport in India. Along with Cricket, Kabaddi, Field Hockey, Badminton, Football, Wrestling, Tennis, Weight-lifting, Athletics etc. are also popular sports in India. Some indigenous sports like Kho-Kho, fighter kite, polo are being played in the country.

Games like chess (Chaturanga), Snooker, playing cards are originated in India. These games were transmitted to foreign countries, where they are modernized. If we talk about major international sports events like Olympics, Norman Pilchard an athlete, represented India in the 1900 Olympics, winning two silver medals for India. India sent its first National Team to Olympics in 1920 and has participated in every summer Olympic games ever since. India has won a total 26 Olympic medals. India won its first Gold Medal in men's field hockey in 1928 Olympic Games. Abhinav Bindra became the 1st Indian to win an individual Gold at Olympics in 2008.

India not only participates in major events but also organises in the country. India hosted common wealth games in 2010 at Delhi. India organised games and became fourth most successful country with a total of 436 medals

including 156 golds.

If we consider Non-Olympic sports like Cricket, Chess, Billiards and Snooker, etc., we come to understand that these sports are also dominated by India. Players like Pankaj Advani in Billiards and snookers, Vishwanath Anand, a multiple time World Champion, in Chess have underlined powerhouse status of the country. As we take look on cricket, which have been introduced in country during British rule and it became popular sport by a wide margin in India.

Although cricket is popular sport but it is not nation's official sport. India has hosted or co-hosted a large number of multi- nation major International Cricket Tournaments. Major achievements for Indian team are: 1983 World cup, 2007 T-20 World cup, 2011 World cup and 2013 ICC champions trophy. In addition, the Board of Control for Cricket in India (BCCI) conducts the Indian Premier League, T-20 competition every year and is extremely popular among the cricket fans. Some famous players are Sachin Tendulkar, Kapil Dev, Sunil Gavaskar, M.S. Dhoni, Virat Kohli and so on.

Over the years, in India, we have seen immense growth of sports fan following. In recent past audience has gone beyond celebrating cricket. We are celebrating games like Football, Badminton, Kabaddi and many more. India has always been a vibrant hub for sports. We hope to see sports not just a reason to socialize but also taken as serious career option. We appreciate sports persons from Khashaba Jadhav, Milkha Singh to Mary Kom, M.S.Dhoni and Virat Kohli whom representing country to the next level.

Success

Ms. Fauziya Shaikh, TE, AI & DS

As students, we define success in terms of the following::

“Accomplishment of one’s goals”.

Real success, however, can be achieved by following the following three rules of success:

1. Having a positive state of mind

A positive outlook is therefore the best way to convey the idea that the mind and thought are what constitute the most important factor in achieving success, which is followed by the physical body in the pursuit of success.

There is no better example of this than “Mahatma Gandhi”. Despite the determination and will power of this non-violent ‘MAHATMA’, the might of the British empire was unable to contain it and finally withdrew from India.

The name “Nicholas James Vujicic” is well known to all of us. An outstanding preacher and motivational speaker who has no limbs and yet is able to preach and motivate people.

Vujicic achieved many things in his life despite having a disability which he had to deal with for most of his life. He motivates others and teaches people that by remembering that they are capable of anything and that having a positive attitude will lead to success, he motivates and teaches.

2. Having a clear and specific goal

If a problem is well-defined, it is half solved and similarly if a project is well-defined, it is half completed.

When we define our goal correctly and precisely, we will spend less time, energy, and effort on unnecessary matters as we will know what we are trying to achieve. Thus, for success to be achieved in the future, we must organize our plans well and decide on what to do and how to do it.

With a clear and specific goal, Mr. Henry Ford imagined an idea that was impossible from those days when automobiles were extremely expensive and only a few wealthy people of society had the means to afford them. However, with the help of a known procedure he transformed his idea into reality.

There is no doubt about it, those Ford cars. As a result, he gained immense success and wealth, and all the affluent people in the world were able to buy an automobile within their means

Throughout history we have seen countless examples of dreamers who made impossible things happen, but were determined to convert them into reality despite the odds. This is something that has been done for thousands of years.

3. “Always be humble and do noble deeds.”

You cannot prosper, become wealthy, and successful unless you suppress and control the evil nature of your spirit. Do not let your ego get in the way of your politeness and humility. Showing off how much money you have and how powerful you are should not be done. It is essential that you never, ever, ever cause anyone trouble, not even a peace-loving innocent person. Without noble deeds, it is impossible to achieve permanent success and prosperity.

The companionship of prosperity-oriented people as well as getting the blessings of parents and saints are what makes the hard work of success easier and more manageable. It works as a ladder that can be climbed to attain success in your life...

Blast from the Past: Unveiling India's Epic Aerial Stunts!

Mr. Mayank Gawade, First Year

Hey, everyone! I am Mr. Narad Muni, and I will be your guide for today's trip. Hold on tight, time travellers! We are about to dive into a time when ancient Indians were not just rocking chariots on land but pulling some serious Top Gun moves up in the sky. Buckle up for the ride of the millennia!

To start our journey, let's go back to the year 200 B.C.E. Bamm! Wow, that took no time! Picture this: we've now arrived in the Treta Yuga. Here, you'll see Ravan flying a chariot, and you must be wondering how Ravan got a flying chariot. Well, he stole it from the god Kuber. Just for your information, the chariot's name is Pushpak Viman, and it was designed by Lord Vishwakarma. Guys, watch out! The mighty Ravan is heading towards us. Get in the time machine; let's go to the next stop. Well, that was a lucky save. (The time machine lands at the next stop.)

So, any guesses where we've landed now? Yes! We are in the Dwapara Yuga! Why does this place look deserted? Wait! I think we are in the Kurukshetra battlefield. Here, you'll see many different types of flying vehicles like

Trichakra Ratha, Vayu Ratha, Vidyut Ratha, Tripura Ratha, and Agnihotra Viman. All these flying vehicles were designed by Indian Rishi Bharadwaj. Let's go to the next destination.

(The time machine lands in the 19th century in present-day Pune.)

Welcome to modern India! We are now going to witness the making of the world's first modern airplane. You might know about the Wright brothers making an airplane in the year 1905, but 10 years before that, an ambitious Indian engineer named Shivkar Talpade made a plane and tested it. Guess what? He was successful in building the first manned flying object in the modern world. He named his aircraft Marutsakha, meaning 'helped by the wind.'

Now you might be overwhelmed by watching all this and probably wondering how the people in ancient India developed such magical machines that could travel from planets to planets throughout the universe. Why do we struggle now in the modern world to develop such machines?

Well, I won't say it's magic. Maybe they used some anti-gravity material that solved their problem of fuel constraints, allowing them to travel many light-years. Or maybe something else. But we must agree that it is something we are all fascinated by, which inspires us to explore new things in life. So, we will meet next year with a new fascinating time travel. Till then, Keep learning! Keep exploring!

Navigating the Transition from College to Career

**Ms. Prachi Joshi, Alumni, VPKBIET
(Programmer Analyst, Cognizant)**

As I reflect on my journey from college to career, I am reminded of the mix of excitement, uncertainty, and anticipation that characterized that pivotal period of my life. Transitioning from the familiar confines of academia to the dynamic world of work presented both challenges and opportunities. However, with perseverance, adaptability, and a proactive approach, I navigated this transition successfully, and I am eager to share some insights and lessons learned with the current students of our alma mater.

1. Clarify Your Goals and Priorities : As you embark on your career journey, take the time to clarify your goals, values, and priorities. Reflect on your interests, strengths, and aspirations, and consider how they align with different career paths. Having a clear sense of purpose will guide your decisions and actions as you navigate the job market.

2. Build a Strong Professional Brand : In today's competitive job market, it's essential to differentiate yourself and cultivate a strong professional brand. Invest in developing your skills, experiences, and professional networks. Leverage platforms like LinkedIn to showcase your achievements, connect with industry professionals, and explore job opportunities.

3. Embrace Continuous Learning : The learning does not stop after college; in fact, it's just the beginning. Embrace a mindset of lifelong learning and seek out opportunities to expand your knowledge and skills. Whether through formal education, online courses, or on-the-job experiences, prioritize continuous learning to stay relevant and adaptable in a rapidly evolving world.

4. Network, Network, Network : Building

and nurturing professional relationships is key to career success. Take advantage of networking opportunities, both within and outside of your college community. Attend career fairs, alumni events, and industry conferences. Do not be afraid to reach out to professionals in your field of interest for informational interviews or mentorship opportunities.

5. Be Flexible and Open-Minded : The path to your dream career may not always be linear or straightforward. Be prepared to explore different opportunities, take calculated risks, and adapt to unexpected twists and turns along the way. Stay open-minded and flexible, and don't be afraid to pivot or change course if necessary.

6. Seek Guidance and Support : Transitioning from college to career can be overwhelming at times, but you don't have to navigate it alone. Seek guidance and support from mentors, career advisors, and fellow alumni. Do not hesitate to ask for help, advice, or feedback when needed. Remember that you are part of a supportive community that wants to see you succeed.

Politics of Development

Mr. Ritesh Sakhare, BE, Elect. Engg.

Politics of Development, our very own father of nation Mohandas Karamchand Gandhiji states that if you want to live your life peacefully, you require security and that security comes from the development, Immense development and Politics is the art of making things possible, which is known as politics of development. But the real question is that is it really happening in today's world? Definitely not. As a youth I have many questions that everyone as a youth must be having. Few examples I would like to mention over here. The very first example I would like to take of my native state Maharashtra. A few days back one renowned company, a semiconductor company, had decided to establish its unit in Maharashtra. But as soon as the state government of Maharashtra changed the same company to another state, is it really the politics of development? No. Then what is the politics of development?

We are living in a democratic country and we have a constitution. Our constitution states different policies, different rights and different town planning rules which should be followed by our government of the country and state as well and we the people of the country are responsible for asking them whether they really follow it or not. Cities like Mumbai, Pune and Bengaluru are getting overpopulated for employment, for water facilities, for education and other basic human needs. Whereas you go in my Maharashtra in Latur region, Vidarbha region still these facilities are not available. Is it the politics of development? But every problem has a solution and here also the solution is very clear. Why are these things happening? Because of not having proper resource allocation. We got independence in 1947 and since 1950 people are

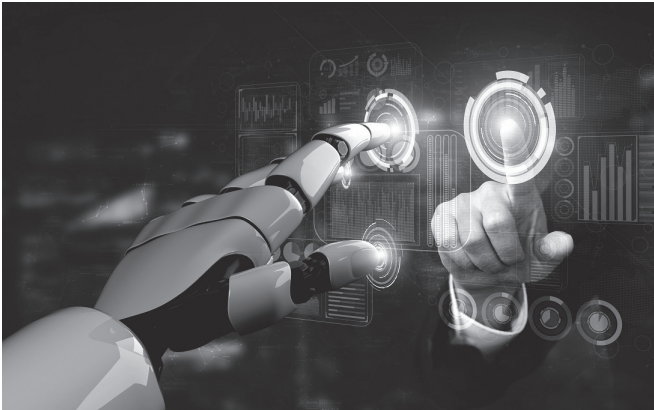
still crying over the basic requirements like road facility, water facility etc and the politicians are still playing their selfish games.

The role of politics is important, but it should be the politics of development. The true development was in the period of Chhatrapati Shivaji Maharaj, Savitribai Phule and Dr. Babasaheb Ambedkar. These leaders thought of the development of the nation first but the scene is like self first and nation after. You know Baramati is really close to my heart and the politics of our Maharashtra revolves around or moves around Baramati. But today Baramatikars also do not understand what's really happening in the politics of Baramati. What are we getting in our hands, the rich are getting richer and the poor are getting more poor and this should not happen. The solution for this is you. We are living in a democratic country which says "For the people, of the people and by the people". When you go to vote, always remember the ballot paper in which you are voting. It is stronger than the bullet of a gun. So always remember why you are voting for what you are voting. Together, we will make it possible and make the politics of development happen soon.

The Rise of Youth Leadership in AI and ChatGPT

**Ms. Prachi Joshi, Alumni, VPKBIET
(Programmer Analyst, Cognizant)**

In the age of rapid technological advancement, young minds are emerging as pioneers in the realm of Artificial Intelligence (AI), wielding its power to shape the future. Among these tools stands ChatGPT, an exemplar of AI's potential to augment human capabilities and facilitate innovation. As the youth harness AI, they not only propel themselves towards personal growth but also contribute significantly to societal progress and the evolution of AI itself.

Empowering Innovation

The youth, armed with boundless creativity and an insatiable appetite for knowledge, are increasingly drawn to AI and its myriad applications. From developing groundbreaking algorithms to crafting innovative solutions for real-world problems, young minds are at the forefront of AI innovation. ChatGPT, with its natural language processing capabilities, serves as a catalyst for their creativity, enabling them to explore new avenues of expression and problem-solving.

Democratizing Access

One of the most remarkable aspects of AI, including ChatGPT, is its accessibility.

Unlike traditional domains like medicine or aerospace engineering, where entry barriers are high, AI welcomes enthusiasts from diverse backgrounds. This democratization of access empowers young individuals, regardless of their geographical location or socioeconomic status, to delve into AI research and development. With resources like open-source libraries and online courses, aspiring AI enthusiasts can cultivate their skills and contribute meaningfully to the field.

Fostering Collaboration

Collaboration lies at the heart of AI advancement. The youth are adept at leveraging technology to connect and collaborate across borders. Online forums, hackathons, and collaborative platforms provide avenues for young AI enthusiasts to share ideas, collaborate on projects, and learn from one another. ChatGPT, with its ability to engage in natural conversations, further facilitates collaboration by serving as a virtual teammate, offering insights, suggestions, and feedback to young developers and researchers.

Addressing Societal Challenges

Beyond technical prowess, today's youth are deeply attuned to societal challenges and are driven to use AI for social good. Whether it's addressing climate change, healthcare disparities, or educational inequities, young AI enthusiasts are leveraging technology to effect positive change. ChatGPT plays a pivotal role in this endeavour by assisting in data analysis, generating insights from large datasets, and even engaging in conversations to raise awareness and drive action on pressing social issues.

Ethical Considerations

As youth take the reins of AI development, they are also cognizant of the ethical implications inherent in this technology. Concerns regarding bias, privacy, and job displacement are at the forefront of their minds. By engaging in discussions, advocating for responsible AI practices, and actively working towards ethical solutions, young leaders in AI are shaping a future where technology serves humanity in a fair and equitable manner.

The convergence of youth leadership and

AI, exemplified by platforms like ChatGPT, heralds a new era of innovation and progress. As young minds continue to push the boundaries of what's possible, they pave the way for a future where AI is not just a tool, but a collaborative partner in addressing the world's most pressing challenges. Through their ingenuity, collaboration, and commitment to ethical principles, the youth are not only leading the charge towards AI-driven innovation, but also shaping a future where technology serves the greater good.

Arts and Engineering

Mr. Saurabh Patil, TE, E & TC Engg.

Engineering advances with the creative perceptions that fine arts impart, as they create problem solvers with a creative approach. An engineer's capacity to conceptualize and execute ideas is improved by being able to envision thoughts through sketches and paintings, which is a valuable skill in product development.

The recurrent nature of Engineering projects and the patience and willingness to try again that are inherent in creative arts blend together smoothly. Making an art is a creative activity that builds durability, which is important when dealing with challenging technical problems that frequently call for several attempts to identify the best answer.

The ability of the arts to spark passion is what gives Engineers significance in the fabric of everyday existence. Engineers who pursue artistic interests find inspiration that keeps them motivated to explore and create. It serves as a reminder that Engineering is about

more than simply formulas and codes it is also about the pleasure of making concepts come to life.

Moreover, teamwork and collaboration are impacted by the arts in terms of personality. Group work is a common component of art projects, which helps engineers become more skilled at collaborating with people from different disciplines. In real-world engineering scenarios, when varied skill sets come together to accomplish difficult tasks, this collaborative mindset is essential.

An Engineering student's experience is transformed when fine arts are incorporated. It develops people who are not only highly skilled technically, but also recognize the positive feedback loop that exists between creativity and innovation, enabling them to be valuable members of the dynamic Engineering community.

Importance of Electrical Engineering

Mr. Sandeep Shelar, Faculty, Elect. Engg.

From transportation and logistics to healthcare, construction, and robotics - Electrical Engineers are a required component. Electrical engineers also create and improve systems that provide a net benefit to society. Finally, and this may be the most important factor of all, Electrical engineers are in high demand. Electrical engineers design, develop, test, and supervise the manufacturing of electrical equipment, such as electric motors, radar and navigation systems, communications systems, or power generation equipment. Electrical engineers also design the Electrical systems of automobiles and aircraft.

Circuits are one of the most important elements of an electrical system. So electrical engineers need to have a complete understanding of how circuits function, how to design a system that uses circuits effectively and how circuits operate in the real world within the types of equipment or systems they design. Electrical Engineering is the main factor in the development and advancement of technology. An Electrical Engineer has the potential to handle things from scratch, including designing and manufacturing. Job prospects associated

with Electrical engineering are extensive because today's world is run on Electrical energy.

Electronics and Electrical engineers are highly employable and can find work in many areas, including the electronics, automotive, IT, gaming, telecoms, manufacturing, power, transport, utilities and construction industries. Electrical and electronic engineers work at the forefront of practical technology, improving the devices and systems we use every day. From solar-energy systems to mobile phones, we innovate to meet society's communication, technology and energy needs. Electrical

engineering is an important part of modern society. This factor comprises the design, development, and implementation of energy resources and from automation to communication, everything relies on Electrical energy. An Electrical engineer needs to ensure the best use of the resources provided by energy. Without their presence, we would not have electricity in

our houses, industries, factories, and business sector. With a rapid decrease in non-renewable energy sources like coal, fossil fuel, and gas, it is adamant to have hero engineers in future. With their ability to preserve energy and accelerate sustainable and renewable energy usage, the future might be secure to an extent.

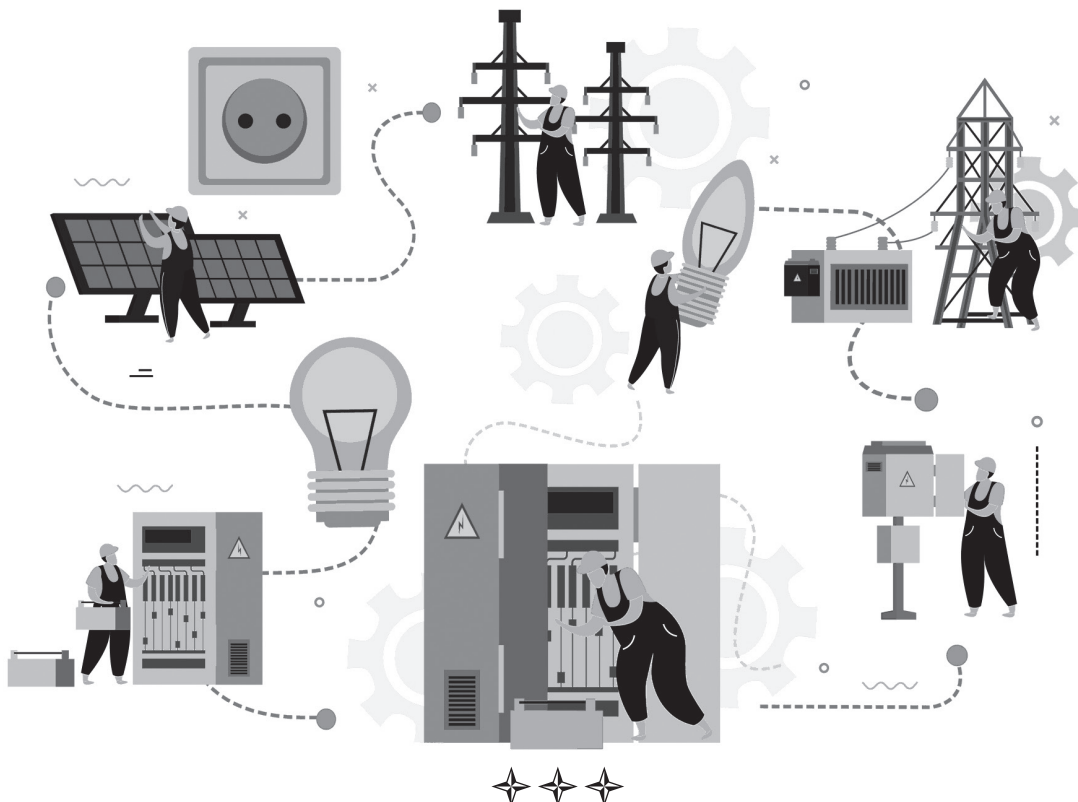
Electrical Engineering is about generating, transmitting, distributing, controlling, and using the electrical power required to operate small-scale devices, such as a sensor or as large as the equipment for space stations. An Electrical

engineer can design and manufacture marketing equipment. The field of application is wide because today's world depends on electrical energy to function. In this way, the job sources are varied.

On the other hand, no day is the same as the previous one when working with devices. Technical failures in electrical circuits will vary depending on the equipment, and something new has to be learnt every day. Furthermore, technology is constantly advancing, and discoveries require new skills. A typical electrical engineer's professional aspirations lie in creating new methodologies to reduce electrical risks in a system. It is about the possibility of preventing and solving problems, permanently carrying out fieldwork, and understanding the complexity of electrical systems. In Electrical engineering, your career is not just limited to being an engineer. Electrical engineers can choose from an extensive career range, including consultancy, project management and research. Moreover,

you can work in multiple sectors, including automation, telecommunication, robotics, and renewable plants. Throughout our career, we can continuously contribute to the environment by developing solutions to preserve energy. Furthermore, the global focus nowadays is on green energy, where engineers have the opportunity to develop innovative technology.

Entrepreneurship is the only segment where workers from any field can try their hands on. Even after becoming an Electrical engineer, there are ways to become a successful entrepreneur. You may develop your venture and innovate products or services that preserve energy sources. The demand for Electrical engineers has increased due to the rapid decrease in energy sources. Today's world desperately needs a stable environment; and only Electrical engineers can bring that desperation to work. With the increasing demand for alternative resources, Electrical engineers are required to develop and design innovative solutions.

Exploring the Future of AI: Applications, Ethics and Challenges

Ms. Sayali Nipani, Alumni of VPKBIET

M. Sc. in AI, Brandenburg Technical University, Cottbus, Germany

Artificial Intelligence (AI) is not just a buzzword; it is a transformative force shaping the future of technology and society. With its vast potential and capabilities, AI is poised to revolutionize various aspects of our lives. From enhancing productivity to enabling new forms of creativity, the applications of AI are vast and diverse.

In the future, AI is expected to play a pivotal role in healthcare, revolutionizing diagnosis, treatment and patient care. Imagine AI-powered medical assistants that can analyze vast amounts of patient data to identify patterns and assist doctors in making more accurate diagnoses. Additionally, AI-driven drug discovery processes could lead to the development of more effective treatments for diseases, improving outcomes for patients worldwide.

However, as AI continues to advance, ethical considerations loom large. One of the key ethical concerns surrounding AI is the issue of bias in algorithms. AI systems are only as good as the data they are trained on, and if that data is biased or incomplete, it can lead to discriminatory outcomes. For example, biased algorithms in hiring processes could perpetuate inequalities in the workforce. Addressing bias in AI requires transparency, accountability, and ongoing monitoring to ensure fairness and equity.

Another emerging technology in the field of AI is DALL-E 2, an AI model developed by OpenAI capable of generating images from textual descriptions. While DALL-E 2 holds immense potential for creative applications, such as generating artwork or designing products, it also raises questions about the ownership and

authenticity of AI-generated content. As AI becomes increasingly proficient at mimicking human creativity, it challenges our traditional notions of authorship and originality.

Moreover, the rise of deepfake technology poses significant threats to society. Deep Fakes are synthetic media generated using AI algorithms, often used to manipulate or fabricate images and videos for malicious purposes. From spreading misinformation to impersonating individuals, deepfakes have the potential to undermine trust and sow discord in society. Combating the spread of deepfakes requires a combination of technological solutions, media literacy education, and regulatory measures to protect against their harmful effects.

Despite the potential benefits of AI, it also presents certain risks and challenges. One of the primary concerns is the impact of automation on employment. While AI has the potential to boost productivity and create new job opportunities, it also threatens to displace workers in certain industries, leading to unemployment and economic inequality. Additionally, there are concerns about the misuse of AI for surveillance, manipulation, and control, raising questions about privacy, autonomy, and human rights.

In conclusion, the future of AI holds tremendous promise, but it also presents complex ethical dilemmas and challenges. By fostering collaboration, dialogue, and responsible innovation, we can harness the transformative power of AI while safeguarding against its potential risks and ensuring that it serves the best interests of humanity.

The Co-ordinator: An Experience

Ms. Shreya Jagtap, Alumni of VPKBIET (GET, TMEIC India)

My college journey was similar to what most people experienced yet quite different. From having no acquaintances on the first day to leaving on the last day with a bunch of great friends and unforgettable memories, college life happened. Usually college is associated with studies, exams, practical and submissions. But for me it had to offer something more exciting, fun, and immense amount of learnings in the form of post of the Cultural Secretary of the student council of VPKBIET 2023.

Being the Cultural Secretary of VPKBIET is a whole experience. The start of the journey was marked by creation of a small team of enthusiasts who were ready to showcase their talents and put forward one of the most entertaining piece of art. Then came the elections which was in my view the most unpredictable part of the process as students voted me as a Cultural Secretary. This officially started my expedition as the Cultural Secretary.

The duties included creating teams for various cultural activities, encouraging students' participation and organizing various cultural and non-cultural events. As easy as this may seem a lot of hard work, planning and involvement of enthusiastic students was what made it successful. Whenever we try to do something there is a phase of setbacks in one form or other. What keeps the show going is self-confidence and a group of peers that always stay by your side and give their best to achieve the common goal.

Nabhangon 2023 can be seen as the milestone of the entire journey. With a clear

vision of making this the most memorable experience for everyone a well-motivated and talented team of students gave their all to make this one of the most successful cultural fests of VPKBIET. With a line of events like Theme Day, Dindi, Art gallery, Treasure hunt, Character Day and Cultural night everyone enjoyed a diverse celebration.

The enthusiasm, creativity, and passion made this cultural event and initiative a resounding success. The tireless dedication and collaborative spirit of the team have been the driving force behind our collective achievements, and I am immensely grateful for the opportunity to work along with such talented and inspiring individuals. A special mention goes out to the event coordinators, volunteers, and performers whose hard work and dedication have brought our cultural events to life.

This wholesome phase of my college life was not only fun and entertaining, but also taught me many life-changing skills. Patience, team spirit, leadership skills, confidence, co-ordination, communication skills and decision-making skill development was a result of this. I am filled with gratitude for the friendships forged, the lessons learnt, and the memories cherished. As I embark on the next chapter of my life, I carry with me the lessons and experiences gleaned from my college journey, poised to embrace the opportunities and challenges that lie ahead.

The Strong Persona

Ms. Samruddhi Ranmode, First Year

The world so high, is it?
For me it's only 5'9 feet high.
Like a diamond in the sky,
Costlier than ever that dad is my!

Hearing his lecture makes bore enough,
Believe me it's going to make you rough and tough.

When he scolds, speaks very hard,
When he loves, he changes like a card.

Always shares how much he gain,
But never cares of his pain.
He never sees the cost,
Also never cares of a lost,
Realize dad's heart is very soft.

Family prays for a boy to make a name,
But only father feeds a girl to become a gem.
If anyone troubles his girl, he becomes hulk,
And makes the face of boy into punches of bulk.

Only daughters are Papa's Pari ,
But listen boys you are also his worry.
Whenever in trouble we need a game changer,
But this man is like a team of AVENGER!!

Dedicated to all the fathers in the world!!

The Upcoming Engineering

Ms. Samruddhi Ranmode, First Year

Hey, I am an upcoming Engineer,
Aspire to keep my record all clear,
But still have examination fear,
Promise, I will not end up in tear.

Studying in my favorite stream,
Which was my all-time dream,
It has very difficult theme,
But I have to fit in their scheme.

I thought Engineering would be physics free,
As no one likes to swim in derivations sea,
But in Engineering these tools are vital key,
And hence we must ought to agree.

From photons to electrons... waves in air,
This is ongoing subject which we have to spare,

What if I fail, don't u dare,
Cause our Autonomous teachers are going to take care.

Silicon Valley once bustling, now with empty chairs,

Everyone questioned how it's fair?
Layoffs are taking takeoff,
It's a punishment to our showoff.

Layoffs may dim the light, for a while it's true,
But spirit of Engineering forever shines through.

For it,
I must like to do study,
The dream for which I prepare daily,
At which I'm approaching steadily,
Cause it's going to make me great lady!!

4 Years of Self-discovery

Mr. Abhishek Mankar, Alumni of VPKBIET

It was December of 2020, I was in my last semester and at my NSS camp in a village near Baramati. Nearly a couple of weeks ago I was recruited in a Mumbai based company for the role of a Data Analyst with an annual package of 10LPA. This was a happy moment for me: my family, friends, teachers, and college staff. But for the decision I was going to make in this time would change a lot for me. I knew I will be taking a path less traveled, after that nothing will be simple, or straightforward like it is now. Today, I will be writing how I got into the preparation of civil services, how I am striving to achieve my dreams, hardships I am facing, joy of living a dream, chance to dive deeper into pool of vast knowledge and challenge oneself to be the best version one can be.

First, for those reading this in your college days – it is your time to find your potential, dive deep into building your personality, give equal weightage to your hard and soft skills, thrive to improve your emotional intelligence, prepare yourself as a positive, challenge taking and a creative personality. To the girls out there – it is equally important to be bold and give your 100% in achieving your dreams you have planned for. These 4 years work on yourself. Make the best of you. Try to be an all-rounder. The world won't let you try new things once you come out of campus.

Secondly, about why I chose to pursue civil services even after getting a well-paid job. For me when I explored myself in my college time, I tried to work on every aspect which I mentioned before. In those 4 years I challenged myself. I went to nearly 30 different events and

competitions all around India. I won nearly 24 trophies from them. Nothing to boast about, but every competition gave me a win or a learning, for me - I never failed. That helped me analyze my strengths, weaknesses, and what I should pursue forward. I remember my first event - I was in my first year, 3-4 weeks into college. I took some guidance from my teachers: Anil Patil Sir and Anil Disale Sir. It was an idea presentation in which I talked about 'The use of AI in aiding human disability'. I lost, but I learnt a lot from the teachers and the seniors there. This way I won three 1st rank Traditional Day event with being TR, a university-level elocution competition, Turncoat in an MBA college, and went to meet PM in Delhi - which was an event organized by then MoHRD.

This way I worked on myself. It taught me that I can work for the betterment of a system, I possess some leadership skills, I have a set of emotional traits that I can connect to people and help them around. For this skills set that can be used for a bigger and better cause, I chose civil service as a better career opportunity.

I am living it now, the process is teaching me a lot. Giving pre, mains and interview have challenged me at each stage. And each time I have become a better version of myself.

I think life is all about being a better you each day as you grow. Try to keep faith in your beliefs, small dreams are a crime, always try to push your potential in excellence, prioritize your actions to achieve your dream, and be humble, helpful, and grateful to your surroundings!!

Substance Use Disorder and Human

Mrs. Rupali Zargad, Staff, Comp. Engg.

"First you take a drink, then the drink takes a drink, then the drink takes you." – F. Scott Fitzgerald

We know how human beings react and respond for anything. Addiction says itself "Adding one more bad activity in daily routine. Billions of people (age does not matter) facing daily routine problems. Those problems may be tiny or prime. Addiction is a daily habit which is increased day-by-day and one cannot live without that habit. Habits are of two types: good and bad. Bad habits are mostly called addiction.

The American Society of Addiction Medicine defines addiction as "A treatable chronic medical disease involving complex interactions among brain circuits, genetics, the environment and an individual's life experiences. Addicted people use substances or engage in behaviour which are harmful."

Addictions are alcohol, cocaine, food drugs, heroine, video gaming, excess use of the internet, useless screening, social media, gambling, drugs, doing shopping, more cleaning, sex, pornography and masturbation. Taking more tea, coffee, food, and sleep are also addictions.

Addictions can have a more effect on the brain. It can change the way the brain functions, damage the brain cells, and this can lead to problems with memory, decision making, and emotional control. Addictions affect mental and physical health like anxiety, depression, insomnia, brain trace, headache, body pain, muscle pain, sadness, anxiety, uncontrollable mood swing, panic and other brain diseases. Addictions affect family and friend relationships, society, career, success, reputation, fame, education and overall performance.

Every problem has a solution. How to face this situation,

1. Firstly, accept the condition you are addicted.
2. Try to understand the loss of life.
3. Discuss this issue with trustworthy people. (parents, relatives or friends)
4. If the situation is uncontrollable then take help from counsellors/doctors.
5. Meet and discuss your situation without any hesitation and follow the guidance.
6. Do meditation, try to be busy in other activities, go for long walk, spent more time in nature with loved ones, and positive minded people, play outdoor games, laugh loudly in your space, think positive, reading books and engage yourself in your hobbies.
7. For sex/masturbation/pornography, please share your problem without shyness and hesitation with counsellors, doctors and trustworthy people. They will definitely help you.

ART GALLERY

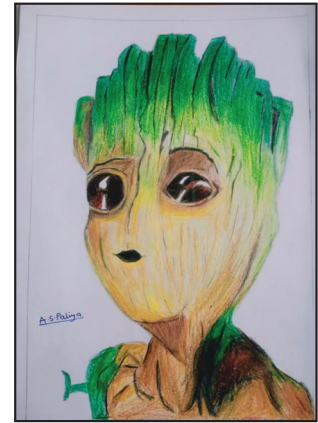
Aarya Lambore
SE, AI & DS

Shruti Kamboj
TE, Civil Engg.

Arya Waghmare
First Year

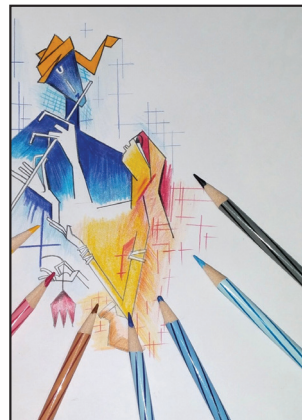
Ashish Paliya
TE, Comp. Engg.

Manjusha Shinde
SE, IT

Manjusha Shinde
SE, IT

Manjusha Shinde
SE, IT

Manjusha Shinde
SE, IT

Manjusha Shinde
SE, IT

Sanika Kadam
TE, Civil Engg.

Saniya Pathan
BE, IT

Shreya Bhosale
First Year

Vaibhavi Sawant
TE, E & TC Engg.

Shruti Kamboj
TE, Civil Engg.

Aarya Lambore
SE, AI & DS

Shruti Kamboj
TE, Civil Engg.

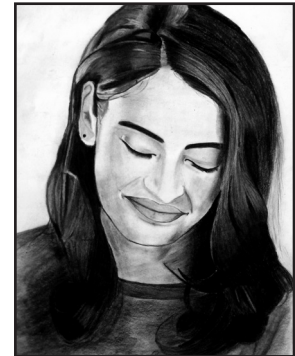
Abhay Patil
BE, Comp. Engg.

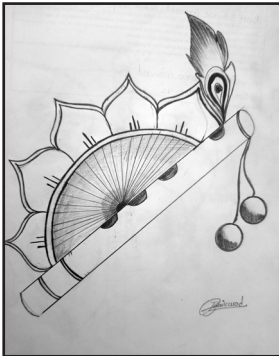
Aniruddha Kumbhar
SE, Comp. Engg.

Maithili Huske
SE, IT

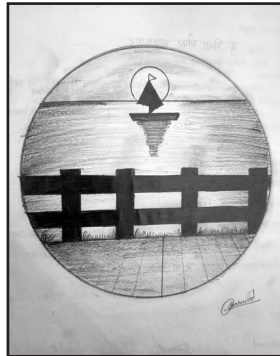
Sandip Gore
First Year

Divya Gaikwad
BE, E & TC Engg.

Gauri Bhosale
BE, E & TC Engg.

Divya Gaikwad
BE, E & TC Engg.

Gayatri Bhore
BE, Comp. Engg.

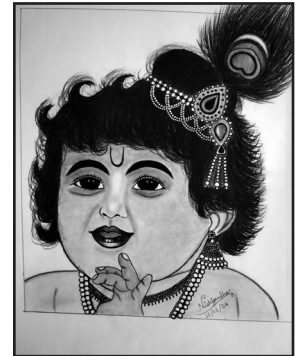
Nishigandha Khare
First Year

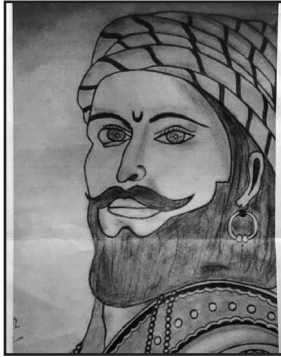
Nida Bagwan
BE, Civil Engg.

Prasad Pawar
TE, IT

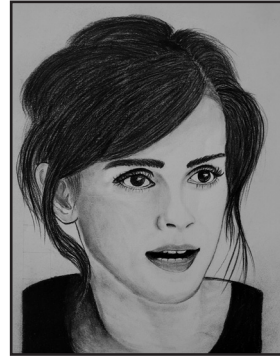
Nishigandha Khare
First Year

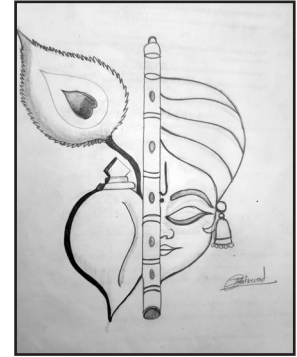
Saniya Pathan
BE, IT

Saurabh Patil
TE, E & TC Engg.

Yashraj Kadam
SE, IT

Divya Gaikwad
BE, E & TC Engg.

Nishigandha Khare
First Year

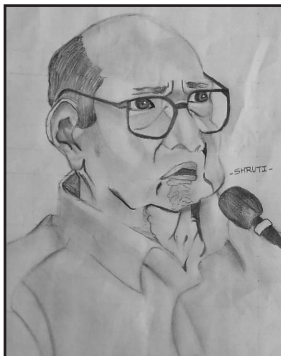
Nishigandha Khare
First Year

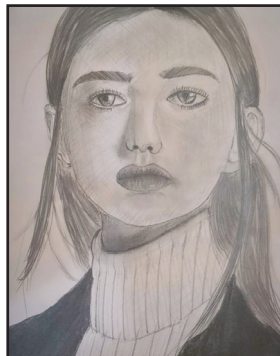
Maithili Huske
SE, IT

Nida Bagwan
BE, Civil Engg.

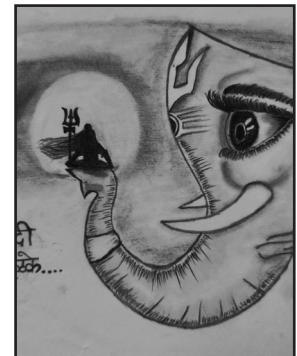
Shruti Waghale
First Year

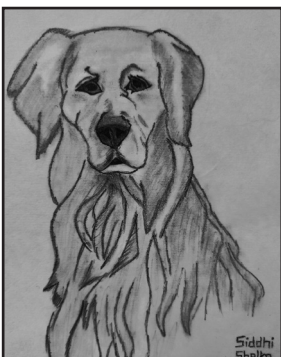
Siddhi Mulik
TE, E & TC Engg.

Shruti Waghale
First Year

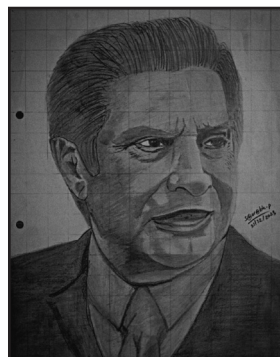
Siddhi Shelke
TE, IT

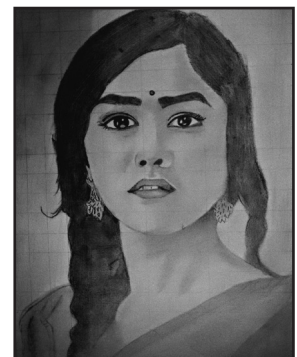
Siddhi Shelke
TE, IT

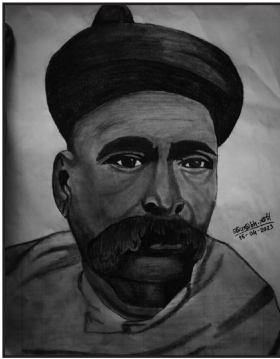
Siddhi Shelke
TE, IT

Saurabh Patil
TE, E & TC

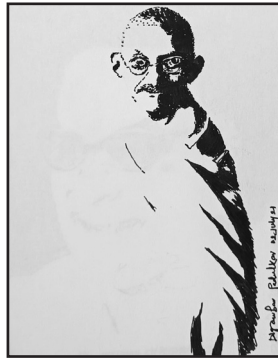
Saurabh Patil
TE, E & TC Engg.

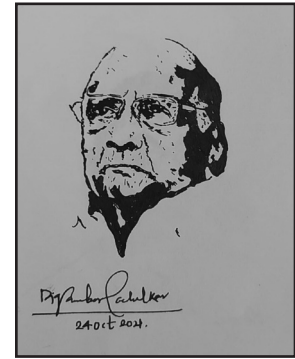
Saurabh Patil
TE, E & TC Engg.

Yashraj Kadam
SE, IT

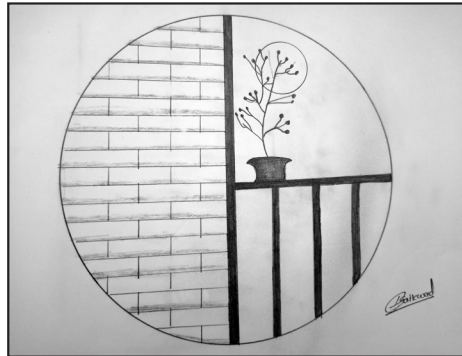
Mr. Digambar Padulkar
Faculty, AI & DS

Mr. Digambar Padulkar
Faculty, AI & DS

Mr. Digambar Padulkar
Faculty, AI & DS

Divya Gaikwad, BE, E & TC Engg.

Saniya Pathan, BE, IT

Aarya Lambore, SE, AI & DS

Aniruddha Kumbhar, SE, Comp. Engg.

Aarya Lambore, SE, AI & DS

Arya Waghmare, First Year

Aniruddha Kumbhar
SE, Comp. Engg.

Manjusha Shinde
TE, IT

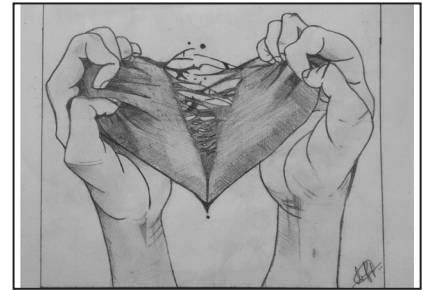
Sanika Kadam
TE, Civil Engg.

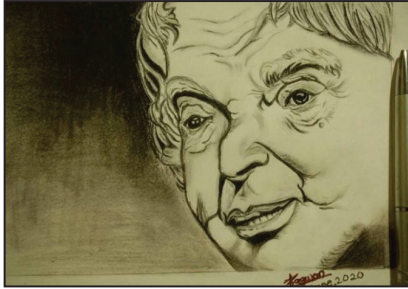
Saniya Pathan
BE, IT

Sayali Jadhav
TE, Mech. Engg.

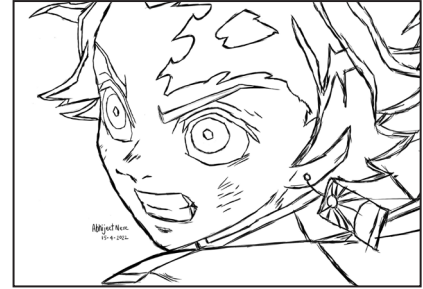
Abhay Patil
BE, Comp. Engg.

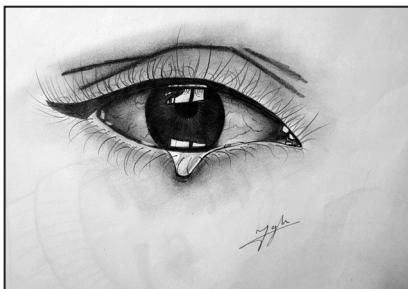
Nida Bagwan
BE, Civil Engg.

Shreya Bhosale
First Year

Abhijeet Nere
BE, Comp. Engg.

Yashraj Kadam
SE, IT

Yashraj Kadam
SE, IT

Yashraj Kadam
SE, IT

PHOTOGRAPHY

Abhijeet Nere, BE, Comp. Engg.

Abhijeet Nere, BE, Comp. Engg.

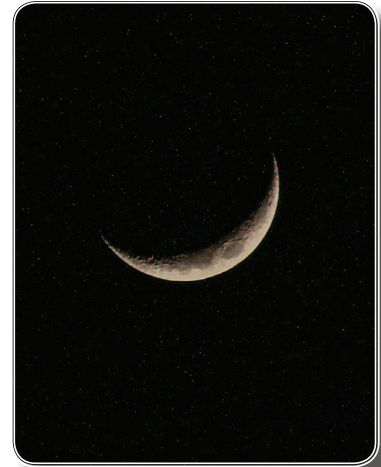
Amit Jadhav, First Year

Komal Panchal
BE, Comp. Engg.

Amit Jadhav
First Year

Shreyas Sawant
TE, AI & DS

Arya Waghmare
First Year

Ashwini Joshi
SE, Elect. Engg.

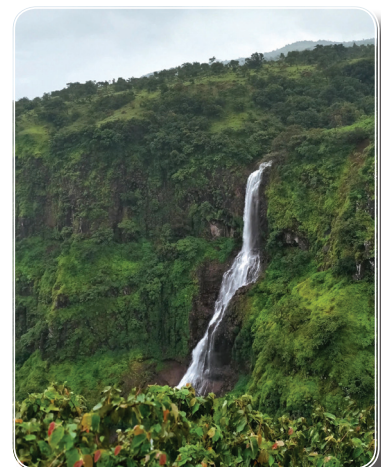
Ashwini Joshi
SE, Elect. Engg.

Saniya Pathan
BE, IT

Saurabh Patil
TE, E & TC Engg.

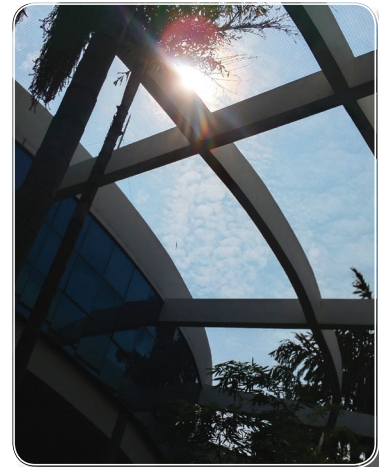
Shweta Shelar
TE, E & TC Engg.

Komal Panchal
BE, Comp. Engg.

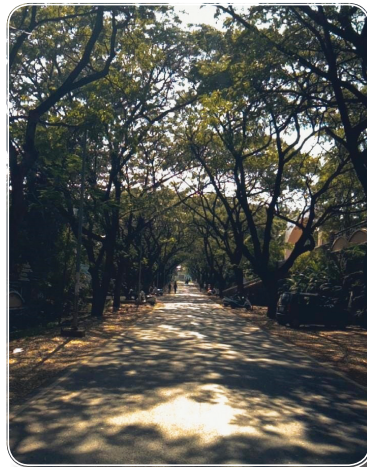
Saniya Pathan
BE, IT

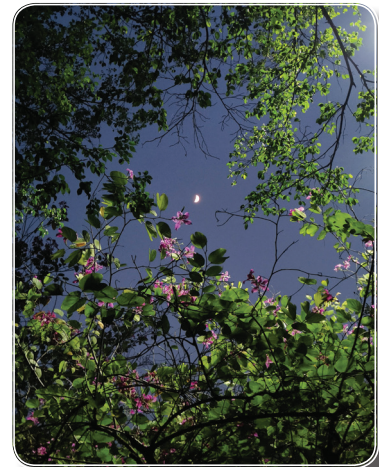
Pranita Gaikwad
First Year

Prathamesh Deshmukh
BE, Civil Engg.

Yash Bhosale
TE, Comp. Engg.

Vaibhavi Sawant
TE, E & TC Engg.

Shreyas Sawant
TE, AI & DS

Shreyas Sawant
TE, AI & DS

Shreyas Sawant
TE, AI & DS

Abhijeet Nere, BE, Comp. Engg.

Abhijeet Nere, BE, Comp. Engg.

Aniruddha Kumbhar, SE, Comp. Engg.

Arya Waghmare, First Year

Gayatri Bhore, BE, Comp. Engg.

Komal Panchal, BE, Comp. Engg.

Komal Panchal, BE, Comp. Engg.

Mahek Gunani, First Year

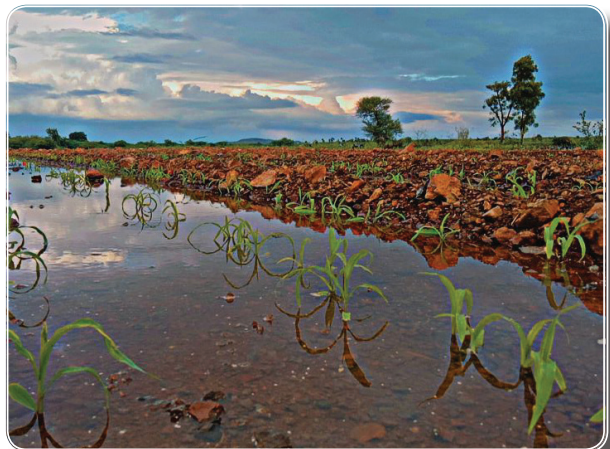
Prathamesh Deshmukh, BE, Civil Engg.

Saurabh Patil, TE, E & TC Engg.

Shreyas Sawant, TE, AI & DS

Yash Bhosale, TE, Comp. Engg.

VPKBIET AT A GLANCE

Prominent Facilities, Collaborations and Features

Facilities/Features

- State-of the-art Laboratories, Computer Centre, Library, Digital Library and Workshops and well-equipped classrooms with high-end intelligent panels in each Department
- Full online access to IEEE, Springer and ASCE journal papers
- 500 Mbps Dedicated Internet Leased Line and Excellent Computing Facilities (24x7 Wi-Fi availability in entire Institute and hostel)
- Intellectual Property Rights (IPR) Cell, GATE and NPTEL Examination Centre, Active Industry-Institute Interaction Cell (IIIC) and Internship, 3-D Printing Facility, Insurance and Health Care Support for students, Institute Level Media Cell
- AICTE approved Institute Innovation Council (IIC)
- Huge playgrounds, well-equipped Gymnasium and badminton courts for students
- Green, clean and environment-friendly campus and hostels
- Conducive atmosphere for studies and R&D activities
- Large number of training and cultural activities for students
- Excellent placements in multinational software as well as core industries

Collaborations/Associations

- Bharat Forge Centre of Excellence (Rs. 2.5 Cr. Under CSR Funds) for Youth Development and Women Empowerment (with domains like AI, Computer Vision, Data Analytics, IoT, Robotics, Electric Vehicles, VLSI, etc.)
- Bharat Forge sponsored Incubation Centre: 'SRUJAN'
- Centre of Excellence in Digital Manufacturing and Automation (COEDMA) having software (Automation Studio, Robo DK, CNC Simulator, Witness Horizon) and advanced simulation industry set-up (CNC, VMC, Hydraulics, Pneumatics, PLCs, Smart Factory, 3D Printer and Software Training Lab.)
- IBM-ICE (Innovation Centre for Education): This CoE offers Job-ready honor/minor Degree Programmes to students in various emerging areas (AI, DS, Cybersecurity, IoT and others) along with BE Degree Programme.
- CoE in Artificial Intelligence (in progress): Being established on 4 acre land in a building with 1 lakh sq. ft. built-up area, (total project cost Rs. 40+Cr.), this CoE will focus on applications of AI and several

emerging areas (DS, Machine Learning, Cybersecurity, IoT, AR/VR, Drones, etc.) in diverse domains including agriculture, health care, automation, banking, etc. The CoE will also focus on R&D activities in collaboration with World leaders like Oxford University, Microsoft, IBM and several other companies.

- IIT Bombay-Spoken Tutorial Project (for Skill Development Courses)
- Nodal Centre of Indian Institute of Remote Sensing (IIRS) under ISRO
- Technical Society Memberships of IETE, ISTE, ASHRAE
- Mentee Institute of COEP under AICTE Margadarshak Scheme
- Member of ICT Academy (Govt. Approved) for Students' Training, Industry MoUs, etc.
- Nodal Centre of Virtual Labs., IIT Bombay
- Students' Associations and Forums for technical activities like E-Yantra IIT Bombay
- 'Career Katta' Platform (Govt. of Maharashtra) for MPSC/UPSC Examinations and Entrepreneurship
- Support from NASSCOM, Future Skills Prime for Skill Development in emerging technologies

Academic Strengths

- Experienced and Qualified Faculty (30 Doctorates from Reputed Institutes in India and Abroad)
- Honour / Minor Degree Programs (SPPU)
- In-House GATE Examination Coaching
- Excellent paid software availability (Microsoft Campus License, MATLAB, Campus License, Solid Edge, Solid Works, ANSYS, Mentor Graphics, Fusion360, AutoCad, LabVIEW, Siemens NX, GIS, 3D Modeling)
- Excellent online learning facilities with access to SWAYAM, NPTEL, Coursera, edX, udemy NASSCOM Future Skills Prime and YouTube Channels of Faculty
- Effective Mentor System for Students' Holistic Development

COURSES OFFERED

Bachelor of Engineering (BE) : Duration : 4 Years

Course	कोर्स	Intake	DTE Code
Civil Engineering	सिविल इंजिनियरिंग	60	628419110
Mechanical Engineering	मेकॅनिकल इंजिनियरिंग	60	628461210
Electrical Engineering	इलेक्ट्रिकल इंजिनियरिंग	60	628429310
Electronics and Telecommunication Engineering	इलेक्ट्रॉनिक्स अँड टेलिकम्यूनिकेशन इंजिनियरिंग	60	628437210
Artificial Intelligence and Data Science	आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स अँड डेटा सायन्स	60	628499510
Computer Engineering	कंप्यूटर इंजिनियरिंग	60	628424510
Information Technology	इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी	60	628424610

Master of Engineering (M. E.) : Duration : 2 Years

Course	कोर्स	Intake	DTE Code
Structural Engineering	स्ट्रक्चरल इंजिनियरिंग (सिविल)	18	628421210
Artificial Intelligence and Data Science	आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स अँड डेटा सायन्स	18	628494310
Robotics and Automation	रोबोटिक्स अँड ऑटोमेशन (मेकॅनिकल)	18	628494210

Post-Graduate Diploma : Duration : 1 Year Programme in Collaboration with CoEP

Course	कोर्स	Intake
* Postgraduate Diploma in Enterprise Resource Planning	* पोस्ट-ग्रॅज्युएट डिप्लोमा इन एंटरप्राइज रिसोर्स प्लॅनिंग	60

* This course is offered by CoEP under AICTE Margadarshak Scheme.

B. Voc. : Duration : 3 Years

Course	कोर्स	Intake
Cloud Computing	क्लाउड कंप्यूटिंग	60
Robotics and Automation	रोबोटिक्स अँड ऑटोमेशन	60

Honour and Minor Degree Programs Offered

Course	
Artificial Intelligence and Machine Learning	<ul style="list-style-type: none"> • 20 credit additional course in Advanced/ Emerging Technologies • TE and BE students can opt for any of these Honour / Minor Degree Programs of their choice along with their current Degree Programs.
Data Science	
Internet of Things	
Cyber Security	
Robotics	

RESOURCES AND FACILITIES

SCHOLARSHIPS / FINANCIAL ASSISTANCE

- Government scholarships / freeships are applicable to Govt. allotted seats (Tuition Fee Waiver Scheme, all reserved category students and economically backward students).
- Scholarships by companies and private firms such as Persistent, Cummins and Leela Poonawalla
- Financial support from Pawar Public Charitable Trust and Pawar Vidya Charitable Trust
- Book Bank Facility to financially weak students
- 'Earn and Learn Scheme' by SPPU for needy students
- Performance-based prizes for students
- Prizes / support worth several lakhs for special achievements

LIBRARY

The Library has a rich collection of more than 31,000 books covering Engineering and other subjects. It has journals and technical magazines and access to reputed online journals (IEEE, ASCE and Springer) covering almost all Technology areas. Issues of more than 10 years are available for researchers.

HOSTELS

- Well-equipped and affordable hostel and mess with excellent facilities
- 4 Boys' Hostels (1111 students) and 5 Girls' Hostels (1632 students)
- Hostels are connected with high speed gigabyte fiber optic network and Wi-Fi.

PROMINENT ACHIEVEMENTS

INSTITUTE ACHIEVEMENTS

- NAAC A+ Grade Re-Accreditation in 2023 (Second Cycle)
- 1419 jobs offered through on and off-campus drives in reputed multinational companies in last 5 years.
- NBA Accreditation of two Departments: Mechanical Engineering and Computer Engineering
- Civil Engg. Department likely to get NBA Accreditation shortly (NBA visit completed in April 2023.)
- 2 F and 12 B Recognition from UGC, Govt. of India and likely to be Autonomous from AY-2023-24
- Research Centres (Ph. D. Programme) in Mechanical Engineering and Civil Engineering (AY-2023-24)
- MoUs / Activities with Tech. giants like Capgemini, Bharat Forge, AWS, Salesforce, Autodesk and Palo Alto, Microsoft, etc. (with support from ICT Academy)
- Received incubation from CoEP's Bhau Institute.
- The Institute received Permanent Affiliation from SPPU, Pune (Comp., E&TC, Mech. and Elec. Engg.).
- Special Story by Mathworks, USA for excellent use of MATLAB software and training
- Funding from NIDHI PRAYAS and NIDHI-EIR for two projects

- The Institute received Six Climate Clocks and Special Appreciation Certificate from Energy Swaraj Foundation for spreading awareness on Energy Literacy and 1657 Certifications on Energy Literacy Training by Faculty and Students.

FACULTY / STUDENTS' ACHIEVEMENTS

- Faculty and students published more than 650 papers and 17 books.
- 1020 internships completed by students in various fields in last three years.
- Participation in National Republic Day Parade: Ms. Rajashri Mane in 2020-21
- Participation in NSS National and International Integration Camp: Ms. Prachi Joshi-2021-22 and National Integration Camp: Ms. Pooja Shende-2022-23
- 27 patents have been filed by faculty and students.
- 6 Start-ups registered by students
- Our faculty Dr. C S Kulkarni is a part of 50+ AWS Educate Cloud Ambassadors in India and 400 Globally.
- Secured 2nd Podium Rank in Ironman Triathlon Series in Kazakhstan in 2022 and 1st Rank in National Level Bergman Olympic Triathlon, Kolhapur-2023: Mr. Om Savale.
- Secured Rank in Top 10 performers in 'Entrepreneurship Development Program' organized by AICTE (JKPMSSS): Mr. Tapish Verma.
- Secured 5th Rank in National Youth Festival, Bangalore and West Zone Youth Festival, Gujarat: Mr. Om Gaikwad.
- Secured 1st Rank in Inter-Zonal Volleyball Tournament 2023: Mr. Rohit Bichukale and Mr. Abhishek Khamkar.
- Our faculty Mr. V V Rampurkar received STAR Award by IIT Bombay for 3032 Spoken Tutorial Certifications by students during last 5 years.
- STAR Award to two students for Spoken Tutorial Alumni Resource by IIT Bombay: Ms. Manasi Pardesi and Ms. Akshata Patil
- Students' Achievements in University Level Competition "नंदा अक्षर": Group Folk Dance (2nd Rank), Elocution: Ms. Samruddhi Devkate (1st Rank), Cartooning: Mr. Ganesh Barate (2nd Rank), Mehendi: Ms. Sakshi Shiraskar (2nd Rank)

IMPORTANT MOUS

• Michigan Tech. University, USA	• Maharashtra Centre for Entrepreneurship Development (MCED), Pune
• College of Engineering (COEP) Pune	• Bharat Forge Ltd., Baramati
• COEP'S BHAI Institute, Pune	• Red Hat India Pvt. Ltd., Pune
• Zensar Technologies Limited, Pune	• IBM, India Pvt. Ltd.
• Amazon Web Services (AWS) Academy, New Delhi	• Capgemini
• Science and Technology Park, Pune	• Indovance Pvt. Ltd.
• Krishi Vigyan Kendra, Baramati	• NASSCOM Future Skills Prime
• AIC-Agricultural Development Trust, Baramati	

Academic Toppers : 2022-2023

First Year Engineering

Hrushika Khose
F.E. (SGPA 9:52)

Kalyani Pachangane
F.E. (SGPA 9:43)

Harshad Ghutukade
F.E. (SGPA 9:34)

Electronics and Telecommunication Engineering

Pooja Gaikwad
S.E. (SGPA 8:39)

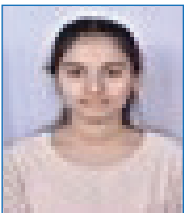

Gauri Bhosale
T.E. (SGPA 9:24)

Aakanksha Rudraksha
B.E. (CGPA 9:27)

Electrical Engineering

Shruti Kekan
S.E. (SGPA 8:27)

Vaibhavi Jumbad
T.E. (SGPA 9:29)

Poonam Jadhav
B.E. (CGPA 9:52)

Mechanical Engineering

Pooja Bhoite
S.E. (SGPA 8:18)

Nanasaheb Salunkhe
T.E. (SGPA 9:71)

Mandar More
B.E. (CGPA 9:58)

Civil Engineering

Anuja Jadhav
S.E. (SGPA 7:86)

Sayali Kadam
T.E. (SGPA 9:10)

Vaishnavi Nale
B.E. (CGPA 9:12)

Artificial Intelligence & Data Science

Priyanka Kashid
S.E. (SGPA 8:43)

Kaina Shaikh
T.E. (SGPA 9:41)

Computer Engineering

Abhishek Shirke
S.E. (SGPA 8:7)

Swati Shelake
T.E. (SGPA 9:4)

Prathamesh More
B.E. (CGPA 9:73)

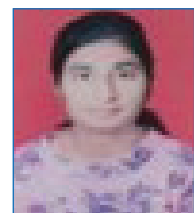
Information Technology

Jashoda Choudhary
S.E. (SGPA 8:8)

Anand Chaudhari
T.E. (SGPA 9:1)

Prajakta Harihar
B.E. (CGPA 9:27)

Placements in Major Companies

1. 1419 jobs offered through on and off-campus drives in reputed multinational companies in the last 5 years.
2. 60+ companies provide job opportunities to students every year.
3. Highest Salary Package received by students during 2022-23: 7 LPA
4. Extensive efforts and free training programs by industry experts like Zensar ESD, GTT Barclays for Aptitude, Technical Skills, and Personality Enhancement of students.
5. The Institute has tie-ups with AMCAT, Cocubes, and First Naukri.com for students' assessments.
6. Collaboration with IBM Skill Builds, Capgemini, Symbiosis Skill and Professional University, Infosys Springboard and RPG Foundation for the skill development of students.
7. Corporate Mentorship Program by VIOSA, Mumbai to empower students for corporate-ready skill sets. This training contains soft/communication skills, group discussion, presentation skills, and group-based activities along with AI-powered tools like resume building, mock interviews, and professional career roadmap assessment to make them more employable.

PLACEMENTS IN MAJOR COMPANIES

Capgemini

Abhishek Khamkar
BE Comp. Engg.

Bhagyashri Dhage
BE Comp. Engg.

Jakiya Pathan
BE Comp. Engg.

Mahesh Kandgule
BE Comp. Engg.

Rohan Chavan
BE Comp. Engg.

Rucha Khalate
BE Comp. Engg.

Sejal Kharat
BE Comp. Engg.

Shruti Jare
BE Comp. Engg.

Chaitrali Bhise
BE ENT

Shraddha Bansude
BE Elec. Engg.

Yogesh Suwarnkar
BE Elec. Engg.

Pooja Chavan
BE IT

Sagar Udgiri
BE IT

Snehal Lokhande
BE IT

Cognizant

Ajay Nikam
BE Civil Engg.

Neha Kshirsagar
BE Civil Engg.

Pruthvi Jadhav
BE Civil Engg.

Ritesh Birajdar
BE Civil Engg.

Sanika Tarte
BE Civil Engg.

Yashodhan Shinde
BE Civil Engg.

Abha Singh
BE Comp. Engg.

Ankita Shelke
BE Comp. Engg.

Kartiki Hinge
BE Comp. Engg.

Neha Jaunjal
BE Comp. Engg.

Omkar Mohite
BE Comp. Engg.

Omkar Shewale
BE Comp. Engg.

Omkar Walke
BE Comp. Engg.

Prachi Joshi
BE Comp. Engg.

Yash Parkale
BE Comp. Engg.

Divya Parvekar
BE ENT

Karan Yedale
BE ENT

Manasi Chavan
BE ENT

Misba Attar
BE ENT

Sameer Hake
BE ENT

Shweta Suryavanshi
BE ENT

Siddhi Shaha
BE ENT

Snehal Bairagi
BE ENT

Vidya Ghogare
BE ENT

Aditya Gaikwad
BE Elec. Engg.

Arvind Kale
BE Elec. Engg.

Poonam Jadhav
BE Elec. Engg.

Puja Shende
BE Elec. Engg.

Sachin Rathod
BE Elec. Engg.

Sachin Awatade
BE Elec. Engg.

Dhanashri Palaskar
BE IT

Divya Bhandalkar
BE IT

Punam Deshmukh
BE IT

Rohit Telkar
BE IT

Rutik Narute
BE IT

Samiksha Sundechemutha
BE IT

Shubham Shinde
BE IT

Sourabh Sawant
BE IT

Aryan Jadhav
BE Mech. Engg.

Ashish Jadhav
BE Mech. Engg.

Atik Shaikh
BE Mech. Engg.

Avadhut Jagtap
BE Mech. Engg.

Navnath Pawar
BE Mech. Engg.

Shreya Ingale
BE Mech. Engg.

Shripad Kulkarni
BE Mech. Engg.

Suyash Jagtap
BE Mech. Engg.

Genpact

Mansi Todmal
BE Comp. Engg.

Sakshi Taur
BE Comp. Engg.

Shubhangi Goykar
BE Comp. Engg.

Sejal Shinde
BE Comp. Engg.

Siddhesh Swami
BE Comp. Engg.

Shivam Patange
BE ETC

Aditya Jagtap
BE Elec. Engg.

Akshata Gawali
BE IT

Netrali Badve
BE IT

Vinay Divekar
BE IT

Hexaware

Abhishek Bhor
BE Comp. Engg.

Atharv Kakade
BE Comp. Engg.

Mansi Mane
BE Comp. Engg.

Yuvraj More
BE ETC

Pratik Murte
BE Elec. Engg.

Pranav Jagtap
BE IT

Pranita Patil
BE IT

Pratiksha Katap
BE IT

Shantanu Payal
BE IT

Reliance Jio

Aditya Maskar
BE Comp. Engg.

Akanksha More
BE Comp. Engg.

Kunika Shah
BE Comp. Engg.

Mridul Upadhya
BE Comp. Engg.

Omkar Lokhande
BE Comp. Engg.

Vaishnavi Devkate
BE Comp. Engg.

Aavesh Bagwan
BE ETC

Tushar Borawake
BE IT

TCS

Kimaya Kate
BE Comp. Engg.

Pratham More
BE Comp. Engg.

Rutuja Khalate
BE Comp. Engg.

Shraddha Khandomalke
BE Comp. Engg.

Mansur Maner
BE ETC

Shoaib Sayyad
BE ETC

Suraj Gharmalkar
BE ETC

Pranav Rakhunde
BE IT

Polycab

Gauri Wable
BE ETC

Harshad Kokare
BE ETC

Sampada Gaikwad
BE ETC

Mahesh Pandhare
BE Elec. Engg.

Priyanka Salunkhe
BE Elec. Engg.

Vaishnavi Ranaware
BE Elec. Engg.

TMEIC

Ajay Narale
BE ETC

Rahul Talekar
BE ETC

Rudrakshi Pol
BE ETC

Shreya Jagtap
BE ETC

Krishnat Kshirsagar
BE Elec. Engg.

Shubham Pawar
BE Elec. Engg.

Schaffler

Aparna Nanaware
BE ETC

Komal More
BE ETC

Priyanka Arade
BE ETC

Shubham Godse
BE ETC

Ibrain

Anuja Gaikwad
BE IT

Asha Ankamwar
BE IT

Shreya Pawar
BE IT

Wipro Pari

Sagar Talke
BE Elec. Engg.

Shubham Kumbhar
BE Elec. Engg.

TE Connectivity

Rutuja Shinde
BE Elec. Engg.

Omkar Bawalekar
BE Mech. Engg.

Deloitte

Pratiksha Harihar
BE IT

Sankey Solutions

Viraj Raut
BE Comp. Engg.

Tech Mahindra

Rushikesh Sagare
BE ETC

Report Section

INDEX

NAAC Criteria-Wise Information	81
Criteria 1 - Curricular Aspects	81
Criteria 2 - Teaching-Learning and Evaluation	82
Criteria 3 - Research, Innovations and Extension	83
Criteria 4 - Infrastructure And Learning Resources	84
Criteria 5 - Student Support and Progression	85
Criteria 6 - Governance, Leadership and Management	86
Criteria 7 - Institutional Values and Best Practices	86

VPKBIET, Baramati 2022-2023 NAAC Criteria-Wise Information

Vidya Pratishthan's KBIET, Baramati (VPKBIET) has student-centered institutional development as a motto. We are committed to pursue academic excellence to develop a student with comprehensive technical knowledge and integrated personality. We prepare students to think globally, act locally, involve individually and systemize institutionally to meet emerging industrial and social needs.

As a quality sustenance measure, VPKBIET has functional Internal Quality Assurance Cell (IQAC) which focuses on continuous improvement of academic and administrative practices. Minutes of meetings of IQAC, Annual Quality Assurance Report (AQAR), Self-Study Report (SSR) are timely uploaded on institutional website and are accessible to all stake holders.

Previously, for NAAC Cycle-I, VPKBIET was accredited with A Grade (CGPA 3.12, 12th September 2017). Recently, on 21st March 2023, the executive committee of National Assessment and Accreditation Council (NAAC) has awarded VPKBIET with A+ Grade (CGPA of 3.26 on four pointer scale) for NAAC Cycle-II.

Criteria 1 - Curricular Aspects

The institution adopts a methodical approach to Curricular Planning and Implementation, aligning the curriculum with syllabus offered by Savitribai Phule Pune University, Pune. The distribution of the teaching load by Head of Departments (HODs) is based on faculty subject preferences, competency, and expertise. Activities follow a structured academic calendar prepared by the Dean of Academics. Faculty members develop teaching plans in accordance with the Institute and Department's academic

calendar, utilizing tools such as an ERP system, Google classrooms, and Faculty Diary for information access and documentation. Adherence to the timetable ensures the timely execution of classes and completion of syllabus.

Effective curriculum implementation involves a diverse range of methods in both online and classroom teaching. This includes expert lectures, PPT presentations, seminars, recorded video lectures, mini projects, industry-supported projects, tutorials, group assignments, case studies, industry visits, internships, e-learning, NPTEL lectures, technical quizzes, assignments, and internal tests. Beyond the curriculum, additional content exposing students to industry trends is identified and covered through various teaching-learning activities. Faculty members are encouraged to attend workshops, seminars, and conferences to bridge any curricular gaps. Academic audits and routine meetings with the Academic Coordinator and HOD facilitate syllabus completion reviews.

The institution strictly adheres to the academic calendar, encompassing Continuous Internal Evaluation (CIE). Teachers actively engage in various activities related to curriculum development and assessment of the affiliating University, participating in academic bodies such as the Academic Council and Board of Studies. They also contribute to setting question papers for UG/PG programs and designing and developing curriculum for additional courses.

The Institute has successfully implemented CBCS/Elective course systems in 10 programs and adding 32 Add-on/Certificate programs during the year, the institution demonstrates its commitment to diversified education. A

total of 3129 students enrolled in Certificate/ Add-on programs signify this commitment. Crosscutting issues such as Professional Ethics, Gender, Human Values, Environment, and Sustainability are seamlessly integrated into the curriculum.

Courses focusing on crosscutting issues encompass Professional Ethics audit courses like Technical English for Engineers and Soft Skills, Human value courses attended by faculty members (including AICTE-sponsored FDP on 'Inculcating Universal Human Values in Technical Education'), and Environment audit courses such as Environment Studies I and Environment Studies II along with Sustainability audit courses.

Promoting experiential learning, the institution integrates project work, fieldwork, and internships into 21 courses, involving 429 students. Feedback on the syllabus and its transaction is actively sought from students, teachers, employers, and alumni, ensuring continuous enhancement of educational offerings.

Criteria 2 - Teaching-Learning and Evaluation

In the academic year 2022-23, our institution warmly welcomed a total of 588 students, emphasizing diversity with 218 students admitted from reserved categories. The identification of advanced and slow learners is meticulously done based on previous exams, engagement in theory and practical sessions, and internal evaluations.

For our slow learners, a range of activities is adapted, including assignments, extra classes, lab sessions, and mentor sessions. Faculty members contribute by creating video lectures on their YouTube channels, ensuring learning at the student's pace. We have also instituted a teacher guardian scheme to offer crucial support to those facing challenges.

Advanced learners receive encouragement

and technical support to engage in various competitions, competitive exams, R&D activities, and Hackathons. We advocate self-learning through MOOC courses like NPTEL, Edx, and Coursera, providing financial assistance for achievements in NPTEL courses. Additionally, we guide them towards pursuing higher studies through the PRERANA center funded by AICTE.

Maintaining an intimate student-to-full-time teacher ratio of 21:1, our institution employs student-centric methods like experiential learning and participative problem-solving approaches. Faculty members leverage ICT-enabled tools such as Google Classroom, MOOCs, YouTube videos, animations, graphics, virtual labs, and mobile/web apps. The integration of video lecture recording precedes the COVID pandemic, showcasing our commitment to innovative teaching practices.

With a team of 110 full-time teachers, including 30 with advanced degrees, the institution boasts an average teaching experience of 10 years. Mentorship is a priority, with 97 mentors allocated to students for academic and related concerns.

Our transparent evaluation process includes well-communicated internal assessment schemes, frequent assessments, and various evaluation components. Students are aware of assessment structures, including term work, unit tests, orals, practicals, internal project reviews, presentations, and internal sessional examinations. The system ensures continuous assessment through two internal tests (mid-term and prelims) and maintains project diaries for mini and major projects.

Addressing grievances related to internal examinations is an efficient and transparent process, managed by our Examination Cell comprising Departmental Co-ordinators, HoDs, CEO, and the Principal. Grievances are handled in accordance with university norms, involving various authorities, if necessary.

All programs in our Institute define clear learning outcomes in terms of course outcomes (COs) and program outcomes (POs). Published on our website and displayed in various formats, COs and POs guide students throughout their academic journey, creating awareness through orientation programs, course presentations, surveys, and teaching plans. During the first lecture for each course, faculty members, class teachers, and mentors emphasize the importance of attaining these outcomes.

Finally, our commitment to academic excellence is evident in the remarkable achievement of 502 final-year students who successfully passed the University Examination during the year 2022-23.

Criteria 3 - Research, Innovations and Extension

In the year 2022-23, VPKBIET secured grants totaling 452.15 lakhs from both government and non-governmental agencies for research projects and endowments. Notably, 11 teachers within the institution earned recognition as research guides, exemplifying a commitment to nurturing a culture of academic exploration.

Two Departments at VPKBIET successfully undertook research projects funded by both government and non-government agencies. This underlines the institution's prowess in fostering a research-centric environment. A testament to this commitment is the establishment of a national innovation and start-up policy, complemented by a Research and Development Cell that actively supports and motivates faculty and students in their research endeavors.

VPKBIET, known for its continuous efforts to elevate research outcomes, houses specialized research centers in Mechanical Engineering and Civil Engineering. The Institute provides financial support for various projects, hackathons, and R&D learning initiatives. In a bid to ensure ethical publishing

practices, plagiarism software, including the well-utilized Turnitin, is made available to students and faculty alike.

Encouraging multidisciplinary projects, VPKBIET also possesses an Entrepreneurship Development Cell that has facilitated the registration of seven start-ups. An ambitious Center of Excellence for Youth and Women Empowerment is being established through CSR funding from Bharat Forge Ltd., focusing on cutting-edge interdisciplinary projects in emerging technologies like Artificial Intelligence, Data Science, IoT, E-Vehicles, and Robotics and Automation.

Faculty members at VPKBIET have created their Vidwan Profile, contributing to the institution becoming a part of the Indian Research Information Network System initiated by the Ministry of Education. The Institute's research contribution and analysis by faculty are accessible on its official website.

In the academic domain, VPKBIET organized 12 workshops/seminars on Research Methodology, Intellectual Property Rights (IPR), and entrepreneurship during the academic year 2022-23. Notably, 15 Ph.D. registrations per eligible teacher were achieved, with 47 research papers published in journals notified on the UGC website. Additionally, the Institute published 19 books and chapters in edited volumes/books and contributed papers to National/International conference proceedings.

Beyond academics, VPKBIET strives for excellence in social development by conducting various extension activities both within the institution and in neighboring rural communities. These activities focus on sensitizing students to social issues, ethical values, service orientation, good citizenship, and holistic development. Notable efforts include visits to orphanages and old age homes, participation in Swaccha Bharat Abhiyan, and the organization of medical camps and cultural activities.

Recognizing these commendable efforts, VPKBIET has received two awards and recognition for extension activities from government and government-recognized bodies. The Institute conducted nine extension and outreach programs in collaboration with industry, community, and non-government organizations through NSS, NCC, Red Cross, YRC, etc. A total of 673 students actively participated in extension activities, contributing to causes such as Swachh Bharat, AIDS awareness, and gender issues.

The institution engaged in 43 collaborative activities for research, faculty exchange, student exchange/internship, and established 43 functional Memorandums of Understanding (MoUs) with institutions of National and International importance, other universities, industries, and corporate houses throughout the academic year. These collaborations underscore VPKBIET's commitment to fostering a well-rounded educational experience that extends beyond conventional academic boundaries.

Criteria 4 - Infrastructure And Learning Resources

In the realm of academic infrastructure, VPKBIET is widely acknowledged for its well-established and state-of-the-art facilities. Adhering to the norms set by governing and affiliating bodies such as AICTE, DTE, and SPPU, the Institute boasts ICT-enabled classrooms and cutting-edge computing facilities. The comprehensive infrastructure includes well-equipped classrooms, laboratories, central computing facilities, seminar halls, workshops, library, auditorium, playground, and gymnasium. The library, housing a collection of over 30,000 books, features a reading hall with a seating capacity for 150 students. The Institute prioritizes safety, ensuring compliance with educational safety norms and conducting timely audits. Additional facilities include online journal subscriptions, individual access to email and Google office

suite, Turnitin plagiarism software, and various other software subscriptions, including technical tools such as SolidWorks, MATLAB, ETAP, Mentor Graphics, MSDN ANLG Licsapk Solve, and NX academic bundle.

Cultural activities thrive in our meticulously maintained auditorium, GaDiMa Sabhagriha, with a seating capacity of 2500 and modern amenities, including a 35 mm projector. A 20-acre sports complex, developed by Vidya Pratishthan, houses an Olympic-size running track, cricket and football grounds, badminton courts, and other game facilities. Gymnasiums for both boys and girls, along with playgrounds for Volleyball, Basketball, Kho-Kho, and Kabaddi, contribute to a holistic sports environment. Each hostel is equipped with table tennis tables, ensuring that students have access to ample sports facilities.

With 29 classrooms and seminar halls boasting ICT-enabled features like smart classes and Learning Management Systems (LMS), the Institute prioritizes modern teaching methodologies. Expenditure for infrastructure augmentation, excluding salaries, amounted to 68.67 lakhs.

The library, automated using an Integrated Library Management System (ILMS), provides a dynamic collection of print, digital, and online reading material. The open access system allows students efficient access, and the frequent updates in the Library adhere to AICTE guidelines. Computerization facilitates searching, indexing, and issuing/returning records. The library also subscribes to various e-resources, e-journals, ShodhSindhu, Shodhganga Membership, e-books, databases, and remote access to e-resources. The annual expenditure for book/e-book purchases and journal subscriptions was 14.63 lakhs. Over the past year, an average of 51 teachers and students utilized the library each day.

To ensure an effective teaching-learning

and administrative platform, the Institute consistently updates its IT facilities, including Wi-Fi provision in Classrooms of each Department. A high-speed internet connection, upgraded from 120 Mbps in 2017 to 500 Mbps in 2022, enhances connectivity. IT facilities upgrades include the addition of new systems, upgradation of RAM, storage capacity with SSD, Wi-Fi access points, and an advanced Sophos XG firewall. A total of 761 computers are available, and the internet connection bandwidth is 500 Mbps. The Institute spent 206.16 lakhs on infrastructure maintenance, excluding salaries, with established systems and procedures in place for optimal utilization.

Criteria 5 - Student Support and Progression

In the arena of student support, the institution has made significant strides in providing financial aid and scholarships. A total of 1644 students benefited from scholarships and freeships provided by the Government during the year, showcasing a commitment to fostering inclusive education. Additionally, 20 students were recipients of scholarships, freeships, etc., offered by the institution and non-governmental agencies, further expanding opportunities for financial assistance.

The institution places a strong emphasis on capacity building and skills enhancement. Initiatives in this regard include Soft Skills, Language and Communication skills, Life skills (Yoga, Physical Fitness, Health, and Hygiene), and ICT/Computing Skills. These programs aim to equip students with a diverse skills-set essential for their holistic development.

Guidance for competitive examinations and career counseling plays a pivotal role in shaping students' future. In the year under review, 1306 students benefited from these initiatives, demonstrating the institution's commitment to providing comprehensive support beyond academics.

Ensuring students' well-being and

addressing grievances are paramount concerns for the institution. The transparent mechanism for timely redressal of student grievances, including sexual harassment and ragging cases, underscores its commitment to maintaining a safe and supportive environment. Implementation of guidelines from statutory/regulatory bodies, organization-wide awareness, and zero-tolerance policies are integral to this framework.

The institution also takes pride in the achievements of its students, with 168 outgoing students successfully placed during the year. Additionally, 8 students progressed to higher education, showcasing a commitment to facilitating academic advancement.

The focus of the institution on academic excellence is evident in the success of its students in state, national, and international examinations. Nine students qualified in various competitive examinations, including JAM, CLAT, NET, SLET, GATE, GMAT, CAT, GRE, TOEFL, Civil Services, and state government examinations.

Student representation and engagement are fostered through various administrative, co-curricular, and extracurricular activities. Nabhangan, the annual cultural college event, encourages students to participate in diverse activities, even adapting to an online format when needed. Student associations for each Department, such as MESA, EESA, ELESA, CESA, ensure active involvement and representation.

Participation in sports and cultural events further enriches the students' experiences, with the institution organizing 13 such events during the year. The vibrant campus life is a testament to the institution's commitment to holistic development.

The establishment of a robust Alumni Association since 2017 reflects the enduring connections of the institution. With 6340

alumni to date, the association aims to maintain a database of past students, conduct annual general meetings, arrange governing body meetings, felicitate alumni, and organize technical seminars and lectures. The Alumni Association's generous contribution of 3-4 lakhs during the year 2022-23 underscores the collaborative spirit between alumni and the Institute for the betterment of students, faculty, and overall development.

Criteria 6 - Governance, Leadership and Management

In the realm of institutional vision and leadership, the Institute sets its sights on achieving academic excellence through persistent collaboration among all stakeholders. A decentralized and participative management culture is promoted, with governance reflective of inclusive decision-making. Administrative bodies involve various stakeholders, including the Principal, Vice-Principal, IQAC Committee, Deans, HoDs, Coordinators, Teaching and Non-Teaching Staff, Students, Alumni, and other Stakeholders. The institution deploys a comprehensive central mechanism for governance, overseeing ten major activities, ensuring the efficient functioning of various institutional bodies.

Strategic and perspective plans are effectively deployed, and e-governance is implemented in administration, finance, accounts, student admission and support, and examinations. Employees receive benefits like Provident Fund, Gratuity, Group Insurance, and various leaves. Faculty retention is facilitated through a conducive work environment, support for higher studies, increments, promotions, and encouragement for research publications. Financial support is extended to teachers attending conferences/workshops, and professional development programs are organized for both teaching and non-teaching staff.

The institution boasts an effective internal and external audit mechanism for financial transactions, ensuring compliance and budgetary control. Institutional strategies for fund mobilization and resource utilization involve a collaborative effort among committees, Department Heads, and the accounts office. The Internal Quality Assurance Cell (IQAC) plays a vital role in institutionalizing quality assurance strategies and processes. The IQAC continuously reviews and enhances the teaching-learning process, conducting academic reviews, induction programs, and utilizing ICT tools for improved educational delivery.

Quality assurance initiatives include NBA accreditation for three Departments (Mechanical Engineering, Computer Engineering, and Civil Engineering) during the year 2022-23. Moreover, the Institute achieved an A+ grade for NAAC cycle II in the year 2022-23, affirming its commitment to excellence and continuous improvement.

Criteria 7 - Institutional Values and Best Practices

The commitment to gender equity at VBKBIET is reflected in its strong ethical work culture, promoting equity and ethical practices. Regardless of gender, equal opportunities are provided to all stakeholders. The Institute prioritizes security, comfort, and gender equity, offering facilities such as security measures, mentoring, a well-equipped Girls common room, and vigilant Women Warden in the Girls hostel. Anti-ragging measures, Women Cell, and Anti-Ragging Cell contribute to creating awareness and empowering students. Gender sensitization is integrated into orientation programs, outreach activities, guest lectures, and awareness campaigns organized by NSS.

In the domain of energy, the institution emphasizes alternate sources and conservation, incorporating solar energy, a biogas plant, grid wheeling, sensor-based energy conservation,

and the use of LED bulbs and power-efficient equipment. Waste management initiatives involve recycling wastewater, minimizing printed documents, utilizing broken concrete for ground leveling, converting biomedical waste into fertilizer, and collecting solid waste for conversion into fertilizer.

Water conservation is a key focus, encompassing rainwater harvesting, bore well/open well recharge, construction of tanks and bunds, wastewater recycling, and the maintenance of water bodies and distribution systems. The institution adopts eco-friendly practices like restricted automobile entry, bicycle/battery-powered vehicle usage, pedestrian-friendly pathways, a ban on plastic, and landscaping.

Environmental and energy initiatives are verified through green, energy, and environment audits, earning recognitions and awards for maintaining a clean and green campus. The institution prioritizes inclusivity, ensuring a disabled-friendly environment with ramps/lifts, accessible washrooms, signage, and assistive technology. Institutional efforts in providing an inclusive environment extend to cultural events, competitions, and festivals, fostering student engagement.

Sensitization to constitutional obligations is achieved through tie-ups with environmental NGOs, awareness rallies, activities like Swachha Bharat, and the involvement of the National Service Scheme Unit (NSS). The institution upholds a prescribed code of conduct, organizing periodic programs, and promotes ethical behavior through awareness initiatives. Additionally, it commemorates national and international days, with the annual Nabhangan event serving as a platform for students to showcase their talents in various cultural activities. The celebration of commemorative days is integrated into institute-level activities organized by NSS.

Best Practices

The institution has implemented two noteworthy practices aimed at enhancing the technical strength and skill development of students and faculty.

Practice 1: MOOC Online Certification Courses

Title of the Practice : MOOC Online Certification Courses: A move to enhance the technical strength of students

Objectives of the Practice : The primary objective is to impart sound technical knowledge to the principal stakeholders of the Institute, namely students and faculty.

Context : Recognizing the challenges faced by engineering students in proving their technical competencies, especially in the increasingly competitive job market, the Institute has introduced this practice to facilitate gaining expertise in specific technical areas.

The Practice : The Institute promotes various online learning platforms for MOOC courses, including NPTEL, SWAYAM, COURSERA, edX, NASSCOM Future Skills Prime, Udemy, IBM Edunet, Matlab Onramp, and IIT Spoken Tutorials.

Evidence of Success: The practice has garnered significant success, with hundreds of candidates, including both students and faculty, enrolling in different courses.

Best Practice 2: Skill Development Program

Title of the Practice : Skill Development Program

Objective of the Practice : This program aims to sharpen a set of skills among students.

Context : The Skill Development Program is an initiative to provide a learning platform to students. The Institute houses a Center of Excellence dedicated to emerging areas and technology.

The Practice : The focus of these centers is primarily on the identified thrust areas.

Evidence of Success : These centers have been proved successful in terms of the conducted activities and the achievements attained.

Institutional Distinctiveness

VPKBIET, situated in the rural vicinity, aims to enhance the socio-economic condition of the region. With a student-centered institutional development motto, the Institute commits to academic excellence for students' comprehensive technical knowledge and integrated personality development.

Emphasizing a global outlook, local

engagement, individual involvement, and institutional systemization, the Institute provides excellent infrastructure, a friendly and green environment, modern laboratories, and a dedicated faculty.

The institution maintains transparency, allowing students to assess their own performance and satisfaction. In the era of globalized education, the Institute focuses on providing quality education, believing that guided opportunities empower students to face challenges in the external world. Continuous efforts for academic excellence and holistic development remain a priority for VPKBIET.

Crowning Moments

IBM-Innovation Centre for Education

Hon. Mr. Viqaruddin Surki, Delivery Head IBM India while addressing the Audience at IBM-ICE Program

Hon. Mr. R. Hari, Leader Business Development and Client Relationship, IBM-ICE while addressing the Audience at IBM-ICE Program

Hon. Neelimatai Gujar, the Secretary of Vidya Pratishthan Sanstha while addressing the Audience at IBM-ICE Program

Hon. Pratapraoji Pawar while guiding the Audience at IBM-Innovation Centre for Education Program

Hon. Pratapraoji Pawar while addressing the Audience at IBM-Innovation Centre for Education Program

Hon. Principal, Dr. R S Bichkar while addressing the Audience at IBM-Innovation Centre for Education Program

Crowning Moments

Bharat Forge Sponsored Centre of Excellence for Youth Development and Women Empowerment

Centre of Excellence funded by Bharat Forge at VPKBIET, Baramati

Inauguration of Centre of Excellence funded by Bharat Forge at VPKBIET by Hon. Mr. Nitin Gadkari

Hon. Management Committee, Hon. Registrar Mr. Shrish Kamboj, Hon. Principal Dr. R. S. Bichkar and Core Team of Bharat Forge during Meeting

Sports Event: Kurukshetra 2023

Kabaddi Winner Team in Kurukshetra-2023

Box Cricket Winner Team in Kurukshetra-2023

Cricket Winner Team in Kurukshetra-2023

Volleyball Winner Team in State-Level Tournament at Flame University, Pune

Volleyball Winner Team in State-Level Tournament at Zeal Institute of Technology, Pune

Mr. Aryan Jadhav Secured First Place in Fencing in Inter-Collegiate Tournament, SPPU, Pune

Cultural Event : Nabhangan 2023

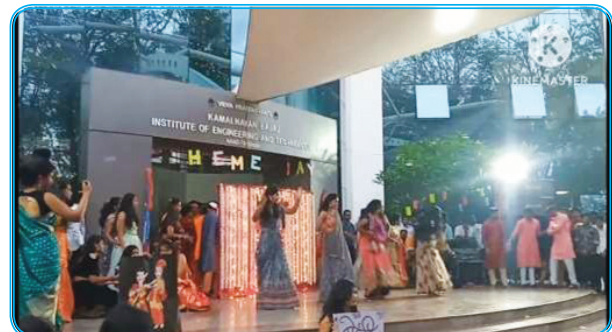
Students during Treasure Hunt, Nabhangan 2023

Students Performing during Cultural Evening in GADIMA Hall

Students Performing for Dindi Theme during Nabhangan 2023

Students Performing on Theme Day during Nabhangan 2023

SPPU Inter-Collegiate Cultural Program-Swarrang-2022

Folk Dance Team during Inter-Collegiate Cultural Program Swarrang-2022

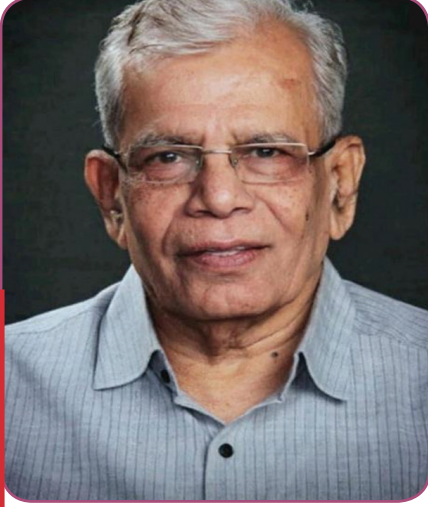

Participants during Inter-Collegiate Cultural Program Swarrang-2022

VPKBIET Received General Championship Trophy in Inter-Collegiate Cultural Program Swarrang-2022

भावपूर्ण श्रद्धांजली !

Prof. Prataprao Borade

Former Principal
VPKBIET, Baramati

Prof. Prataprao Borade, a luminary in academia your teachings left an indelible mark on hearts and minds. You instilled a passion for learning and your legacy of excellence and inspiration endures, shaping the futures of those you touched. Your wisdom and compassion transcend the boundaries of time, and your dedication echoes in the corridors of education.

आदरणीय सौ. सुनेत्रा वहिनी पवार यांना सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा 'जीवनसाधना गौरव पुरस्कार' प्रदान

Faculty and Staff of VPKBIET, Baramati

VIDYA PRATISHTHAN'S
KAMALNAYAN BAJAJ INSTITUTE OF
ENGINEERING & TECHNOLOGY, BARAMATI

Vidyanagari, Bhigwan Road, Baramati, Dist. Pune - 413 133 Phone : (02112) 239503, 239504, 239505